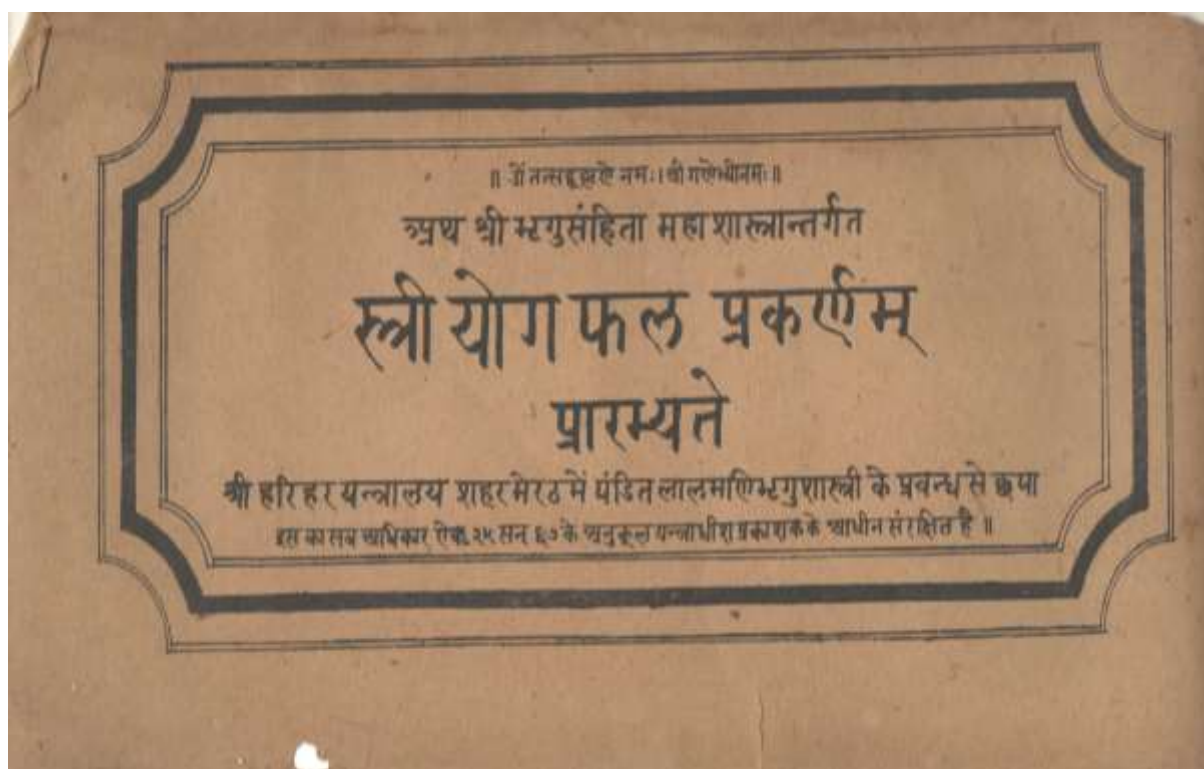

स्त्री फल प्रकरण के देखने तथा स्त्रियों का फल जानने की रीति ॥ भाषार्थ ॥

जब किसी स्त्री का फल देखना हो तो उसके जन्मपत्र या प्रभपत्र की कुंडली को यथा नियम इस पुस्तक के कुंडली चक्र प्रकरण की कुंडली चक्रों में मिलावे बस जिस चक्र में कुंडली ठीक २ मिल जाय उसी चक्र की अंक संख्या में जन्म या प्रभ के तिथि वार नक्षत्र लग्न आदि सब की अंक संख्या मिलाय दृष्ट की घड़ी भी उसी में जोड़ दे इन सब का जो एक योग फल हो उस में इस फलित पत्र की संख्या १०० का भाग दे जो अंक शेष बचे उसी अंक के फलित पत्र में ठीक फल देखे और विचार पूर्वक सुनावे। यदि फलित में कुछ फरक जान पड़े तो इधर उधर के एक दो फलित पत्र में विचार पूर्वक सब फल देख कर बतावे और विशेष बातें अपनी विद्या बुद्धि के अनुकूल जान कर कहै

दूसरा प्रकार। जिस किसी का जन्मपत्र व प्रभपत्र प्राप्त न हो सके या कुंडली प्रकरण में कुंडली न मिले तो उस स्त्री के नाम के अक्षरों के नितने अंक हों उन की साठ ६० गुण कर सब में श्री भगुजी महाराज के नाम के ८ अक्षर जोड़े और सब योग फल में वही पूर्वोक्त फलित पत्र की संख्या १०० का भाग दे जो शेष रहै उसी अंक के फलित पत्र में फल देखे

फलित की पूरी पूरी विधि मिलाने में बहुधा पंडित बड़ी भारी चानूर्यता करते हैं और हर किसी के फलित की विधि ऐसी ठीक २ मिला देते हैं कि प्रच्छेद का मन मोहित हो जाता है। यह सब जो इस विद्या के गुप्त रहस्य हैं सो इस पुस्तक का पाठ और साधन करने से स्वयं ईश्वर की कृपा से ध्यान में आ जाते हैं और विलक्षण फल कहने का मार्ग दीख जाता है ॥

सर्वे खेदे मानेन तारी दुहि मती सती ॥ विधाविनयवान्साध्वी वाताभोक्ता सुकौशला ॥ यद्वाक्ये रतेनित्यं सुखरूपा सुलसा ॥ यथा देह
प्रवर्द्धनः धनसंपत्सहस्रिमा ॥ भोगा प्रवैभवो नित्यं जायते नित्यं नूतनम् ॥ कामाक्रोदाविशेषेण रमयन्ति पतिस्तह ॥ पितृपुत्रिपितृं चापि मानकीर्तिं
महत्सुखम् ॥ चन्द्रो वरप्रीती कदाचि चिन्तनमहत् ॥ नानाकार्यं प्रवर्धेण राजते गेहसम्पदा ॥ पति पुत्र सुता इव सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ दिव्या
स्वरधरो चान्दा बहुभूषा भूषिता ॥ सुखेशोक प्रदोखा संभवो पूर्वपापनः ॥ नानाचिन्ता तु गेहयात मनस्तमंचकोशिता ॥ धनपुत्र सुभती रं न सुखं सु
स्थिरा गृहे ॥ विधेयकलत्रे दुर्कवे विवादे स्वजनैस्तह ॥ स्वसंकल्पविकल्पोपि बहु विप्रदुष्टप्रदः ॥ प्रजावृद्धिदृश्यते गुप्तागतिश्चलोकमा ॥ चान्य
मृत्युभयं घोरं विभवो नैव सा स्वतः ॥ पापशान्तिः प्रयत्नेन कृत्वा सर्वसुखं लभेत् ॥ सर्वेष्वापुजितलोके दानमन्त्र महत्फलम् ॥ ग्रामभूमि धन प्राप्य भा
ग्यवृद्धिदिनेदिने ॥ पूर्वजन्म सुपास्यानं कथयामि समासतः ॥ येन केशाश्रयो नारी दुःखिता पापरूपिणी ॥ नृपवंशोद्वापुर्वै वामलौ भायरूपि
णी ॥ दानधर्मै रतेनित्यमन्तर्जनाभिमानिनी ॥ कदाचि हेतुयोगेण साधुद्वारे समागतः ॥ यस्यार्थे याचितो इव्यं वादा वादभवेत्तदा ॥ कोपितं च तदा
रात्री भृत्येण साधु ताहिता ॥ दुःखितो शापितस्तेन अग्रजन्मे त्वया धमः ॥ पति पुत्रात्म इव्येण क्लिश्यति विविधो ममान् ॥ त्रिजन्मेन प्रप्यत्यु
दरं विवादकलहं गृहे ॥ एवं ही शापितो साधु तपार्थं विपिनं गता ॥ नैव यत्न कृतस्तेन तत्र पापापनुत्तये ॥ तेन पापाश्रयो भूया इह जन्मनि के
शिता ॥ यावच्चलनं न कर्तव्या दुर्कलं प्राप्य मुहुर्मुहुः ॥ तस्य शान्तिः प्रवक्षामि पारंगोप्यमतं दीयत ॥ कृत्वा सर्वसुखं लोके वामा प्राप्यति नित्यशः ॥
स्वर्गपत्रप्रकर्तव्या च किं कोणं नगां शुलम् ॥ लेखयेद्वक्तगन्धेण साधुचित्रमनोहरा ॥ रघुना शापहं बीजं पादयोः शर्मदं लिखेत् ॥ भुज इये प्रव
न्धं कामबीजं तु मस्तके ॥ इदये प्राणवं बीजं नाभ्यां श्रीं बीजमेव च ॥ ताम्रकुम्भे एतं युगः इव्यं श्रद्धा यथाभवः ॥ वेष्टितां पीतपट्टेण मूर्तिस्थाप्य
तदोपरि ॥ पूजनभक्तिभावेण यथाविभववित्तैः ॥ तदग्रे मंत्रमाराध्यः इन्दुलक्ष्मभक्तिः ॥ मन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं नमो नारायणाय विश्वरूपाय
सर्व शापघ्नाय रामनाथ मङ्कुरु स्वाहा श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ॥ इन्द्राण सहस्राणि सावित्री जापितं तदा ॥ आचार्याय प्रदातव्या मूर्ति संकल्पयेत्ततः राम
हवनं विप्रभोज्यं च मुहूर्त्स्थाने यथाविधि ॥ कृत्वा सर्वसुखं प्राप्यः मानुषी पुण्यरूपिणी ॥ पुत्रपौत्रादिना सर्वं सौभाग्यं परमोदयं ॥ गृहकृशविन
स्यंति महोत्साहोपमंगलं ॥ दिनेदिने महते जेराजते पुण्यसंपदा ॥ पूर्णा शुभसुखं धत्ते मनेच्छा बहु प्रणिता ॥ एवं पुण्य परं तत् कथयामि त्वया कवे ॥

भू.सं. जन्मतः प्रथमे वर्षे शरीरं जायते सुखम् ॥ नातमातमहचिन्ता बालिका सुचिलसा ॥ इत्यन्ते दशनो व्याधिः तृतीये वृण पीडनम् ॥ किंचिद्वाजादि
स्त्रो.फ. मंत्रेण भगवत्किं भावतः ॥ धेयोमानं सुखं नित्यं सर्वकष्टविनाशनम् ॥ तृतीये वर्षे माये शुष्यं वर्षादिसप्तमे ॥ नातमान प्रतिष्ठा च वर्द्धते नात्र संशयः ॥
१ भोगा प्रवैभवो नृदिः बालक्रीडा मुनित्यरा ॥ भान्तौ स्वयं महेत्सा हो मासे वर्षे सुखं गता ॥ नृण बाधाज्वरो तप्रे रचनादि प्रपीडयति ॥ पतना दारुणे कष्टे
सर्वशान्तिस्तु यत्नतः ॥ नानाकार्यं प्रवर्धेण राजते गेहसंपदा ॥ संवर्धं च र्वयागो हो नातमात विचिन्तनम् ॥ नन्दादे दिशि वर्षे च द्वादशाब्दं कमादितः ॥
यद्वाक्ये मुकुशला वाद हास्यमनोहरा ॥ पितृश्रमि महत्फलं मान्त् प्रेमविवर्द्धनम् ॥ उद्वाहं नायने चास्य प्रकाशो विपिणी भवः ॥ कीर्तिश्च निर्म
लीभूता नातमात प्रशंसिता ॥ वन्दिता मान्ते काव्यरष्ट चन्द्राब्दे के तथा ॥ भोगा प्रवैभवो नृदि युग्मगेह प्रकाशिणी ॥ सर्वसौख्यो हूवो नित्यं
दानमंत्रमहत्फलम् ॥ रूपयौवनसंयन्ता वस्त्राभरणैः सुशोभिता ॥ पति प्रेमविवर्द्धन्ति भाग्यमेव विवर्द्धनम् ॥ यदोगं नायने कष्टं सर्वशान्तिस्तु
यत्नतः ॥ ऊनविशाब्दविशेषे च न विंशतिके तथा ॥ पतिलाभविशेषेण सुखेच्छा बहु प्रणिता ॥ गर्भबाधामहत्कष्टं सुतजन्मसु मंगलम् ॥ हर्षचि
महेत्सा हो मानकीर्तिश्च निर्मली ॥ पापशान्तिः सुपुण्येण प्रकाशो विपिणी भवः ॥ प्रजावृद्धिभवे नित्यं मनेच्छा प्रजितं सदा ॥ रामपक्षमि ते वर्षे कृतुनेत्रा
द्वसध्यगे ॥ पुत्रकन्यासमाविष्टा मोदिता पतिभिस्तह ॥ मंगलं विविधोत्साहो महत्वं च पदपदे ॥ जायते दारुणे कष्टं कुलस्त्री च विवादिता ॥ सर्व
शान्तिस्तु पुण्येण दानमंत्रमहत्फलम् ॥ मुनिविंशतिवर्षाणि येदरामावधि क्रमात् ॥ मासे वर्षे महेत्सा हो बहु इव्यसमागमः ॥ सर्वचिन्ताविनश्य
ति विवाहादिमहोत्सवम् ॥ वं पति सुखं धत्ते प्रतापगुणगौरवं ॥ कीर्तिश्च निर्मलीभूता स्वकुले सुप्रशंसिता ॥ शरवन्किमि ते नु चत्वारिंशाव
धिक्रमात् ॥ पर्वयत्नादिन पुण्यं सौभाग्यं परमोदयम् ॥ पतिमेवानुरक्तश्च गृहकार्ये सुकौशला ॥ सुशोभिता गृहे तेन माननीयकुलो गता ॥ मंगलं वि
विधोत्साहो गयते नित्यं नूतनम् ॥ त्वयन्ते क्लिश्यति वामा पति पुत्रात्मजाधनं ॥ चन्द्रचत्वारि वर्षे च न्योमवाण क्रमादितः ॥ इत्येच्छा प्रजितं सर्वं देवता कीदने
सुखम् ॥ पौत्रजन्ममहेत्सा हो कुलवृद्धिदिनेदिने ॥ नानाकार्यं प्रवर्धेण राजते गेहसंपदा ॥ शशिपंचगते वर्षे न्योमवाणान्तरावधिः ॥ सर्वेष्वापुजितलोके राम
निर्वलाचप्रपीडयति ॥ व्रतदानरतानित्यं साफल्यं वानुधीतनं ॥ मंगलं विविधो गेह पूर्वयत्नादितः सदा ॥ इन्द्रपथादमारभ्य शान्तेन जगादके ॥ सर्वपुण्यं
संभुक्त्वा व्यापुण्ये विवापते ॥ आशिते वर्षे पक्षे च सप्तम्यानि धनो निशिः ॥ पुनर्नृपकुलोत्पन्ना जान्दवी पश्चिमेतरे ॥ महत्वं सुगतिः प्राप्यः पुण्यतत्त्वं परं तपः ॥

एतद्योगोत्पत्त्या मध्यभागिनो सुन्दरी ॥ शुभलक्षणं संपन्ना मध्यरूपा प्रियम्बदा ॥ सुखभाव सुशीला च कदाविदोषमोहिता ॥ जन्मतः प्रा
 त्कृष्टैरिवातचिन्तागरीयसी ॥ दिनेदिनेपि साष्टोमासे वर्षे सुखंगता ॥ कष्टं च महतो भयात्पूर्व कर्मविपाकजं ॥ सुयत्ने राक्षितस्यापि पूर्ण
 युः सुखलब्धता ॥ दशा श्रेष्ठ धनं दीर्घः वस्त्राभरणं सुशोभिता ॥ भोगमैश्वर्यं संयुक्ता मानकीर्तिश्च निर्मला ॥ केचित्काले मनोहे ग्रीवाशक्त
 विविचिता ॥ चित्चिन्तान्वितो युष्मा अनायासेभ्यं महत् ॥ हर्षसौख्यानितो बामा अनित्यं भोगतत्परा ॥ यावच्छलं न कर्तव्या मुखेशो काल्य
 जं भयम् ॥ पुनित्ता विविधो नारी पतिपुत्रेण किं श्यति ॥ पूर्व जन्मान्तरो माया समास एव दाम्यहम् ॥ ब्रह्मवर्णो इवावामा मुखरूपा सुलला ॥
 सर्वसौख्यसमायुक्ता मोदिता पुण्यरूपिणी ॥ तत्ररत्न धनं बद्धौ स्थाप्य सस्य गृहे तदा ॥ गुरुपत्नियुतंगत्वा तीर्थं देवादि दर्शनैः ॥ चरन्तो देव तीर्थेषु
 सुनिमासगतलदा ॥ स्वर्गे पुनरागत्य व्याचरन् धनं हि सा ॥ हत्वा तदानन्तरं नारी दिव्यरत्न सुशोभनम् ॥ न ह भूतान् तत्रैवं याचिन्ति हि पुनः पुनः ॥
 देया दत्ता धनं सर्वं न देया इत्युवाच तदा ॥ वादावादेण कुण्डो सौ गुरुपत्नियुतं महत् ॥ त्यक्त्वा तत्र धनं सर्वं शापं देत्वा पुनः पुनः ॥ पुनस्तौ धैर्यवन्तव्याः
 तीर्थं देव विप्रसौ सदा ॥ तेन पापाश्रयो बामा नैव यत्नं चकार येन ॥ दानं पुण्यविशेषेण सुखे जन्म जायते ॥ नैव शान्तिर्भवेद्भूतः गुरुशापो न दुस्तरम् ॥
 तेन पापाश्रयो नारी किं श्यति विविधो महान् ॥ शुकोवाच ॥ तच्छर्त्तव्यं हि मे तातः जना नो सुखहेतवे ॥ भूगुरुवाच ॥ अनुष्ठान महादानं स्वर्गं मर्त्येषु दुर्लभा
 तव स्नेहान्नाया वत्सः प्रकाशं क्रियते धुना ॥ स्वापि पत्रप्रकर्तव्या यथा शक्तिश्चिस्थले ॥ लेखयेद्भक्तगन्धे ए गुरुभार्या युतं क्रमात् ॥ वेष्टितां पीतपट्टे
 ण संस्थाप्य कलशोपरि ॥ ईश्वरभक्तिभावेण पुत्रये तु विधिर्यया ॥ तदग्रे मन्त्रमाराध्यः नन्दव्याल सहस्रकर्म ॥ मन्त्रः ॐ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं ॐ नमो नारा
 यणाय सर्वाधिपतये गुरुशक्तिरूपाय ॥ पूर्व जन्म कृत शापपापं नारायणमापराधशमनं कुरु ॥ मनेच्छितं बरदाय सर्वं धं स्वाहा ॐ श्रीं क्लीं ह्रीं ॐ
 सावित्री नमस्तुभ्यो न धनदस्य तदहं कुरु ॥ जापयेत्सुविधानेन ब्रह्म अर्घ्यं ततो हि जा ॥ नदान्ते मूर्ति संकल्पं शैया दानविधिर्यया ॥ आचार्यीयः प्रदा
 तव्यं विशोभ्य न्यसुदक्षणा ॥ यज्ञाने पूर्णपात्रं च पुनरुत्पन्ना दयः ॥ शुभदानविधानेन दीयतां पाप नश्यति ॥ सर्वसौख्यं न तो लोके वनिता पुण्यरूपि
 णी ॥ चिन्तिते शंजा दीर्घः सौभाग्यं परमोदयम् ॥ नानाकार्यं प्रवन्द्या मान कीर्तिं प्रशंसिता ॥ मनेच्छा पुनितो नित्यं वस्त्राभरणं धनादिना ॥ पुत्रपौत्र
 समाविशो पतिरत्यन्तवन्तम् ॥ मोदिने मानमधिकं साफल्यं सर्वं वैभवाः ॥ अयले पीडिते यापं सुखेशो क समागमः ॥ परं गोप्य मत मे तत्तज्जपाद्ये बुधुभाविष्य

३ सं- जन्मादे बन्धिवर्धनं तयोर्मध्ये कमादिनः ॥ तातमान सुखा सर्वे कन्यका शुभलक्षणा ॥ ईनपीडा ज्वरं तं रं रेचना विप्रोपति ॥ कश्यदेह वि
 स्त्रीफ-जानीय इत छायाश्च पुत्रता ॥ किंचिद्दानादिमन्त्रेण भागवद्भक्तिभावतः ॥ श्रेयोमानं प्रतिष्ठा च प्रकाशोपि दिनेदिने ॥ तानलाभविशेषेण मंगलविधिषो
 ३ गृहे ॥ दृष्टिहास्यमनोरम्यं बालिका प्रियवादिनी ॥ भ्रातृजन्ममहोत्साहो मासे वर्षे सुखंगता ॥ चतुर्थे पंचमादे सुषष्टवर्षादि सप्तमे ॥ बालकीडा
 विशेषेण मोदमानगरीयसी ॥ प्राणशंकाभयोद्दिगं गृणपीडानिदारुणम् ॥ प्रायश्चित्तादियत्नेन सर्वशान्तिस्तु खलं भवत् ॥ भाग्यं च महतो भूयात्सुख
 र्थमिति नित्यशः ॥ गृहकार्यं रता बाला सर्वत्रैव प्रशंसिता ॥ व्यालवर्षे च संप्राप्यः यावन्नेत्रनिशाकरे ॥ तावत्कालावधि नूतं भाग्यं बद्धिस्तु यत्न
 तः ॥ उद्वाहं जायते चास्य तातमान विवर्द्धनम् ॥ कुलकीर्तिविशेषेण व्ययलाभमहत्यामि ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च प्राप्यति हि सुशोभना ॥ प्रतिष्ठा
 मानमधिकं जायते च दिनेदिने ॥ त्रयोदशाष्टचन्द्रादे पतिप्रेमविवर्द्धनी ॥ भोगाप्रवैभवे बद्धिजायते च दिनेदिने ॥ रूमयौवन संपन्ना वनिता पु
 ण्यभालिनी ॥ गृहकार्यं सुकुशला पतिभक्तिपरायणा ॥ पुण्ययत्नादिनोर्नित्यं सर्वकष्टविनश्यति ॥ ऊनविश्राब्दविशेषे च शरविंशतिके तथा ॥
 सर्वेच्छा पुनितो पुण्यपति पुत्रधनादिना ॥ प्रजावृद्धि महोत्साहो कष्ट शान्तिस्तु मंगलम् ॥ क्रतुपसाद त्रिंशच्चतयोर्मध्यं सहस्रवारम् ॥ पुत्रकन्यास
 माविष्टा साफल्यं सर्वं वैभवाः ॥ व्ययलाभमहत्त्वेण मंगलं विविधो महान् ॥ प्रकाशो विपिणी भूया इचनगोह सुन्दरम् ॥ प्रायश्चित्तमहादानं सर्वसि
 हिः करं परं ॥ अयले विप्ररीत्य ही प्राप्यति कर्मजं फलं ॥ इन्दुरामगतवर्षे चत्वारिंशावधितथा ॥ दानमंत्रादितो नूतं पूर्ण भाग्योदयं भवेत् ॥
 उद्वाहादिमहोत्साहो कुलकीर्तिविवर्द्धनी ॥ नानाकार्यं प्रवन्द्य ए राजते पुण्यसंपदा ॥ सर्वा बाधा विनश्यन्ति पूर्वमेव सुरक्षिता ॥ भयं दिना
 विविस्तृता देव तीर्थं सुखोत्सवम् ॥ सौमचत्वारि वर्षाणि व्योममल्लाब्द मध्यमा ॥ सुकीर्तिं वर्द्धते पुण्यं जायते कुलभूषणम् ॥ बहल्लाभप्रभावेण
 विविधोत्साहमंगलम् ॥ न सुखं सुस्थिरो भूयाद्यावच्छलं न पापहम् ॥ प्रायश्चित्तमहादानं सुखेच्छा सर्वपुजिता ॥ चन्द्रबाणवत्सास्यः सत्यधृष्टा
 कसेतदा ॥ पौत्रजन्ममहोत्साहो कुलवृद्धि दिनेदिने ॥ व्रतदानरतश्चापि साफल्यमानुषीवपुः ॥ ईश्वरभक्तिभावेण पुण्येच्छा सर्वपुजिता ॥ नग राम
 ष्य गतवर्षे पूर्णयुः कथिनो मुनिः ॥ चैवस्य पूर्वपक्षे तु भग्यानि धनं भवेत् ॥ प्रायश्चित्तं सुपुण्येण अश्रुजन्मे पुनिश्चितं ॥ महत्सुकले नाता
 ह्मन्तिहापि पुजिता ॥ ईशभक्तिस्तु संगेण महत्सुपदाधिपा ॥ गतिरेव सुप्राप्यन्ति पुण्यरूपा सुहृता ॥ एतत्सर्वं मुन्नातव्या सुपुण्यं सुखसाधनम् ॥

एतद्योगोद्भवः कस्यकाश्चिलक्षणः ॥ पतिदेवसुभक्तश्च विचित्रो वा कर्मबुधवन् ॥ साभिमानिनी सद्भाविन्यालंकारभूषितम् ॥ पूर्वपाप
प्रभावेण सुखे दुःखे समगमः ॥ चित्तचिन्तातुरो निन्द्यरिपु रोग ह्युपद्रवाः ॥ पतिपुत्रात्मना कथं नैव शर्षा धनी सुखी ॥ दानमन्त्रं सुपुण्येण नस्य
शान्तिः प्रयत्नतः ॥ कृत्वा सद्यः सुखं सर्वं प्राप्यति नात्र संशयम् ॥ नानाकार्यं प्रवन्धेण राजनि सुखसम्पदा ॥ मानेन महता विद्या यशोभिरमही
तले ॥ संपदा विलस्यते गोहं सौम्यसाध्वी प्रियम्बदा ॥ पतिपुत्रात्म इत्येण सर्वत्र सुखसम्पदा ॥ भूमिप्राप्तिविशेषेण नूतनो मन्दिरं सुखं ॥ धर्म का
र्ये व्ययोद्भव्य मुहाहादिमहोत्सवे ॥ देवपुण्ये सुतीर्थे च रमयन्ति नलाश्रये ॥ पूर्वयात्रामहोत्साहो पतिप्रेमविवर्द्धिनी ॥ केचिन्नीव हरेचित्तरुप
यौवनगर्भिता ॥ कामक्रीडामनोहेगं कलंकं भयमागतः ॥ ईश्वरभक्तिभावेण सुसंगा ब्रह्महृत्पराः ॥ सर्वबाधेति मन्त्रेण सर्वकष्टविनश्यति ॥ एवं
पापेण पीडयन्ति यावद्यत्नं न पापहम् ॥ संक्षेपात्ते प्रवक्ष्यामि कथायाः पूर्वजन्मनि ॥ वैश्यवंशसमुत्पन्ना सर्वसौख्यसमायुता ॥ भुवि साध्वी सुसद्
पा पुण्यात्मा च दयामयी ॥ एकदा पतिसेयुक्ता तीर्थयात्रागतो हि सा ॥ तदा धेनुं स्वत्सवं विस्मृतो गेहवन्धनम् ॥ शुद्धात्वा तुरो नित्यं विरु
षन्ति सुहृद्गृहः ॥ धेनुवत्समो तत्रः पक्षैर्कं गृहमागतः ॥ पतिदृष्ट्वा पितृवत् कोपितो शापितं महत् ॥ तेन भूयो महत्यापं नारोदकलाश्रयोभ
वेत् ॥ क्रिष्यति विविधानित्यं त्रिजन्म हि पुनः पुनः ॥ तद्यत्नं संप्रवक्ष्यामि पापशान्तिस्सुखलभेत ॥ शुद्धस्वर्णकृतो पत्रं विलसितं सुनगां गु
लम् ॥ शरणं तु तथैव ही कारयेच्च सुशोभनम् ॥ लेखयेद्भक्तगन्धेण धेनुवत्समुत्तिमान् ॥ शुद्धस्थाने शुभे लग्ने कूर्ये चन्द्रसुदारधिः ॥
ताम्रकुम्भपटे तु ग्रहे मूर्तिस्तु शोभनम् ॥ वेष्टितां रक्तपट्टेण पूजयेद्भक्तिभावनः ॥ मन्त्रजाप्य सुयत्नेन प्रायश्चित्तविधिर्यथा ॥ मन्त्र ॥
ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं गं गोपालाय गोपीजनवल्लभाय नमः ॥ इत्येवमन्त्रसंपुटम् ॥ ईश्वरभक्तिभावेण जपेदेकाग्रमानसः ॥ हिनेभ्यो तोषितं नित्यं मनुष्यान्वतेरतः ॥
कुम्भदानविधानेन आचार्यः प्रकाशयेत् ॥ हवनं विप्रगोप्यं च कारयेत्सुविधिर्यथा ॥ एतद्यत्नप्रभावेण सर्वपापैर्मुच्यति ॥ सर्वदुःख
विनिर्मुक्ता सौभाग्यं परमोदयम् ॥ स्वामिपुत्रधनादिनां नुष्यति सुखभाजनी ॥ भोगा प्रवेभवो वृद्धिः शुचौ पक्षे यथा शरीरः ॥ एहं केशकिंश्चिन्तं विनि
ता पुण्यरूपिणी ॥ कुलकीर्तिविशेषमहोत्साहं दिनेदिने ॥ प्रतापभोगमैश्वर्यं वल्गाभर्तुः सुतुष्यति ॥ एवं सुपुण्यपरां तत्वं साफल्यं जन्मभूतम् ॥

भ. सं जन्माद्यं मानं कथोपि नातोत्साहविमन्वता ॥ मनश्चिन्तायुहेतवो बालिका क्लेशकारिणी ॥ प्रथमे द्वितीयादे ही शिशु वृद्धियथाक्रमः ॥ दिवेमा
स्वीकृतं सेसुखं जाते रोगान्मोभयान्विता ॥ दानमन्त्रादितोर्नूनं सर्वसौख्यमवाप्नुयात् ॥ तातलाभसुखोत्साहो बह्वद्राग्यो प्रशंसिता ॥ नूतये पंचमादेही
४ सुखवृद्धियथाक्रमः ॥ दत्तपीडादिजकंष्टं एव विस्मृतकादयः ॥ पतनारिभयं सर्वं नश्यते पुण्यकर्मणा ॥ भगवद्भक्तिभावेण एहमंगलनित्यं
पितृयत्नादितोर्नूनं सर्वावस्था सुखं भजेत् ॥ सद्बुवा क्य सुहास्यं च शिशुकीडामनोहा ॥ भोगा प्रवेभवो वृद्धिः जायते नित्यं नूतनम् ॥ कृतुवर्षसमाया
तः तथा च दिशिवत्सरे ॥ पुण्योत्साहसुखं नित्यं प्राप्तसौख्यसुमंगलम् ॥ विवाहो चर्चयागेहं वरं श्रेष्ठं विचारयेत् ॥ यद्गोदालगणकं सर्वशान्तिः सुष
लतः ॥ विद्याभ्यासरो बाला गृहकार्येषु तत्परा ॥ प्राप्यं चैकदशे वर्षे शरसोमाद्वमध्यमा ॥ तातचिन्तातुरो गुप्त्रं व्ययोपि बहुद्रुश्ये ॥ उहाहादिम
होत्साहो कुलकीर्तिविवर्द्धनम् ॥ पतिरेव सुप्राप्यंति वर्द्धितापिलनेवसा ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च प्राप्यति मानसुतमम् ॥ भोगा प्रवेभवो वृद्धिः जायते
नूयथाक्रमः ॥ सुभक्तिः नुष्यते सर्वाः माननीया सुसद्गता ॥ रूपयौवनसपत्न्या पतिप्रेमविवर्द्धिनी ॥ षोडशाब्दे तु संजातं व्योम नेत्रावधिः क्रमात् ॥ सर्वैश्व
र्यसमायुक्ता पुण्यरूपा सुलक्षणा ॥ सुतजन्ममहोत्साहो मंगलं कुलवर्द्धनः ॥ नानाकार्यं प्रवन्धेण सुखैश्वर्यप्रकाशिणी ॥ छायाप्राप्तान् दानं च
महासूनुं जनयंयते ॥ सर्वा कष्टक्षयो नित्यं मंगलं हि दिनेदिने ॥ प्रायश्चित्तं सुपुण्येण सर्वाभिष्टफलं लभेत ॥ त्रिंशद्वर्षावधिर्नूतं सुखेच्छा सर्वपू
जिता ॥ पतिप्रेमविशेषेण प्रतापगुणैरुत्तमं ॥ मंगलं विविधोत्साहो मुतापुत्रधनादिजा ॥ पापं पीडयन्त्यलेन सुखे विप्रसहद्रुयम् ॥ एतस्मात्कार
णान्तिं सुसंगात्पुण्यसंचयः ॥ त्रिंशैकोपचत्रिंशाब्दे तयोरन्तर्महोत्सवाः ॥ उहाहे प्रचुरं द्रव्यं व्ययं कीर्तिश्च निर्मला ॥ प्रकाशितं सर्वत्र पुण्यैश्च
र्यदिनेदिने ॥ ऋतुरामाद्वमारभ्य व्योमवेदादके तथा ॥ महत्सुखं केलोके साफल्यं मानुषीतनं ॥ रोगशोका कुलं पापात्सर्वशान्तिस्तु यत्नतः ॥
भूमिप्राप्तिमहत्पुण्यदासदासि बबाहनम् ॥ देवदर्शनतीर्थेषु पवित्रं क्रियति तनम् ॥ गृहे केशविवादं च सुखभावेण शान्तयेत् ॥ ईश्वरभक्तिभावेण स
र्वत्रैव प्रशंसिता ॥ इन्दुचत्वारिंशो वर्षाणी व्योमभल्लान्तरे वत्सि ॥ प्रनाट्टि विशेषेण विविधोत्साहमंगलम् ॥ इन्दुभल्लाद्गोवत्सः पौत्रजन्ममहोत्सु राम
बा ॥ तदान्नं व्योमयक्षान् पौत्रभाग्योदयमहत् ॥ पुनदानरताः प्रसीतीर्थयात्रासुखे रता ॥ प्रकाशो विपरीभायात्पुत्रपौत्रधनादिजा ॥ व्यलक्षणादमायुष्यं
पुण्यरूपा प्रशंसिता ॥ सुगतिं प्राप्य पुण्येण स्वर्गलोकाधिकारिणी ॥ यावद्यत्नं कृते नैव निजपादादधोगता ॥ एतस्मात्कारणान्तरं तत्त्वं सात्वा सुभासिनी

सर्वसेटेष्टमानेन भूयाद्वाग्यगतीसती ॥ स्वामिवाक्यप्रपालयन्ति कठोरमननिश्चिता ॥ पाकविद्यामुनिपुष्पा गृहकार्यहितेरतिः ॥ सर्व
कार्ये सुकुशला विनीतापि दुभानता ॥ सान्त्विकीराजसीचेव तामसीरति संसृता ॥ न कश्चिद्दीयते तापं सुमतिर्बाधिवक्ष्ण ॥ कृतसुनीध
नाभ्यक्षा हेमरत्नविभूषिता ॥ स्वामिसेवानुरक्तश्च कुदम्बसुखवर्हिनी ॥ पतिपुत्रान्तुपुण्येण प्राप्यतिभूधनसुखम् ॥ सर्वसंपत्समायुक्ता
सौभाग्येण सुतोदिता ॥ वल्गाभर्तुसम्पन्ना नाना इत्याधिकारिणी ॥ क्रियति पूर्वपापेण हानिचिन्ताभयं रुजम् ॥ आयुसौभाग्यरेखाच
दिता पाप रूपतः ॥ प्रायश्चिन्तसुयत्नेन पूर्णपुस्तुखसम्यदा ॥ सुसंगात्सुलभास्तर्क सुमूर्तिप्रियभाषिणी ॥ यावच्चलनं कर्तव्यं सुखेदुःखसमाग
मः ॥ श्रुक्रोवाच ॥ पूर्वजन्मनि किं पापं कथयस्व प्रसादनः ॥ येन क्लेशाश्रयो नारी दुःखिता पाप रूपिणी ॥ भृगुरुवाच ॥ राजवंशसमुत्पन्ना राशीव
र्वजन्मनि ॥ दानपुण्यादितो नित्यं निजकीर्तिं हितेरता ॥ दीपिता साभिमानेन विषयाशक्त सुन्दरी ॥ कदाचिन्तान्दवीतीरं गते यज्ञसमारभेत् ॥
आयातं याचकावली सन्यासी विप्रसाधवाः ॥ ब्रह्मचारिश्च तत्रैकं कामरूपो समागतः ॥ कर्मबारेण पीडयन्ति तस्य रूपविमोहिता ॥ तत्रै
व रमतो नित्यं कामपूजाद्वयो रतिः ॥ गुरु आत्मा हयो ज्ञेयं पुमयोशापितं महत् ॥ तेन पापाश्रयो भूयान् नारीयं पूर्वजन्मनि ॥ क्रियति विवि
धोतापं वैधव्यं च महद्दयम् ॥ प्रजा इव्यशरीरारि सुखे विप्रभवन्ति की ॥ दानपुण्यविशेषेण सर्वसौख्य समागमः ॥ न सुखं सुखिरो भूयाद्या
व घलनं पापाहम् ॥ प्रायश्चित्तमहादानं नित्यं सर्वसुखप्रदा ॥ स्वर्णपत्रकतो तत्रः शुद्धश्चा सुभक्तिनः ॥ प्रायश्चित्तप्रकर्तव्यं सुतीर्थपिशुवि
स्थले ॥ आचार्यसुद्धिर्न कार्यः मम शास्त्रस्वकोविदः ॥ सुपत्रे रक्तगन्धेण विष्णुमूर्तिलिखिहिजः ॥ वेष्टितां स्तेतपद्मे संस्थाप्य कलशोपरि
वल्गाभर्तुस्सुशोभने पुष्पमाल्यादि वेष्टितम् ॥ पुनयेत्सुविधानेन ईश्वरभक्तिभावनः ॥ तदग्रे मन्त्रमाराध्यः लक्ष्मिकाग्रमानसः ॥ मंत्र
ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शं नं नमो नारायणाय सर्वेश्वराय सर्वपापहराय तन्मनितं सर्वकष्टवारय ॥ त्रेयोभेदे हि स्वाहा ॥ सावित्री तन्मन्त्रेण न जपतो ना
स्ति पातकं ॥ हवनं विप्रभोज्यादि मूर्तिदानं सुयत्नतः ॥ एवं कृत्वा सुपुण्येण ईश्वराश्रयने मतिः ॥ सर्वसौख्याग्रमो गेहे भूयसेपि सुलक्षण ॥
प्रजासुभोग्यद्विप्रसौभाग्यपरमं सुखम् ॥ गृहकेशविनश्यन्ति स्वामिरेवोपतिहरे ॥ प्रनापमानमधिकं मनो न चानित्यपुनित ॥ नानाकार्यप्र
वत्येण कुलकीर्तिकारिभ्यः ॥ अष्टलेकशिता बाला त्रिवन्महि पुनः पुनः ॥ एतस्मात्कारणान्नित्यं पुण्यसर्वसुखाश्रयः ॥ नेत्रप्रयो हि सौभाग्यप्राप्यति परमं गतिः

५. सं- जन्माद्वदन्ति वर्षे च तयो रन्यथाक्रमः ॥ दिवेमासे सुखं जातं तात प्राप्तिस्तु मंगलम् ॥ दशनो त्वतिजा कष्टं कथ्यभूतकलेवरः ॥ पुण्ययत्ना
श्रीमः दिनेन मन्यन्त्युत्सवसुखम् ॥ बालकीडाक्रमेणैव दृष्टिहास्यमनो हरा ॥ वेदाद्वेपंचमेघे तगवर्षावधिक्रमात् ॥ सुसंगं सुपुण्येण
ई सर्वाणि विनाशनम् ॥ शुचौपसेयथाचन्द्रः बालानद्वतप्रवर्हिती ॥ छातसौख्यविशेषेण तातमात सुखोत्सवाः ॥ उद्वाहोचिन्तनं चाखव
रंघेष्ट विचिन्तयेत् ॥ गृहकार्यरता किंचिद्बालिका सुचिसुन्दरी ॥ व्यालवर्षेच नन्दाद्वेयावहर्षदिवाकरे ॥ नाथत्कालावधिर्न तदहद्वा
गाप्रशंसिता ॥ इव्यलाभमहात्मानो उद्वाहं सुमहोत्सवम् ॥ कुलकीर्तिमहत्वेण यशसौख्यं विवर्हिनी ॥ भूषिता बहुभिर्पुण्यं दिव्यालंका
रभूषणां ॥ सर्वचिन्ताविनश्यन्ति तातमान सुखं लभेत् ॥ भोगमैश्वर्यसंपन्ना माननीया सुसद्गता ॥ सुखरूपा प्रियः सगो हमयोगेभूषणा ॥
गुणसौममिने वर्षे विशवर्षान्तरे तथा ॥ मासे वर्षे सुखं नित्यं भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ पतिप्रभाविकर्तुं पुण्यकृपाप्रियवदा ॥ ईश्वरभक्तिभा
वेण सर्वत्रैव प्रशंसिता ॥ पुता पुत्रसमायुक्ता कष्टशान्तिः सुमंगलम् ॥ गृहे केशविवादं च सुखभावेण मोदिता ॥ सर्वकार्ये सुकुशला कुल
दृष्टिप्रकाशिणी ॥ इन्द्रपक्षाब्दमास्थः शरविंशतिमध्यमा ॥ धनधान्यसमृद्धिश्च पुत्रकन्या समावृता ॥ विनया परमाविष्टा पतिकष्टभयक
रम् ॥ पूर्वयत्नादितो पुण्यं नित्यं सौभाग्यरूपिणी ॥ रसपक्षाब्दमास्थः व्योमराजमानशान्तरे ॥ व्ययलाभमहत्वेण क्वचिच्छोकप्रदा दशा ॥ पुण्येण
पुनराजन्ममंगलं विविधोत्सवः ॥ व्योमचत्वारिंशन्तं सर्वेच्छासुखपूजिता ॥ दम्पत्योरत्यजं कष्टं सुपुण्याच्छान्ति नित्यशः ॥ तीर्थया
त्राजपपुण्यं सर्वानन्द विवर्हिनी ॥ उद्वाहादिमहोत्साहो सुप्रसिद्धप्रशंसिता ॥ अष्टलेविपरित्यङ्गीभोक्तव्यं कर्मजं फलं ॥ तस्मात्सर्वप्रय
त्नेन सुखसाधनमाचरेत् ॥ व्योमवाणगते वर्षे पात्रजन्ममहोत्सवा ॥ सर्वेश्वर्यसमायुक्ता मतिधर्मे स्थितं यदा ॥ एतन्कालान्तरो वत्सः
महत्सुधनाधिपा ॥ ग्रामभूमि मङ्गला मंदासदा मश्रवाहनम् ॥ ईश्वराश्रयने प्रीती पुण्येश्वर्यं विवर्हिनी ॥ अपुत्रणी च वैधव्यं पूर्वयत्नमि
निर्मुखा ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कृत्वा तन्त्रमुदाराधिः ॥ वेदव्यालाब्दमायुष्यं दण्डशान्तिः सुखं लभेत् ॥ पुत्रपौत्रपौत्रे च धनधान्यादिकं मह गम
न ॥ प्रकाशिते सर्वत्र पुण्येश्वर्यं सुदुर्लभाः ॥ महत्सु माधिकं लोके सर्वत्रैव प्रशंसिता ॥ ज्येष्ठमासेतमोपक्षेपचत्वारिंशद्विदि ॥ वानप्रवादितां
तं प्रसिद्धकुलवर्हिनी ॥ पुनर्ये समुत्पन्ना नृपवंशो सुसद्गता ॥ पतिव्रता सुधर्मात्ता पसेचंच सुसहति ॥ ईश्वराश्रयने पुण्यं स्वर्गलोके पुनर्गता ॥

एतद्योगोऽन्ताः वाला सुखरूपा सुलक्षण ॥ जन्मतः मातृ कष्टोपि तातचिन्तातिगुह्यता ॥ दिवे प्राप्तिपिताहृदा मुक्तसौम कल्य यथा ॥ नाति
गौरीन कृष्णतंगी मध्यदेह सुलोचना ॥ गोधूमाकारवद्वेषा भुवि साध्वी मनोहरा ॥ चरुहास्यकरा मुक्ता रुचिरांगी मनोहरा ॥ पति प्रेमकासा
ध्री कोमलांगी भुमानता ॥ गृहकार्ये मुकुशला सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ क्लिश्यति पूर्वपापेण पति प्राप्तिर्विन्यूनता ॥ विवाद कलहं गेहो युद्ध
कष्टसुषुद्रयाः ॥ पतिपुत्रादिद्रव्याणि न सुखं सुस्थिरमिति ॥ बहु कार्यं मनोहेगं वस्त्राभरणं च न्यूनता ॥ एवं हि विविधो दुःखे प्राप्यते पूर्वपापेन ॥
पुरा जन्ममिदं वाला द्विजवंशसमुद्भवा ॥ सौम्यसाधुमुप्रासश्च पतिदेवसमलभेत ॥ गृहाभयं सुपालयन्ते निर्द्वन्द्वं सतपोधनम् ॥ इत्याभावेण कुक्षानि नृपि
वंकलहंकरा ॥ बहुमूल्यवस्त्राभरणं नित्यं क्वापीत धर्षितम् ॥ अतिवादेण कुक्षोसौ मलत्वा सुव्रतेरतिः ॥ भार्यात्वंत्वा बनेगन्ता ब्रह्मव्रतपरायण ॥
सर्ववस्थानपलाभं गते ब्रह्मपुरे द्विजः ॥ नारीयं क्लिश्यति गेहे कालेण सूर्यति स्मदा ॥ पतिपुण्यशतं ज्ञेयं प्राप्नुयादभानुमीतनम् ॥ सुकुलं सुगृहेभ्यः
इह जन्मयथा क्रमः ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण सर्वसौख्यान्वितो भवेत् ॥ पत्युपमानपापेण दुःखितोपि स्वकर्मणः ॥ यावद्यत्नं न कर्तव्या सुखे विप्रम
वन्ति हि ॥ यत्नं चास्य पारं गोप्यं कृत्वा सर्व सुखं लभेत ॥ शुद्धस्वर्णकृतो पत्रं यथा विसृज्य भक्तिः ॥ लेखयेत्तु गन्धेण गौरी चरितं सुमन्वयते ॥ मंत्रं
ओं ऐं ह्रीं कीं श्रीं सर्वस्वरी महागौरी सर्वसौभाग्यदायिनी पतिद्वेषमहापापं विध्वंसाय नमः स्वहर्म्यं श्रीं ह्रीं ऐं ओं ॥ वेष्टितो रक्तपटेण संस्थाप्यं कल
गोपरी ॥ पुनयेत्तु भक्तिभावेण यथाविभवविलसैः ॥ सावित्री संपुटं दत्वा पूर्वमन्त्रं जपेत्पुनः ॥ इन्द्रपृष्ठसहस्राणि जपतो नास्ति पातकम् ॥ आचार्याय
प्रदानव्यापारं गोप्यं सुयत्नतः ॥ सासर्वविधिवत्कुर्याद्दानयज्ञादिका किय ॥ सर्वसौख्यलभेन्नित्यं पतिपुत्रधनादयः ॥ मनेच्छा प्रतिनो नित्यं श्री
दने बहु विनिरातः ॥ अथादां च समासेण कृष्णं सर्वं यथा क्रमात् ॥ प्रथमे द्विजिये जयै तातमात सुखावहं ॥ शरीरे जायते कष्टं सर्वशान्तिस्तु यत्नतः ॥ नृपे
वे वेदबाणादेः कीर्तयति दीने दिने ॥ दृष्टिहास्यमनो रम्यं बालिकाप्रियं वादिनी ॥ शिशुणं संगमे प्रीती क्रियते प्रेमवर्द्धनी ॥ कालं शिशुविशेषकं श्री
दमांते गौरयसी ॥ पदो गं जायते रूपं श्रीं नित्यं पुण्येण नश्यति ॥ रसादे व्यालवर्धनं प्रति यत्नं महोत्सवाः ॥ गृहकार्ये रतिर्नित्यं चंचलं चपलं म
तिः ॥ संबन्धं चर्चयाग्रेष्ठो ध्ययदीर्घविचिन्तनम् ॥ पूर्वयत्नकृते काव्यः विरुद्धं सर्ववैभवाः ॥ सौभाग्यमात्रेण पुण्यं बुद्धिरेव विवर्द्धनं ॥ तातमानं तथा
वर्द्धनं नित्यं नृपतः ॥ प्रह्लादेहादशे वर्षे वर्धयन्नियथाक्रमः ॥ उद्धाहो चर्चयाग्रेष्ठे मंगलं महदागतः ॥ महोत्साहं च न त्रैव मोदमानं गरीयसी ॥

५. सं सुभाग्यमहतोपुण्यं पतिप्राप्य मनोहरम् ॥ नानकीर्तिं विशिषेण सर्वकार्यं मुसिद्धति ॥ विविधाभूषणं वस्त्रं भाग्यमात्री सुशोभिता ॥ माने
श्रीक न महता दिष्टे ॥ इत्ये गेहप्रकाशनी ॥ गृहकार्येण सर्वेण शिष्टैर्विवर्द्धनम् ॥ प्रकरो विपरीणभूयान्प्रिय हास्यविलासिनी ॥ प्रायश्चित्तमहा
७ दानं नित्यं सर्व सुखप्रद ॥ गुणचेतुः सने वर्षे ऋतुचन्द्राद्वेकतथा ॥ पतिप्राप्तिं विशिषेण सर्वसाफल्यवैभवाः ॥ शरीरे जायते कष्टं श्रीचधिप्रतिशेष
ये ॥ पतिप्रीतिहृदयुग्मं प्रत्यक्षं च दिने दिने ॥ सुखरूपा प्रियस्सर्वे मंगलं मोदवर्द्धनः ॥ अयत्ने केशितो नृनं विषाके हानि संभवाः ॥ भगवद्भक्तिभावेण
सर्वपुण्यं सुखं भजेत् ॥ नगसोममिनेदे तुल्यो मपलावधिक्रमात् ॥ मासे वर्षे सुखं नित्यं पतिप्रेमपरायणः ॥ कष्टं च महतो भूयात्पुनरप्याहिमोदिते ॥
सर्वसौख्यान्विता भूय क्लामिरले स्वकर्मणः ॥ दानमन्त्रं सुपुण्येण सर्वसौख्यसमागमः ॥ सुता पुत्रादिनास्सर्वैः नोदितं पतिभिस्तह ॥ इन्द्रपक्षमिनेदे नृ
शरपलाद्वेकतथा ॥ भोगाप्रबैभवो नित्यं जायते बहुनूतनम् ॥ महत्वमधिकं लोके सुखपुष्पं धनसाधितः ॥ रम्यत्पोरल्पजंकष्टं शान्तिं तत्रैव यत्नतः ॥
न सुखं लभते पूर्णं यावद्यत्नं न पापहम् ॥ नानाचिन्ता मनोहेगं दुःखिता च मुहुर्मुहुः ॥ कुरु विप्रमुपाधिश्च भर्तारं तप्यते न या ॥ किंचिदानादिमन्त्रेण
सुखं सर्वोत्सु यत्नतः ॥ ऋतुनेत्रगते वर्षे व्योमराममुचान्ते ॥ पूर्वयत्नं सुपुण्येण भर्तारं सुखं सर्वदा ॥ ब्रह्मदागी सुतं प्राप्य साफल्यं जन्मभूतने ॥ स
र्वारिष्टक्षयानित्यं सुपुण्ये सर्व मंगलम् ॥ चत्वारिंशावधितवः मनेच्छा सर्वं पूजिता ॥ विवाहो मंगलकार्यं जायते विविधं गृहे ॥ कीर्तिश्च निर्मली
भूयात्कुलं तेन प्रकाशिता ॥ कुलरुद्धि विशेषेण धुप्रतिष्ठो यशस्विनी ॥ अनुष्ठानमहादानं पूर्व संरसयेद्यदि ॥ सुखं सर्वं त्रसर्वाणि रत्नसूयबसुधम् ॥
चन्द्रचत्वारिंशोपि तथा व्योमशरान्ते ॥ सहस्रयोपि धनं धान्यं सुविख्याताप्यभानिनी ॥ धर्मी मार्गगता प्रज्ञा सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ द्विपुत्रो बद्ध
कन्या च भर्तारं हि महत्सुखम् ॥ जन्मसाफल्यमाप्रीती विस्तृति सर्ववैभवाः ॥ नानालाभ सुखास्सर्वे सौभाग्यमहतोत्सवम् ॥ सर्वे पितृफलं प्राप्यः
पुननीयो सहस्रशः ॥ शरपक्षतथाद्वि पौत्रजन्ममहोत्सवम् ॥ तीर्थदेवालये प्रीती दानधर्मादितत्परः ॥ शरीरे कष्टसम्पन्नो मृत्युरेव समो महत्
क्षयापात्रान्नदानेन सर्वशान्तिस्तु यत्नतः ॥ महादानादितो पूर्व हर्षं रुद्धिदिने दिने ॥ मंगलं महतो यावी कष्टापत्तौ रुजक्षयम् ॥ राजितं सुप्रव- राम
न्धेण रमावंशविवर्द्धनी ॥ पौत्रजन्मविशेषेण महोत्साहो प्रशंसिता ॥ इन्द्रपृष्ठमायुष्यं किम्बवेद रसाद्व की ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण
प्राप्नुयात्परमांगतिः ॥ अथाये मुकुलोत्पन्नं पुण्यपात्री महत्सदम् ॥ त्वयत्ने विपरीत्य हि विजन्मपायपीडितः ॥ दानमन्त्रमहोत्साहो सर्वसौभाग्यदायकः ॥

एतद्योगोद्भवो कन्या सुखरूपा च सुन्दरी ॥ पतिप्रेमकरा प्राप्ता सुशीला च प्रियम्बदा ॥ नातिगौर न कृपांगो गोधूमाकारवतनम् ॥ मध्यपादकरदेहो
 बाहुहास्यविलासिनी ॥ मातृकष्टप्रदो किंचिन्नातविन्नाप्रदायिणी ॥ गृहकार्ये सुकुशला पुनरानन्दवर्द्धिनी ॥ कोमलांगी सुप्राज्ञि च मधुशो
 चारुनासिका ॥ सुनयनाभूतिशुभ्रा रुचिरांगी नितम्बिणी ॥ पूर्वावस्थाविशेषेण रमणी सखिभिस्मह ॥ लक्षणां च शुभास्मर्त्तुं किंचित्पाषाडयोगतः
 भ्रातृभ्रात्रीसमायुक्तं भूयसे पितृकर्मणः ॥ पूर्वावस्थासुखं दीर्घं मध्यावस्था च मध्यमम् ॥ अन्ते पुण्यश्रयानारी केशि तं पापकर्मणः ॥ कल्पयन्ति
 महश्चिन्ता सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ यावद्यत्नं न कर्तव्या दुःखं प्राप्य मुहुर्मुहुः ॥ न सुखं लभते पूर्णं पतिपुत्रात्सुतादयः ॥ वियोगकलहो दुःखं हानिरे
 वदिनेदिने ॥ पुरावप्रकुले जाता सुखरूपाति सुन्दरी ॥ सर्वसौख्यान्वितो भूयात्सुमतिर्बाविलासिनी ॥ दानधर्मे मतिः स्वल्पाः दूषितं विप्रसाधवा ॥
 गेहे विवादिनो नित्यं निन्दन्ति स्वसुरादयः ॥ किं शयते तेन भर्तारं कुमारी भूयसे पिता ॥ कदाचिद्देवयोगेण गृहे केशोतिदारुणम् ॥ बादादादकुवाक्ये
 ण क्रोधावेशमहत्तयि ॥ तत्र चेद गृहं त्यक्त्वा कूपे पतति दुष्टता ॥ आत्मा घातमहापापं कर्तव्यं साधुपस्थिता ॥ देवैरासितस्तत्र नैव सत्युवशंग-
 तः ॥ दुर्किते तेन विविधं भर्तारं रोषितो महान् ॥ पितृमातृसमायुक्तं शपितं विविधतया ॥ न सुखं प्राप्नुयाद्दामा त्वया चोपेजिज्जन्मि ॥ एतस्मात्कार-
 णा हस्तमाधुषी पापमाश्रयः ॥ एतज्जन्मत्रिजन्मानि दुर्कितता पापकर्मिणी ॥ किं शयति विविधो गृहं पतिपुत्रादि सर्वयोः ॥ न सुखं लभते पूर्णं यावद्यत्नं न
 कपहम् ॥ स्वर्णमन्त्रकृतो तत्र यथा विसं सुश्रद्धया ॥ न गार्गुलं सुविस्तीर्णं बाणं गुलतयैव च ॥ तस्योपरि लिखेच्चित्रं विष्णुमुद्रायथाक्रमः ॥ संस्थाप्य वि-
 धिवत्कुम्भे वेष्टितां पीतपट्टतः ॥ तदग्रे मन्त्रमाराध्य पूजनं भक्तिभावतः ॥ तत्र मन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शं सर्वेश्वराय सर्वरूपाय विश्वरक्षणे महा-
 पुरुषाय ते नमः ॥ पूर्वजन्मान्नामितपापं नाशयेत् तज्जानितं सर्वं कष्टं विदारयेत् मनोभिलाषितं सौख्यं प्रकाशयेत् स्वाहा श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ओं ॥ एतन्म-
 न्त्रं जपेत्प्राज्ञः नन्दन्यालसहलकम् ॥ सावित्री तन्त्रमाहो न वदुःकारा धनं ततः ॥ पुरुषं सक्तं मुखायै श्रीं सक्तं च मुभक्तिः ॥ शुद्धस्थाने क्तमेवैव
 कूर्मं तन्त्रमुदादि ॥ आचार्य्यायः प्रदातव्या मूर्ति संकल्पयेत्पुनः ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण आशिर्वाद्यं ग्राहयेत् ॥ प्रतिपत्तु सुखं हृदिः सोपेतं भक्तिभावेन
 पतिपुत्रसुखं सर्वजनकः केशनाशनम् ॥ प्रजोपभोगवृद्धिश्च राते सर्वसम्पदा ॥ पतिप्रेममहत्वेण सुखं जन्मनि जन्मनि ॥ महत्त्वमधिकं ते किं
 साकल्यं सर्ववैभवाः ॥ परं गोप्यमनं वत्सः पुण्यमार्गमुत्तमम् ॥ कथयामि समासेण अथाग्रे शुभभागवत् ॥ प्रथमे हि नित्यादेतु रासवसे यथाक्रमम् ॥

भू. सं. माते माते विवर्द्धने बालिका अविलसणा ॥ तात मात सुखं नित्यं गृहे मंगलमेव च ॥ शरीरकष्टसंयन्तो भूतकायाश्च विह्वलाः ॥ किंचिद्दानीदमंत्रेण
 स्त्री कृत्रेयमाना सुयुतन्तः ॥ दन्तबाधा पुनः पीक्यं न्वरतप्रविरेचनम् ॥ छायापाशान्नदानेन श्रेयश्च किरुजं नरोत् ॥ चान्येषां संभवो कष्टं सुयत्नं शान्तिनित्यं
 शः ॥ चतुर्थं पञ्चमादेतु पर्यवर्त्तयिष्ये ॥ शिशुः क्रीडारतो नित्यं चंचलश्च लामातिः ॥ मंगलं जायते गेहो कुलवर्ति विवर्द्धतम् ॥ भानतन्ममहो-
 त्साहो कन्यका सुखरूपा ॥ यद्ग्रेण जायते कष्टयत्नेन शान्तिमेततः ॥ अष्टमे द्वादशे वर्षे पति योगार्थं मङ्गलम् ॥ गृहकार्ये सुकुशला कन्या रूप-
 वती सती ॥ क्रीडति विविधं बाल्यं मोदितं सखिभिस्मह ॥ विवाहं सहतो न्यष्टो पतिरेव सुप्राप्नुयात् ॥ तात कीर्तिविशेषेण वर्द्धते चलनेवसः ॥ विविधा
 भूषणे वस्त्रं प्राप्यते पितरानना ॥ त्रयोदशाष्टचन्द्रादे तयोर्मध्ये महत्सुखम् ॥ स्वकन्यकुशले बा मा मोदिता पतिभिस्मह ॥ भयभीता हृदे युक्तं कदाचि-
 विन्ननोमहत् ॥ भोगाप्रवैभवो नित्यं वर्द्धते पुण्यकर्मणः ॥ ऊनं विशतथाविशे शानेवाब्द मध्यगे ॥ आनन्दं संप्लवेलीनः भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ प-
 तिप्रेमविशेषेण पुण्यादानन्द सर्वदा ॥ कुलवर्ति प्रभावेण प्राप्नुयात्सुता न मुत्तमम् ॥ पूर्वपुण्यं सुयत्नेन पतिपुत्रधनादिना ॥ सर्वसौख्यान्वितो भूया
 कोदिता गेहभूषणा ॥ शरीरं संभवो कष्टं सुयत्ने शान्तिमवदा ॥ मंगलं विविधोत्साहो कुलवृद्धिः प्रकाशिता ॥ ऋतुनेत्र गते वर्षे यावन्मभविष्या-
 द्देके ॥ दानमन्त्रं सुपुण्येण पतिपुत्रात्संजं सुखम् ॥ नो चेदिलोम कं व्रतं भोक्तव्यं ही स्वकर्मणः ॥ यावद्यत्नं न कर्तव्या सुखेशो कतमागमः ॥ त्रि-
 शैको पंचविंशदे सत्यं चत्वारि मध्यमा ॥ विवाहो मंगलं कार्यं जायते शुचियुतन्तः ॥ प्रकाशो विपणी भूया दानमन्त्रं महत्फलम् ॥ पूर्णभा-
 म्योदयं भूयाधशौख्यं विवर्द्धते ॥ नानाकार्यं प्रवन्देण राजते पुण्यसम्पदा ॥ पूर्वयत्नादितो नित्यं पतिभक्तिं परायणा ॥ मनेच्छा पूजितं लोके
 सुखं सर्वत्र वर्तते ॥ शशिवत्पारि वर्योणि व्योमवाणाब्द मध्यगे ॥ सुप्रसिद्धाः सुनारीणां पतिप्रेमविवर्द्धिनी ॥ सुता पुत्रसुखाविष्टा पौत्रजन्ममहो-
 त्सवम् ॥ व्ययलाभमहेत्वाण सर्वेच्छासुखं पूजिता ॥ पुण्यकर्मप्रभावेण सर्वसौख्यधरातले ॥ शशियं च शरपंच तथा सत्यरसान्तरे ॥ ईश्वराय
 धने प्रीती तीर्थं मन्त्रादिसेवनम् ॥ व्रतनेमरतं आमि दानयज्ञादिका क्रिया ॥ सर्वेप्सितं फलं प्राप्यः पुण्यपान्नी सुमाधुषी ॥ किंचिच्छोकागमो गेहे राम
 गृहारात्तापि क्लिश्यति ॥ ईश्वराय धने प्रीति सर्वसिद्धिः प्रदोभवत् ॥ देवपुण्योत्सवेन सत्यं ययं कीर्ति सुनिर्मला ॥ वेदषष्टाब्दमायुष्यं किं वा पार-
 रसाब्द की ॥ स्वगृहे निधनं चास्य प्रशंसा पुण्यतो भुवि ॥ पुनरुच्चकुले जातं दानधर्मादियत्नतः ॥ सर्वसौख्यसमायुक्तं प्राप्यते परमाङ्कतिः ॥

सर्वे विद्वद्भिरननयो गोपमुत्तमवर्त्तन ॥ धनधान्यान्वितो मया दाम्यपात्री सुमोदिता ॥ जन्माह न सुतो बाला नातमान सुखप्रदा ॥ मिष्टमापी सुशी
ला च गीत वादयति ॥ महर्षिभूषणवस्त्रं प्राप्यते बहुमानिनी ॥ रूपरास्यसुसंपन्ना मध्यमा द्वीमुलोचना ॥ पीडिते पूर्वपापेण सर्वसौख्याधि
कारिणी ॥ पतिपुत्रान्सुदृष्ट्वा यामाकेशमवाप्नुयान् ॥ शोकातीव विविधचिन्ताविभ्रमो व्याकुलं कदा ॥ न भुखं लभते पार्थिवं यत्नं न पापहमा
प्रायश्चित्तं सुपुण्ये ॥ नित्यं सौभाग्यरूपिणी ॥ प्रतिपत्तु सुखदहि मनेच्छा सर्वपूजिता ॥ सुकार्यं सुस्वभावं पत्यु रत्यन्तवल्लभा ॥ कुलकीर्ति
करा सा धीराति सौम्यप्रियाम्बरा ॥ मानेन महता विद्यो यशं भूरि सुकर्मिणी ॥ पूर्वजन्मनियत्यापं कथयामि समासतः ॥ येन क्लेशाभयो नारी दुःखिता
पापदूषिणी ॥ यैष्यं च शोडशोकाव्यः नारीयं प्रजन्मना ॥ निजगृहेश्वरी भूयाह न पुत्रेण दीर्घिता ॥ दानधर्म्मरतो नित्यं त्रतयत्त समाचरेत् ॥ दास
बहन जैनित्यं गर्विता पुण्या रूपिणी ॥ सा कदा जन्मदातीरे संस्थिता दिवसेरसे ॥ अग्नि कण्डे न तत्रैव व्याल वंश क्षयं करः ॥ तेन पापाभयो भूया
हुक्लिता इह जन्मनि ॥ कुलदृष्टि न दृश्यन्ते पति क्लेशातिदारुणम् ॥ अतस्तं शान्ति हेत्यर्थं कृत्वा न क्वचि स्थले ॥ निजविना नुसारेण स्व
र्गं प्रकृतस्तदा ॥ लेखयेत्तु गन्धेण व्यालं प्रति कुलान्वितः ॥ संस्थाप्य कलशं मूल्यः रक्तपट्टेण वेष्टितम् ॥ सुविप्रमन्त्रमाराध्याः नंदन्या
लसहस्रकम् ॥ तत्र मन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शो नमः शङ्कराय शिवाय सर्वदुकवहर्ताय पूर्वजन्मव्यालवंशक्षयपापशमनाय सर्वसौख्यं प्रकाशय
त्वाद्य शो शो ह्रीं ऐं ओं ॥ सावित्री तत्प्रमाणेन जपतो नास्ति पातकम् ॥ भूर्ति संकल्पयेद्दत्तं आचार्यक प्रदापयेत् ॥ वस्तु चाभूषणं दत्त्वा
दानमानैः सुतोषितम् ॥ नित्यं पुण्याभयो नामा एतद्यत्नं सुखप्रदा ॥ सौभाग्यसन्तति सर्वाः मोदिता गेहमामिनी ॥ जन्मकालसमारम्भः या
वज्जीवति भूतले ॥ तावत्कालीयं जगाथा कथयामि समासतः ॥ जन्मादे हि निर्ये वर्षे तथा वेदशान्तरे ॥ तात मात महचिन्ता बालिका गेह
भूषणा ॥ शरीरं जयते कथं स्वयं भवति नश्यति ॥ भ्रातृजन्म महोत्साहो मंगलं जायते एह ॥ तात मात महा मोदं साफल्यं सर्ववैभवाः ॥ ज्वरो
विरचनं पीडकः उच्छ्वस्य पनना इयम् ॥ ब्रह्मविस्मृते को व्याधिः सर्वयत्नेन शान्तयः ॥ मृदुवाक्यमनो रम्यं दृष्टि ह्यस्य मनो हरी ॥ तात प्राणेषु
सन्देहो पुण्यात्सर्व सुखागमः ॥ रसादे व्यालवर्षे च तयोरन्त्येष्टा क्रमः ॥ चंचल श्रमला सौम्या कीर्ति सखिभिस्सह ॥ तात लाभा विशेषा
प्राप्यति मानमुत्तमम् ॥ एह जेशा पदा सर्वं सुयत्ने शान्ति नित्यशः ॥ नाति धनी भवे तातः नाति निर्दय मे तथा ॥ मध्यमापि सुशीला भद्रहिकमेलै

५. सं. ब्रह्मदेहादो वर्षे शरीरमकमादितः ॥ मङ्गलं कार्यं यो गोपिमासे मासे सुखागमः ॥ तात मात महचिन्ता व्यययोग महत्यपि ॥ उद्वाहो मंगलं दिव्यं कुल
स्त्रीकः कीर्ति प्रशंसिता ॥ महर्षिभूषणवस्त्रं प्राप्यते माननूतनम् ॥ अन्न दानादिनो नित्यं धेय दृष्टिश्च सर्वदा ॥ सुगोपे मुपति प्राप्यः सुपुण्या दाम्यभातिनी ॥
सर्वपत्नौ शयोनित्यं पूर्वयत्ने सुरक्षणम् ॥ पति प्रेम विवर्द्धन्ति विस्तृ तो रूपयौवनम् ॥ मासे वर्षे मुखे जने कष्ट शान्तिः सुयत्नतः ॥ प्राप्यते घोडशोच्ये
विश्ववर्षा वधि तनः ॥ सर्वसंपत्समायुक्ता ग्रहकार्यं सुकोशला ॥ पति प्रेमकरा नामा रमयन्ति सुमोदिता ॥ विद्यादृष्टि विशेषेण सुसंगा च यशं मयत् ॥
भाग्योदयं भवित्यन्तं सन्त घो गोभिनायने ॥ मानकीर्ति महोत्साहो महदानन्दवर्द्धिनी ॥ दंपत्योरन्यजं कष्टं पुण्यान्शान्तिस्सुखागमः ॥ दानधर्म्मं सुवर्ति
त्यमिष्ट देवमुपजनात् ॥ चैकविंशतिविंशति शरविंशति के तथा ॥ पतिभक्ति सुपुण्येण मनेच्छा बहुपूजिता ॥ धीतिरेव सुनारीणां सुखलेश प्रकाशिता
मंगलं चर्चवागेहो पुत्रकन्यासमायुता ॥ सर्वकार्यं सुकुशला पतिरानन्दवर्द्धिनी ॥ सुस्वरूपा प्रियसखीः सुभगा सुविचक्षण ॥ विश्ववर्षा वधिर्न
भुवि सौख्यान्वितो भवेत् ॥ भाग्यदृष्टिः सुयत्नेन विलीयन्ते पिशत्रवाः ॥ मंगलं विविधकार्यं जायते नित्यं नूतनम् ॥ शरीरमादमाख्य शरान्धित
शान्तरे ॥ मुता पुत्रसमायुक्ता मोदिता पतिभिस्सह ॥ बहल्लाभप्रभावेण सर्वदा मंगलं भवित ॥ बिबाहदि महोत्साहो कुलकीर्ति प्रकाशिणी ॥ मानेन मह
ताविशो राजते सर्वसम्यदा ॥ अकल्माश्च महल्लाभं व्ययोपि बहुसाधिता ॥ सर्वसौख्यागमो गेहे कष्टचिन्ता विनश्यति ॥ न्ययत्ने विपरीत्यं ही भोक्त
व्यापापमं फलम् ॥ नेत्रवेदादगेव त्स महच्छोकप्रदा दशा ॥ सर्वशान्तिः सुयत्नेन पूर्वसंरक्षिता यदि ॥ सर्वोपि मानदो मान्यः बनिता पुण्यरूपि
णी ॥ बन्धिवेदगते वर्षे व्योमबाणा सुमध्यागे ॥ देवदर्शन तीर्थेषु साफल्यं मानुषीतनम् ॥ नानाकार्यं प्रवर्त्तेण राजते पुण्यसम्यदा ॥ प्रकाशो विपिणि
भूयात्कुलदृष्टि महोत्सवाः ॥ पूर्वयत्नप्रभावेण प्राप्यते परमसुखं ॥ अन्नः पति सुपुण्येण यावद्भोग्यो मरसादके ॥ तावत्काला वधिर्न मनेच्छा स
र्वपूजिता ॥ पौत्रजन्म महोत्साहो स्वगेहे सुप्रतिष्ठिताः ॥ नृत्यगीतोत्सवैर्हं शोभिते बहुविस्तरात् ॥ भूमिलाभविशेषेण रचना गेह नूतनं ॥ गुप्तद
व्यगृहे तस्य धर्म्मकार्यं व्ययोमहत् ॥ साधितं सर्वकार्यं पुण्यपात्री सुशोभिता ॥ रामसम्पदा सा पुण्यं पूर्वपुण्ये सुरक्षणम् ॥ अयत्ने क्लेशो राम
नानित्यं वैधव्यं पाप रूपिणी ॥ त्रिजन्म पीडितो पापं नित्यं क्लेशाधिकारिणी ॥ दानधर्म्मरतो नित्यं तस्मात्सर्व सुखार्थे ॥ पापशान्तिः प्रभावेण पु
ण्यात्सर्व सुखसदा ॥ सुकाले मृत्युनिश्चापि सर्ववैद प्रशंसिताः ॥ इह जन्म सुखास्सर्वं तथैवा त्रिजन्मनि ॥ सर्वेच्छा पतिपुण्यं नित्यं पापादधी मताः ॥

सर्वखेदेष्वमानेन धनाध्यक्षा सुभाभिनी ॥ सुखरूपा प्रिया सर्वे चारुहास्यविलासनी ॥ सुप्रसिद्धा च धर्मात्मा गृहकार्ये विनेता ॥ मध्यमांगी सु
मतिमान् पतिप्रेमविवर्दिनी ॥ भोगमैश्वर्यसंपन्ना वस्त्राभरी सुशोभिता ॥ धनपुत्रसुखसर्वे दासदासिवाहनम् ॥ सर्वैश्वर्यसमायुक्ता पुनः
पापाद्भोगता ॥ पतिपुत्रात्मकष्टेण क्रियति विविधो महान् ॥ आपत्तौ च विशेषेण जायते पूर्वपापतः ॥ चिन्तयेद्विविधो बामा मानहानि
यं महत् ॥ धनहानिविशेषेण गृहे क्लेशस्तु पट्टवाः ॥ तामसंक्रोधवेगेण कार्यहानी भवेत्प्रवृत्तम् ॥ विमुखोऽतिभतीर देधव्यान्ते महद्भयम् ॥ प्रा
यश्चित्तं सुपुण्येण पापशान्तिस्तु स्वागमः ॥ ईश्वराग्राधने प्रीती मनेच्छा बहु पुनित ॥ मानकीर्तिविशेषेण पुण्यं साफल्यवैभवाः ॥ अतः परि
सुखा सर्वे अग्रजन्म पुनः पुनः ॥ राजयोगभवेत्पूर्णानां रत्ने सुशोभिता ॥ ईश्वररूपया हामा प्राप्यति परमां गतिः ॥ पापशान्तिः च दत्तैव कि
रयति साधमा मतिः ॥ पूर्वजन्मनियन्त्राप्यं कथयामि समासतः ॥ येन के साधनयोगा दुःखितातिमुहर्मुहः ॥ श्रद्धांशोद्भवा पूर्व साधुसेवा सुतत्प
रा ॥ ईश्वराग्राधने प्रीती रासी चेवाति निर्दना ॥ नित्यं हि जगृहे सेवा स्वोदरं प्राप्यति सदा ॥ साधुसेवा प्रभावेण ईश्वराग्राधनेन वै ॥ बहु पुण्याश्रयो
द्गीभूयसि भाग्यभाजिनी ॥ कदाचिद्देवयोगेण हि जगृहे महद्वत् ॥ दृष्टानुसृपति ब्रूयात्लोभग्रस्ता धामा मतिः ॥ हतं हि जघनं सर्वं मुमयो पाप
माश्रयः ॥ न दृष्टा स्वधनं विप्रः शायं दत्वाति दुःखितम् ॥ तेन पापप्रभावेण दृष्टजन्म महद्भयम् ॥ साधुसेवा सुपुण्येण उत्तमैकलसम्भवाः ॥ क
पलक्षणे संपन्ना केमलांगी शुभानना ॥ आदौ पुण्यप्रभावेण सर्वसौख्यान्वितो भवेत् ॥ पुनः पापदयं भूयान्ति युद्धिनिताशनम् ॥ वेरख
गामी सौमन्तः सर्वद्रव्यक्षयं कर ॥ क्रियति विविधो तेन शरीरदारुणं भयम् ॥ कुलकीर्तिक्षयं सर्वगृहे शोकसभागमः ॥ एवं हि विविधो
दुःखत्रिजन्म जायते महान् ॥ तत्प्राप्तिप्रवृत्तामि येन चाग्रे सुखं लभेत् ॥ तासु पात्रे घटते पुनः स्वर्गद्रव्यं सुप्रजया ॥ नेभिनी पीतं पट्टा पुष्पमा
न्यादिभूषितं ॥ हिजभार्यान्विनी मतिं स्वर्गपत्रे सुखेन येत् ॥ संस्थाप्य कलशे तातः पूजनं भक्तिभावतः ॥ अर्चय्या यः प्रदानं व्यं तद्दानं सुविधि
या ॥ शशिचाला सहलाणि मन्त्रमेतन्नेपेत्तदा ॥ मन्त्र ॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं सर्वेश्वरी भगवती देवी पूर्वजन्मकृतं पापपापशमनं कुरु सर्वसौख्यप्र
दायिनी स्वाहा ॥ हवनं विप्रभोज्यं च सर्वपापैर्विमुच्यति ॥ पुनः सर्वसुखं लोके धनपुत्रादिजैरपि ॥ पतिराज्ञा प्रभात्यन्ते शोभिता गेहभूषणा ॥
सर्वसौख्यान्विनी बामा पुनश्चैवाग्रजन्मनि ॥ ग्रामभूमिधनं प्राप्यः सुपुण्यात्मा दया मयी ॥ पुण्येच्छा पुनितस्तव त्वयले केशभाजनी ॥

३२-सं- जन्मतः प्रबन्धे वर्षे वनिहर्षे पुण्यक्रमः ॥ तातमान हृदे चिन्ता बालिका प्रेमवर्दिनी ॥ शरीरकष्टसंपन्नो न्वरा नतिसारादयः ॥ दम्नपीडा वित्तप्य
रक्षी कृति शान्तिरेवं सुयुक्तनः ॥ बृहद्भरीति कीचैव सदा एव श्यामसंपुता ॥ देव्यान्तानि प्रजायते शरीरागम्य वर्द्धनम् ॥ अन्नदानादितो नित्यं सुखं सर्वप्रवर्त्त
ते ॥ दानसंयुक्तं पापशान्तिः महोत्सवाः ॥ शुचौ पक्षे यथासोमः योगसाहचर्यकृते ॥ वेदादे पंचमवर्षे षष्ठवर्षादिसप्तमे ॥ बालासुभोगमैश्वर्यं व
र्द्धिते पुण्यकर्मणा ॥ यथा विस्फोटको व्याधिः सर्वशान्तिस्तु कर्मणा ॥ क्रीडने मति संज्ञातं गृहकार्यं सुतत्परा ॥ तातचिन्ता मनोहरे संवत्स्य विवर्द्धनम् ॥
मातृकष्टविशेषेण अतजन्म सुखोत्सवम् ॥ ब्यालवर्धनमेन्दुश्च नेत्रचन्द्राब्दमध्यगे ॥ गृहकार्यं स्तावाला विवाहे मंगलं महत् ॥ न्ययद्रव्यं महतातो
मानकीर्तिश्च निर्मला ॥ पतिरेव सुप्राप्यति वत्सार्भणं मनोहरा ॥ सुखेण महता विद्यो पुण्यैश्वर्यं विवर्द्धनम् ॥ अयले पापजं कर्म विपाके दुःखदोम
हान् ॥ अयोदशाब्दसंप्राप्ते अष्टादशमित्तया ॥ भाग्यवृद्धि विशेषेण राजते पुण्यसंपदा ॥ मनेच्छा पुनितो नित्यं चित्तचिन्ता यदा कदा ॥ दानधर्मा
दितो नित्यं सर्वैश्वर्यदिनेदिने ॥ ऊनविशे च विशाब्दे पंचविंशतिमध्यमा ॥ स्वर्गे हे सुप्रतिष्ठोपि वनिता पुण्यरूपिणी ॥ यावद्यत्नं कर्तव्या सुखे विप्रभ
हद्भयम् ॥ प्रायश्चित्तं सुपुण्येण आयुर्वृद्धि महत्सुखं ॥ पुत्रकन्या समायुक्ता पतिप्रेमविवर्दिनी ॥ नानाकार्यं प्रवर्धेण राजते गेहसंपदा ॥ रत्नविशमि
वर्षे व्यामराप्रक्रमादिनः ॥ महोत्साहं चतुर्वे मंगलं महदागतः ॥ शरीरजायते कष्टं दन्त्योरल्पजं भयम् ॥ कायापात्रान्नदानादि सुखपुष्टालसाधितः ॥
दासवाहनजैर्नित्यं भोगमैश्वर्यं सर्वयो ॥ अयले विपरीत्यं ही पतिपुत्रेण क्रियति ॥ इन्दुरामाब्दमारभ्य चत्वारिंशद्वर्धितः ॥ वांक्षापूर्ति प्रजा
येतः पूर्वयले सुरसिता ॥ विवाहादि महोत्साहो कुलकीर्तिमहत्वापि ॥ मंगलं विविधो नित्यं प्रजावृद्धि बृहद्भयः ॥ ईश्वरभक्तिभावेण साफल्यं सर्व
वैभवा ॥ तुष्यति विविधो नित्यं पतिपुत्रात्मजादयः ॥ कार्यवृद्धि विशेषेण कष्टचिन्ता क्षयं सदा ॥ अतुष्टान महादानं सदा सर्वं सुखप्रदा ॥ सर्वपापवि
निर्मुक्ता पुण्यरूपा सुमानिनी ॥ पुण्यपापयो नित्यं सुखदुःखादिसर्वयो ॥ शशिवेदगते वर्षे भरुवेदाब्द मध्यमा ॥ शरीरजायते कष्टं महादान सुखप्रदा
देवतीछोटने प्रीति शतार्द्धवत्सराधिः ॥ रामबाणमितेन्दुपौत्रजन्मे चित्ताप्रदे ॥ मंगलं विविधात्साहो यशसाधननित्यरा ॥ प्राप्ते बंदराब्दे न्योमयष्ट राम
क्रमादिनः ॥ दानधर्मात्तानित्यमग्रजन्म सुसार्थयो ॥ देवदर्शनमीदृशं पवित्रमायुषीतनम् ॥ सर्वत्रैव प्रकाशति पूर्वयले सुरसिता ॥ त्वयले क्रियति बामा वैधव्यापाप
रूपिणी ॥ पूर्णयुग्मपट्टाब्दे पंचतत्प्रथमवत् ॥ सुपुण्यादृजन्मे च सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ वैश्यवंशसमुत्पन्नं वनिता गेहभूषणा ॥ नितकर्मोत्तमो सर्वतत्त्वमेतत्परं पदम् ॥

सर्वयोगविचारेण योगोयं सुखदर्शकः ॥ सर्वसौख्यान्विता भूमात्पुण्यरूपा सुभासिनी ॥ जन्मतः मातृकष्टोपि तातचिन्ता च युक्ता ॥ जन्मकालात् प्रवर्द्धतः संपदापि नृवेश्मनी ॥ यथादेहप्रवर्द्धतः भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ मध्यभागा सुशीलश्च वस्त्राभरैः सुशोभिता ॥ दृष्टिहास्यमनोरम्यबालकैश्च सुचंचला ॥ युप्रचिन्तामनोहेगं कोपेण तप्यतिक्रदा ॥ चिन्तयन्ति विशेषेण स्वकार्यं साधनेमति ॥ तात मात सुखास्सर्वे धानजन्ममहोत्सवं मध्यरूपा मुभागी च मुनयना मुभाशुचिः ॥ मनेच्छा पूजिता बद्धी दशायेष्ट सुखप्रदा ॥ उद्वाहादिमहोत्साहो तात कीर्ति सुखप्रदा ॥ पतिप्रेमकरारन्या गृहकार्ये विचक्षणा ॥ पीडयति पूर्वफोषेण सुखे शोकं क्षुपद्वा ॥ क्षिप्यति विविधो हेगं स्वख्यायुरन्पजंभयम् ॥ विवादकलहं गेहो निमग्ना शोकसागरे ॥ पतिपुत्रात्मजादिणं सुखे विप्रदिपापजम् ॥ न सुखं सुस्थिरो लोके यावच्च त्वं न पापहम् ॥ प्रायश्चित्तमहादानं सर्वे सौख्यदिने दिने ॥ भगलं विविधोत्साहो मुतापुत्रविकर्हणम् ॥ नित्यं पुण्या धर्मो लोके सफलं मानुषी तनम् ॥ तथैवोदकवदं पापा रिनिष्ठात्वा मुनिश्चितम् ॥ शुक्ले च ॥ पूर्वपापकथं तातः कथयस्व प्रसादतः ॥ येन दुःखवलभेन्नारी तस्य यत्नकथं भवेत् ॥ भूपुरुवाच ॥ पूर्वजन्मकथावन्तः प्रवक्ष्यामि समासतः ॥ वैश्यवशात्सुख्यन्ना नारी यं धनगर्विता ॥ व्रतदानरतो भूया दन्तर्जनाभिमानिनी ॥ तत्रैकसमये बन्तः व्रतोष्ठापनमाचरेत् ॥ यज्ञं च कारयामास य शेते साधनेमति ॥ यज्ञस्थले शुचौ तीर्थे गुरुते बविक्रदिदि ॥ स्वामिश्चाज्ञानमख्यति त्यज्यति स्वयुरुतदा ॥ रुष्टतस्याभमनिन विप्रेन्द्रो खपिते मात रे बुधन्मा दुर्गचारी दर्पितापापरूपिणी ॥ निजकृत्य फलं लोके त्रिनन्मं दुःखितो महान् ॥ पतिपुत्रात्मजाक्लेशं शरीरदातुणे रुजम् ॥ प्राप्नुयाद् विधोद्गो गृहकेशं क्षुपद्वा ॥ तेन पापप्रभावेण नारी यं दुःखमाचरेत् ॥ प्रायश्चित्तविधानेन कथयामि त्वया पुनः ॥ एतज्जन्मकृते कल्यः सर्व सौख्यसम्पत्तिमान् ॥ यस्मिन्कस्मिन्दिने भूयाच्छुद्धाभक्ति समन्वितम् ॥ स्वर्णस्य प्रतिमा कार्यः यथाविमर्षवित्तराज ॥ विष्णुनारायणे मूर्ति लेखयेदं कचन्दनम् ॥ प्रापदाना गुत्तर्षति तन्मिकटे सुविधिर्यथा ॥ लिपित्वा शापदं वा जं सर्वं च सुविधानतः ॥ संस्थाप्य कलशे प्राज्ञः बेधितो पीतपह तः ॥ पूजयेद्भक्तिभावेण विष्णुयज्ञक्रमादितः ॥ तदग्रेनापयेन्मवं शरिलक्षं च वाहिकम् ॥ मंत्रं ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं सर्वस्वराय सर्वपापशमनाय भद्रं कुरु कुरु नमः स्वाहा ॥ सावित्री तत्प्रमाणेन शापदं वीजं संपुटम् ॥ शैव्यादानविधानेन मूर्तिदानं समाचरेत् ॥ हर्षं विप्रभोज्यं सर्वपापैर्विमुच्यति ॥ नित्यं पुण्या श्रयेणोक्त एतच्चलप्रभावनः ॥ सर्वसौख्यागमो गेहं विनिता पुण्यरूपिणी ॥ मात कीर्ति महोत्साहे सुखं सर्वत्र वर्तते ॥ पतिपुत्रात्मद्वयाणि सफलं जन्मभूतम् ॥

११ भू. सं. प्रथमे द्वितीये वर्षे बन्धिवर्षाच्चपंचमे ॥ दन्तवाधाज्वरं पीड्यः ब्रह्मविस्फोटकादयः ॥ रुदनौ विह्वला कन्या भूतछाया प्रपीडयति ॥ किंचिद्वाना स्त्री-क-दिमंत्रेण औघाघिसेवनेन वै ॥ श्रेयोमानं सुखास्सर्वे कीर्तिविविधैरपि ॥ धातजन्ममहोत्साहो गृहे भगलमेव च ॥ अल्पमृत्युभयं घोरं द्विती यो जन्ममणयते ॥ पुनरानन्दसंप्राप्यः प्रायश्चित्तं सुयत्नतः ॥ रसवधे गते वन्तस्त्र्योमचन्द्रादनन्तरम् ॥ बालिका कर्द्वेति नित्यं शुचौ पशुनिशेश वन्तः ॥ भोगाप्रवैभवेदहिः यत्प्राभरैः सुशोभिता ॥ गृहकार्ये रतो बाला वा दहास्य परंप्रियः ॥ छायापात्रान्नदानेन सर्वाकष्टनिवारणम् ॥ विवाहो कर्त्तव्यतस्य तातचिन्ता गरीयसी ॥ चंचलश्च पलाबाला गिशु क्रीडामनोहरा ॥ भगलं विविधो गेहे सासे चर्षे सुखं गताः ॥ शशिसोमगते वर्षे शस्त्रे मन्तयान्तरे ॥ विवाहो भगलं दिव्यं कुलकीर्तिप्रशंसिता ॥ पति सौख्यं सन्देहो दानमन्त्रफलप्रदा ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च गोभितापि भुजानना ॥ गृहकार्ये सुकुशला भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ रसेन्दु विशवर्षाणि पतिप्रेमविवर्द्धिनी ॥ भाग्यवृद्धिर्न सन्देहो सुखं तत्र प्रवर्तते ॥ शरीरे जायते कष्टं सर्वशान्तिः सुयत्नतः ॥ नवाम्बरं भूषणं च प्राप्यति विविधोत्तदा ॥ मासे वर्षे सुखं जातं सुपुण्यात्सु एवैभवाः ॥ इन्दुनेत्रगते वर्षे पंचयुग्माब्द केतथा ॥ शरीरे जायते कष्टं पुत्रजन्म मध्येत्सवम् ॥ पतिप्राप्तिविशेषेण यच्चालाभतथा व्ययम् ॥ मुतापुत्र सुखलोके मानवृद्धिर्दिने दिने ॥ मनेच्छा पूजितो नित्यं दानमन्त्रं सुयत्नतः ॥ रसेन्द्राब्दत्रिशेच तथोभे महेत्सवम् ॥ अयले विविधो चिन्ता पापादुक्त्वमहद्भयम् ॥ तेभ्यस्तं रक्षितस्यापि पूर्णयुः सुखसंपदा ॥ नानाकार्यं प्रबन्धेण सुप्रसिद्धापि भामिनी ॥ पुत्रकन्या सुखाविधौ पूजयन्ति मनोरथा ॥ अनादरस्तु शत्रु एणं पति प्रीति विशेषतः ॥ शशि त्रिशं विप्रोच शररामान्तरे तथा ॥ विवाहो भगलं कार्यं व्ययलाभ महत्सुपि ॥ शरीरे जायते कष्टं मन्त्रदानात् तः सुखम् ॥ घटबन्धगते वर्षे व्योमवेदावधिः क्रमात् ॥ मनेच्छा पूजितो सर्वाः नूतनं संभवेत्युतः ॥ पुण्यकर्मा प्रशो लोके किंचि सौख्यं न लभ्य ति ॥ भूमिमन्द्रधनं प्राप्यः रजितं स्वर्णभूषणं ॥ देवदर्शनतीर्थेषु पवित्री क्रियति तनम् ॥ याज्ञाकारी सुतो भूत्वाः प्रजावर्हि महोत्सवाः ॥ वेदब्रह्म द्दमारभ्य पौत्रजन्म सुतुष्यति ॥ प्रकाशो विषण्ण भूयाल्लाभीभवति पुष्कलम् ॥ अतस्परि सुखास्सर्वे रामसं प्रान्तरावधिः ॥ सर्वे सौख्योपि भुंजीता स फलं जन्मा तुषी ॥ ईश्वराधने प्रीति दानादिमानित्यरः ॥ स्वासकासादिनं पीड्यः अन्तकालं ह्युपस्थिता ॥ पंचतन्त्रप्रथमभूयात् सप्तमी चाश्विने तमे ॥ प्राप्यति सुगतिश्चापि पूर्वपुण्यं सुयत्नतः ॥ अत्राये सुभवेद्वासी सुपुण्यात्सर्वगामिनी ॥ पुण्याश्वरेः स्वास्सर्वाः स्वर्गो मोक्षे च कारणम् ॥

एतद्योगे समुत्पन्ना बाला बुद्धिमती सती ॥ दाता भोक्ता सुधर्मात्मा स्वकुले सुप्रतिष्ठिता ॥ हीनगेहे भवेज्जन्मः स्वामिनी त्वेव गेहणी ॥ ज-
न्मकाल समारम्भः यावज्जीवति भूतले ॥ नाना कर्मकृतालोके सुखदुःख समायुता ॥ विन्तनि विविधो कार्यं मध्यरूपा सुलसणा ॥ नानिगो-
रीन कृष्णगौ मध्यमांगी सुलोचनी ॥ भुवौ पक्षेयशब्दः योगस्तद्व्यवहृते ॥ संपदासंचये तस्मात्मी वस्त्राभर्तुस्तु शोभिता ॥ धर्ममार्गगता प्र-
ज्ञा सुप्रसिद्धा प्रशंसिता ॥ धर्मेणैव सहयोगे परमैश्वर्यं सर्वदा ॥ पापकर्मकृते बाधा योगो याति मलीनता ॥ यदा पापगता प्रज्ञा सर्वकार्यं भ-
यप्रदा ॥ पूर्ण सौख्यं न प्राप्यति निमग्नश्चिन्तना एव ॥ ननु कष्टी चाल्पजीवी विविधं क्लेशभाजिनी ॥ तस्मात्सर्वं प्रयत्नेन पापशान्तिस्तु भक्ति-
तः ॥ बंशद्विहसहत्वेण सौभाग्यपरमं सुखम् ॥ सुता पुत्रादिनास्सर्वैः मनेच्छा पुनितो भुविः ॥ सर्वापत्तौ विनश्यन्ति पूर्णयुस्तु स्वभाजिनी ॥ मं-
गलं विविधयोगे विवाहादिमहोत्सवे ॥ त्वयन्ते पापकर्मिणः क्लिश्यति दुःखं रूपिणी ॥ शुक्रोवाच ॥ पूर्वजन्मनि किं पापं कृतं तत्कारं कर्मिणी ॥
येन क्लेशाचये भूयाद्विखतापि तु गेहणी ॥ भयुरुच ॥ विप्रवंशे इवापूर्वं धनपुत्रान्वितो भवेत् ॥ पूर्वपापेण वै धन्यं देवती र्यो दनेमतिः ॥ ईश्व-
रा राधने प्रीती स्नानध्यानसुतत्परा ॥ सर्वद्रव्यं व्ययं तीर्थं भूयसि त्वयि निर्धना ॥ देवती र्यो दने प्रीती नित्यं भ्रमति भूतले ॥ चौरकर्मरतो भूया-
तथा च व्यभिचारिणी ॥ बहु वस्तु हतो देवाः महत्पापं दुःश्रुतिः ॥ पुण्यपापा श्रयो भूयातस्मिन्काले सुब्राह्मणी ॥ कालेन स्यति श्रियापि किं वि-
न्याय फले एव ॥ समुत्पन्ना धर्मभागे सुन्दरी मानुषी तनय ॥ दिनेदिने पिसाकृता संपन्ना पूर्वलक्षणेः ॥ पापशान्तिः प्रकृतेन ता तन्ना-
न्मकालके ॥ सर्वा कष्ट क्षयानित्यं विस्मृतिं सर्वं वै भवा ॥ यावद्यत्नं न कर्तव्या सुखे विप्रभवन्ति हि ॥ तच्चालं संप्रवक्ष्यामि येन सौख्यं दिनेदि-
ने ॥ स्वार्थपत्रकृतो तत्रः वह्निर्कोणं नगं युलम् ॥ संचगव्येण संस्तृत्वा शुद्धितं जान्ते वीजले ॥ लेखयेद्वक्तृगन्धेण विष्णुमूर्तिः सुशोभनं ॥
वेष्टिता पीतपट्टे ॥ संस्थाप्यं कुलशोपरि ॥ पूजयेन्सुविधानेन विष्णुयज्ञस्य या क्रमः ॥ तदग्रे जापितो मन्त्रं विष्णुं व्रतरेति ज्ञाः ॥ मन्त्र-
लोपे हिं क्रीं श्रीं सर्वेश्वराय सर्वपापविध्वंसनाय भक्तान् प्रतिपालकाय विष्णुं रुपाय भगवते वासुदेवाय ते नमः ॥ पूर्वं जन्म कृतं पापतापशम-
नं कुरु स्वाहा ॥ शशिलक्षप्रमाणेन जाप्यमेकाग्रमानसः ॥ हरिर्वर्मापते नित्यं जपाने दानमाचरेत् ॥ आचार्य्यायः प्रदातव्यो मूर्ति संकल्पये-
त्सुधिः ॥ हवनविप्रभोज्यं च सर्वपापविमुच्यति ॥ नित्यं सर्वं सुखादिषु सौभाग्यमक्षयं भवेत् ॥ सर्वस्मिन्बरं प्राप्यः वनिता पुण्यरूपिणी ॥

२२ सं. प्रथमाद्वितीये च शरीरजायते सुखम् ॥ किंचिच्छयादिरोगेण पीडयति तातचिन्तनम् ॥ तदनौभयमाक्रान्तः कन्धकाप्रेमं वर्द्धिनी ॥ दानमं-
त्वीकत्र सुपुण्येण घृष्टिकासेवनेन वै ॥ सर्वकष्टविनश्यन्ति बाला बुद्धिक्रमादितः ॥ तात सौख्यविशेषेण महोत्साहं दिनेदिने ॥ रामादेवेदवर्षे च
१२ बाणवर्षावधिक्रमम् ॥ मातृकष्टमयं चिन्ता पुनरानन्दसंगलम् ॥ एणवातोऽवकष्टं दशनोत्वति जातजम् ॥ तात लाभं भविष्यति कार्यचिन्ता च
गुह्यता ॥ पुण्ययत्नादितो नूनं सौभाग्यं परमोदयम् ॥ नवाम्बरं भूषणं च प्राप्यति मानमुजमम् ॥ रसादेव्यालवर्षे च शिशुप्रीडा विमोदिनी ॥ यतना
दातुं कष्टमयं चाल्पभयं करम् ॥ गृहे क्लेशविबाधं च स्वतः शांतिः प्रजायते ॥ तातैतज्जन्म कालान्तं प्रायश्चित्ते सुरसिता ॥ नाना कार्यं सुखं बुद्धिस्तु
ता चैतत्सुखप्रदा ॥ मानकीर्तिमहत्वेण नित्यमानन्दवर्द्धिनी ॥ त्वयन्ते विपरीत्यं हि विषाके पापजं फलम् ॥ प्राप्यते नन्दवर्षे तु मृत्वादे च यथाक्रमः
नाना कार्यं प्रवर्धेण पुण्यात्सर्वसुखागमः ॥ उदाहं च महोत्साहो पतिरेवं सुप्रभुयान् ॥ तात मातसुखं सर्वं प्राप्तवन्तु संमायुता ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च
प्राप्यत्वति तु शोभना ॥ कुलवेदप्रकाशयन्ति गृहकार्येषु सहस्र ॥ प्रकाशो वर्द्धते नित्यं षोडशाब्दावधि नतः ॥ पतिप्रेमविवर्द्धन्ति रूपयौवनगर्भिता ॥
किंचिच्छरांशुपि न्वरातेषु द्रव्यया ॥ पुनरानन्दपुण्येण वर्द्धते शशिवत्कला ॥ प्राप्यत्यब्दं गेन्दुश्च विश्वधीवधिक्रमात् ॥ भोगमैश्वर्यं सम्पन्ना
पुत्रजन्ममहोत्सवा ॥ प्रसवेदारुणे कष्टं पुण्ये पूर्णसुखागमः ॥ सुतापुत्रमहैश्वर्यं साफल्यं मानुषी वपुः ॥ पंचविंशगते वर्षे भाग्यस्य परमोदयम् ॥
विवादकलहो दुःखा शान्तिरेवं सुयत्नतः ॥ नेचविंशवर्षवत्सः पूर्णपुण्यफलं भजेत् ॥ विवाहादिमहोत्साहो यशमानविवर्द्धनम् ॥ सर्वकार्यं सुकृ-
शला कुलवृद्धप्रतिष्ठिता ॥ रामरामाब्दमारम्भं च त्वारिशरानेतथा ॥ तीर्थदेवालयगंगां व्रतदानमहोत्सवाः ॥ वाल्यस्य भयं घोरं सुपुण्यान्त-
र्वशान्तये ॥ पतिप्रेमकराबासा धर्ममूर्तिमुलक्षण ॥ अयन्ते क्लेशितोर्वृतं बालकं कालवक्रगः ॥ दम्पत्योर्विन्तनं बह्वी ह्यापत्तौ महदागताः ॥ एत-
स्म्यन्कारणानित्यं पापशान्तिस्तु खलमेत ॥ शशिमल्लमितवर्षे पौत्रजन्मसुखप्रदा ॥ भूमिद्वयाधिकं प्राप्ती रचनागेहसुन्दरम् ॥ सर्वकार्यं वि-
निश्चिन्त्यः षष्ठोऽष्टसुवत्सरे ॥ तीर्थयात्राजपं पुण्यमीश्वराधनेमतिः ॥ सर्वेच्छा पुनितं लोके निर्वलत्वं दिनेदिने ॥ नेत्रसज्जावधिं काव्यः निर्वलत्वं च एव
केशिता ॥ दानधर्मविशेषेण अयजन्मस्यैव तवे ॥ मनेच्छा पुनितं सर्वः सुवपौत्रधनादिजा ॥ पुत्रभाग्यविशेषेण मननैवा महन्त्यपि ॥ ज्योमव्यालसु-
बर्गाणि प्रायुर्पूर्वभविष्यति ॥ मार्गशीर्षे शुचोपक्षे पंचम्यानिधनं निशिः ॥ अन्नजन्मसु पुण्येण राशौ वं सुखोद्भवा ॥ प्रकाशो विपिणी भूयाहानमंत्रमहत्फलं ॥

एतद्योगेद्रवाचाला मध्यभागात्नीमुन्दरी ॥ विद्या बुद्धि भवेन्न्यूनमाश्वराधने सति ॥ कुलवतिप्रभावेण प्राप्यति मानमुत्तम ॥ भाग्यद्विदिसो-
त्साहो मासे वर्षे सुखागमः ॥ नानाकार्यप्रवन्धेण राजति गेहभूषण ॥ मनेच्छा प्रजितो नित्यं कार्यसिद्धिर्विलम्बता ॥ पूर्वपापप्रभावेण चिंत-
नीयामहत्यपि ॥ भूतवत्सा तथा वन्ध्या भूयात्पुत्रविनिर्जिता ॥ त्रिरत्नं दाहणे कष्टं प्राणचिन्ता निदुस्तरम् ॥ क्रियति विविधोद्गमं पति दुःखमहद-
यम् ॥ प्रायश्चित्तं सुयत्नेन पापशान्तिस्तु खल्वेते ॥ प्रजासुभोगदृष्टिश्च बाष्ठा पूर्तिस्तु कर्मण ॥ सर्वचिन्ता विनश्यन्ति दम्पत्यो प्रेमवद्भेदम् ॥ शिवा-
होमंगलं कार्यं देवपुण्योत्सवे व्ययम् ॥ देवदर्शनं जाप्रीतो ईश्वराधने सति ॥ बपुरे बचता फल्यं सुखं जन्मनि जन्मनि ॥ प्रतापो दृष्टिमाप्नोति
शत्रुवेदास्तु वचरेत् ॥ संपदा विस्तृतो गेहं बन्ध्या भर्तुस्तु शोभिता ॥ क्रियति पापरूपेण यावच्छान्तं पापहम् ॥ एतस्मात्कारणान्यापं सान्नायल-
समाचरेत् ॥ श्रुक्रोवाच ॥ किमसौ दाहणे पापं मानुषो दुःखकारणम् ॥ पूर्वजन्म कष्टं भूयात्सा सर्वकष्टयः प्रभो ॥ भृगुरुवाच ॥ शृणु वत्स समासे-
पूर्वजन्म कथाधुना ॥ क्षत्रीवंशसमुत्पन्ना नृपबा मासु धार्मिका ॥ सर्वसौख्यान्विता भूयात्पुत्रप्राप्तिर्विलम्बता ॥ इयोद्वाहं प्रकर्तव्यं पतिं चा-
स्य सुतार्थये ॥ किंचित्कालगते वत्स श्रयं बा मासु तं लभेत् ॥ तदान्ते चन्द्रवर्षे च इयो भाग्यो मुतं जनते ॥ नृपप्रेम इयो बा मा तुल्यमेव न संशय-
रिषीयं तस्य कर्तव्यं नित्यं तप्यति चान्तरं ॥ कदाचिदवसन्नायां तस्य पुत्रविषं ददत ॥ तेन मृत्यु भवेद्दालः नारीयं पापमाश्रयः ॥ तस्य मातु-
हत्तेशे शापं दत्वा पुनः पुनः ॥ तेन पापप्रभावेण त्रिजन्मं क्रियति महान् ॥ यावच्छान्तं न कर्तव्यं पुत्रसौख्यं विनिर्मुक्तं ॥ गृहे क्लेश-
विवादं च नानाचिन्तापि वेदना ॥ तस्य यत्नं प्रवक्ष्यामि येन सर्वसुखागमः ॥ स्वर्णपुत्रप्रकर्तव्यं सुदृढश्रद्धासुभक्तिः ॥ वन्दि कोहं मुदहे-
मः परितोपि नांगुलम् ॥ लेखयेद्भक्तगन्धेण बालचित्रमनोहरम् ॥ वेष्टितां पीनपट्टेण प्रायश्चित्तविधिरेषा ॥ संस्थाप्य कुलशेवत्सा नदये-
मन्त्रमाचरेत् ॥ भंवा ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं गोपालाय सर्वपापशमनाय विष्णु रूपाय ते नमः ॥ पूर्वजन्म कृत शापपापं नाशयः सर्वकामान् पूजय-
पुत्रसौख्यं देहि स्वाहा ॥ एतन्मन्त्रजपे लक्ष्मीपालस्तोत्रपाठकम् ॥ पूजयेत्सुविधानेन तस्य दानं समाचरेत् ॥ अनुष्ठानविधानेन कृत्वा
पापैर्विमुच्यति ॥ सर्वसौख्यलभेन्नित्यं पुण्यकर्मण मातुषी ॥ भोगमैश्वर्यसम्पन्ना सफलं जन्म भूतले ॥ विवाहो मंगलं दिव्यं मनेच्छास-
र्बुजिता ॥ विस्तर्तिर्वंशजादीर्घः प्रकाशो पुण्यकर्मण ॥ दानपुण्यप्रभावेण सुखं जन्मनि जन्मनि ॥ मोदते विविधो नित्यं दम्पत्यो धर्मतत्पराः ॥

भ.सं. प्रथमाब्दे दोरो व्याधिर्द्वितीये दन्तपीडनम् ॥ मासे मासे सुखं जातं दानमंत्रसुयत्नतः ॥ तृतीयाब्दे चतुर्थे च दण्डात्तेन तप्यति ॥ शिशु क्रीडा-
त्की-पु-क्रमेणैव च चला प्रियवादिनी ॥ पुण्ययत्नादितो नूनं गृहमेव प्रकाशिता ॥ पतनाज्जायते कष्टमयत्नाच्च महदयम् ॥ तातजन्ममहोत्साहो गृ-
१३. हेमंगलमोदिता ॥ पंचमे सप्तमे वर्षे पितुलामप्रदादश ॥ सर्वशान्तिः सुयत्नेन यद्गो जायते भयम् ॥ भोगा प्रवेमवो दृष्टि वल्गुभाषेस्तु शोभिता ॥
उद्वाहो मंगलं चिन्ता तात मातुर्विचर्चिता ॥ गृहकार्यं रतावाला महत्वे च दिने दिने ॥ अष्टमे द्वादशाब्दे ही तयो रत्नं क्रमेण वै ॥ भाग्योदयं
सुपुण्येण तातलाममहत्यपि ॥ उद्वाहं च महोत्साहो कुलकीर्तिर्विबुद्धनम् ॥ पतिरेव सुप्राप्यति पूर्वयत्नादितः श्रुतिः ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च
बहुमूल्यमनोहरा ॥ भोगमैश्वर्यसंपन्ना प्राप्यति नात्र संशयः ॥ त्रयोदशाष्ट चन्द्राब्दे सुखसौभाग्यं वर्द्धनम् ॥ रूपवौचनसंपन्ना पुण्यमेव
प्रकाशिता ॥ मासे वर्षे सुखं जातं नूतनं सुखं वर्द्धते ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण पतिप्रेमं विवर्द्धनी ॥ कष्टव्याधिमुहत्वेण सुताजन्मसुमंगलम् ॥ प्र-
तापभोगमैश्वर्यं सुपुण्यमुप्रशंसिता ॥ नन्दसोमाब्दमारभ्यः वेदपक्षाब्दमध्यमा ॥ पुत्रकन्या समा युक्तं पतिप्रेमं विवर्द्धनी ॥ गृहे क्लेशविवादं
च सर्वशान्तिः सुयत्नतः ॥ शरविंशतिवर्षाणि यावन्नभशुणन्तरे ॥ तावत्कालावधिर्नित्यं सर्वसौभाग्यरूपिणी ॥ ममवाक्याश्रये पुण्यं सर्वं
कष्टविनाशनम् ॥ मंगलं विविधोत्साहो माननीया सुसद्गता ॥ नानाकार्यप्रवन्धेण राजति पुण्यवैभवाः ॥ इन्दुरामाब्दमारभ्यः चत्वारिंशत्
धिततः ॥ उद्वाहादिमहोत्साहो कुलकीर्तिमहत्यपि ॥ रहस्त्राभप्रभावेण दम्पत्योर्मानं वर्द्धनम् ॥ सर्वकार्यं सुकुशला महत्वं च पदपदे ॥
कष्टचिन्ता विनश्यन्ति पुण्योत्साहसुमन्दिरे ॥ देवदर्शनं जाप्रीतो पवित्रं कुर्याति यपुः ॥ इन्दुवेदगते वर्षे तथास्या ह्योमभल्लके ॥ मासे वर्षे सुखं जातं
भूमिलाभोतिगौरवम् ॥ प्रतापो दृष्टिमाप्नोति पुत्रमाग्यो दयं भवेत् ॥ व्ययलाभमहत्वेण बहुकार्यं प्रशंसिता ॥ सुप्रसिद्धा धनध्यास्ता गेहवित्तं
भूरिशः ॥ पापकर्मकृते वाधा विविधा दुःखं क्रियति ॥ एतस्मात्कारणान्पुण्यं सुखाथो यत्नमाचरेत् ॥ येन सर्वसुखं लब्ध्वा अग्रजन्मे स
हृत्पदम् ॥ मुनिव्यालमिने वर्षे पूर्णयुस्तु सुखं भजेत् ॥ पुत्रपौत्रपौत्रं च प्रजादृष्टिधनान्विता ॥ सर्वेच्छासि सुपूज्यन्ति साफल्यं मानुषीतनं ॥ राम-
व्याख्येन रूपेण लक्ष्मि नवभ्यां निधनं दिने ॥ अनायासेतनं त्यक्त्वा यत्र कुत्र प्रशंसिता ॥ गतिरेव सुप्राप्यति सुपुण्यादग्रजन्मनि ॥ पतिभक्तिप्रभावे-
ण संभवाचोत्तमे कुले ॥ महाराजीवसंभवा इयारूपा मुसद्गता ॥ ध्यायेत्तत्पदं देवं श्रुचि साधो पतिव्रता ॥ सत्यलोके गमिष्यति पुण्यतत्त्वं प्रवीर्यते ॥

एतद्योगोद्भववाला सुस्वरूपा सुलक्षण ॥ तात मात सुखा सर्वा मासे वर्षे सुमंगलम् ॥ पतिप्रतिष्ठितं चापि स्वसुर कीर्तिविलरात ॥ धनधान्यस
मृद्धिश्च गृहकार्ये सुकोशिला ॥ बाल्यावस्थातु क्रीडन्ति मित्रहंसे सुखप्रदा ॥ मंगलं विविधोत्साहो कुल कीर्ति सुवित्तुत ॥ युवावस्थाविशेषे
एभोगमैश्वर्यसम्पदा ॥ पतिप्रीतिविशेषेण सर्वेच्छा सुखप्रतिता ॥ धनधान्यसमृद्धिश्च नेत्रे हसुखाकरो ॥ सुखभावे सुयत्नेन पुण्यैश्वर्यं प्रशंसिता
मंगलं विविधो गेहे कुल कीर्ति प्रकाशिता ॥ मानेन महता विद्या महत्वं सुपदाधिपा ॥ तीर्थयात्राव्रतं पुण्यं वृद्धावस्था सुतुष्यति ॥ पुत्रपौत्रादिनं सर्व
पुण्यैश्वर्यं सुदुर्लभा ॥ सर्वावस्था सुखं जातं माननीयमुत्तमम् ॥ शुचौपक्षेययाचन्द्रः योगलक्ष्म हस्तहृदयम् ॥ चंचलश्च पला प्राप्ती को मलांगी दयामयी
कदाचित्त्रोषधे गेहे तप्यापि दुरावृत्तिः ॥ पूर्वपापप्रभावेण सुखे विप्रपदे पदे ॥ आशु रेखा करे वासुस्वदित्वा बाणरूपनः ॥ तात मात महदुक्तमन्यायु
श्च महद्वयम् ॥ स्वामिशोके विसंतप्ता गृहे क्लेशमहत्पि ॥ विवादकलहं चैव प्ररुतयते बहु ॥ रोगशोके विवर्तयति सुखे विप्र पदे पदे ॥ अग्रजन्मे मह
दुक्तमेतन्मन्माप्रयोगताः ॥ शुक्रोवाच ॥ किमसौ दारुणं पापं जायते पूर्वजन्मनि ॥ येन सर्वसुखे विप्रं स्थिति विविधत्रिया ॥ भृगुरुवाच ॥ शुणु व
त्सप्रांगो ग्राह्यं कथयाम्यहम् ॥ विचित्रमिदमाख्यानं कथायाः पूर्वजन्मनि ॥ पुरा विप्रकुलोत्पन्ना सुसङ्गायुषाण्विता ॥ शुभलक्षणं संपन्ना निवस
तो धर्माश्रमाः ॥ धर्मकर्मरतानि नित्यं लोभाशक्ता विमन्दाधिः ॥ यात्री तत्रे नु निवसन्त्यास्य रूपमिदमोहितम् ॥ तस्य द्रव्यहरं सर्वं प्राणं हत्वा कुकर्मिणि ॥ तेन
तेषु गृहे क्लेशं पत्नी पुत्रोति विवृत्ताः ॥ तस्मात्पापा अथो नारी त्रिजन्मं ह्येषु पुनः ॥ पतिप्राप्तमद्रव्येण क्षिप्यति नात्र संशयम् ॥ अल्पमस्तु भयं जदौ वैध
व्यं च महद्वयम् ॥ पूर्णसौख्यं प्राप्यति सुपुत्रं स्थितिमहान् ॥ तस्य शांतिः प्रवक्ष्यामि येन सर्वसुखं महत् ॥ स्वर्णपत्रं प्रकटयथा विभव विलरात ॥
स्रक्ष्मी नारायणे मूर्ति यात्री चित्रसमन्वितम् ॥ लेखयेत्तु कंठे धेनुपीतपहतः ॥ संस्थाप्य विधिवत्कुंभे पूजयेत्सुविधानतः ॥ तदग्रे मन्त्रमाराध्य
शशिलक्षं सुभक्तितः ॥ तत्र मन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं सर्वेश्वराय रमारमेशाय ते नमः ॥ पूर्वजन्मान्तर्जितं पापं नाशय ॥ रक्षां कुरु स्वाहा शंथो क्लीं ह्रीं
ऐं श्रीं ॥ आपकुहारे कोमन्त्रं धनदस्तु तदात्मकम् ॥ जपान्ते हवनं कृत्वा सावित्री बीजं मंत्रम् ॥ मूर्तिदानं ततः कृत्वा शय्यादानादिभिर्युतं ॥ ब्रह्मभोज्यं
सुयत्नेन आशिर्वादं च ग्राहयेत् ॥ एवं कृत्वा सुयत्नेन श्रद्धा भक्ति परायण ॥ नित्यं सर्वसुखा विद्या भाग्यवृद्धि महत्पि ॥ सर्वेच्छा पूजितं लोके नित्यं पुण्य
श्रये मतिः ॥ अथ नोक्तिप्रतिपादं भोक्तव्यं कर्मजं फलं ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन श्रद्धा भक्ति समायुतं ॥ ब्रतदानरत आधि येन सर्वसुखागमम् ॥

अ. सं. प्रथमे द्वितिये वर्षे दन्तबाधा विरचनम् ॥ शरीरे दारुणो कष्टं सद्यः शान्तिः सुयत्नतः ॥ मासे सासे विवर्द्धन्ति बालिका सुचिलक्षण ॥ तात लाभ भवि
त्योक्तः पृथिवी गृहे मंगलमेव च ॥ लनीये पंचमे वर्षे वृणो गेहे पीडयति ॥ मातृकष्टं मयं चिन्ता पुनरा नन्दं वर्द्धनम् ॥ क्रीडति विविधा बाला बादहास
१४ मनोहरा ॥ धावता व्यादकष्टं च त्वतः शान्तिः प्रजायते ॥ बहमे बाधमे वर्षे तयो रन्यं याक्रमः ॥ दानमंत्रं सुपुण्येण भाग्यवृद्धिं दिनं दिने ॥ तात प्रा
प्तिमहोत्साहो सर्वसौख्यसमागमः ॥ बाल्याप्रीतिकृते क्रीडा चंचलाश्च पलामनि ॥ आलभन्ती समायुक्ता गृहे द्रव्यव्ययं महत् ॥ नन्दवर्षे समाभ्या
यावद्वे च द्वादशे ॥ प्रतिष्ठामान विभवाः वर्द्धन्ते पुण्यकर्मिणः ॥ तात मात महच्चिन्ता विवाहे मंगलं शुभम् ॥ नवास्वरं भूषणं च बहुमूल्यमनोहरा ॥
प्राप्यति कन्यकाश्रमा मानेन महती वृत्ता ॥ त्रयोदशाष्टचन्द्राब्दे मध्यगाया समासतः ॥ गृहकार्ये सुकुशला बलप्राभर्गैः सुरोभिता ॥ रूपयौवन
संपन्ना पतिप्रेमविवर्द्धिनी ॥ सर्वसौख्यागमो नित्यं कष्टचिन्ता विनश्यति ॥ भोगा प्रवैभवो नित्यं वर्द्धते सुखनूतनम् ॥ ऊनविश्राब्दविशेषे शाने
श्राब्दमध्यगे ॥ पूर्वपापकृते बाधा हानिशोक विचिन्नम् ॥ न सुखं प्राप्यति पूर्णं यावदल्लंनं पापहम् ॥ सुयत्ने सर्वसौख्याणि पतिपुत्रधनादि
जाः ॥ धर्मवृत्तिप्रभावेण यश कीर्तिश्च निर्मला ॥ शरीरं संभवो कष्टं पुनः शान्तिः भवेत्सुखम् ॥ रसप्राप्तने वर्षे यावत्सूत्रयावदेके ॥ विवाहो मंग
लं कार्यं व्ययं तत्र महद्वनम् ॥ मानेन महता विद्या यशंभूरि सुकर्मिणः ॥ पति कीर्तिविशेषेण लाभवृद्धि याक्रमः ॥ त्वयत्ने विपरीत्यही निस्कलं जन्म
पत्रिका ॥ शशिवन्दिमते वर्षे रसमानरोतथा ॥ पतितौ स्वविशेषेण पुण्ययात्री सुमानुषी ॥ सुयात्रा मंगलं कार्यं पुण्यदेवोत्तवे व्ययम् ॥ मुनिवैश्वान
रे वर्षे रामवेदाधिपतया ॥ प्रकाशो विपरीतभूयात्पापाच्छेदक महद्वयम् ॥ ईशभक्ति सुपुण्येण सर्वैश्वर्यं सुसम्पदा ॥ नित्यं सर्वसुखा विद्या बर्द्धिता पिलते वसा
वेदचत्वारि वर्षाणि ज्योमबाण क्रमादितः ॥ भूमि लाभविशेषेण रचना गेहमुत्तरम् ॥ पुत्रभाष्य महत्त्वे कुलकीर्ति प्रशंसिता ॥ सोमभल्लाद नाराभ्यः शर
बाण सुवत्सरे ॥ पौत्रसौख्यविशेषेण मोदयन्ती सुभामिनि ॥ सुशोभितं कुलं तेन कल्याणी प्रियवादिनी ॥ विशेषो मंगलं नित्यं पुण्यपात्रिः प्रशंसिता ॥
दानमन्त्रं महत्पुण्यं सर्वोपतिक्षयंकरा ॥ यावन्मभरसे वर्षे नावत्पूरा सुखं भजेत् ॥ मनेच्छा पूजिता पूर्वं ब्रतदानहिते रताः ॥ तीर्थदेवालयेषु पीतो भुक्त्वो रस
त्साह सुखं सदा ॥ दीनानां पालने पुण्यादिपुण्यगविनाशनम् ॥ तीर्थयात्रा विशेषेण निर्वला बान पीडयति ॥ किंचित्कष्ट शरीरं च धृष्टपित्रैः सुसेविता ॥
भावो भुक्तपंचम्या निधने चास्थनिश्चितम् ॥ अग्रजन्म सुपुण्येण दिव्यदेहा सुलक्षणा ॥ मङ्गराजीव साभूयात्पुण्यैश्वर्यं सुसर्वदा ॥

सर्वे खेदेष्टमानेन योगेयं सुखदीभवः ॥ एतद्योगोऽवा बान्धु चरुहास्यविलासिनी ॥ शुभकर्मरतानित्यं स्वकुले सुप्रशंसिता ॥ तातकीर्तिकणधुभा
कोमलांगी तुलक्षणा ॥ मानेन सहतावष्टो मोदिति पुण्यकर्मणा ॥ तातमानसुखास्तर्वथातजनमहोत्सवा ॥ मानेन महताविशयशस्तधनतन्यरा ॥ पति
पुत्रात्मइव्येण साफल्यं सर्ववैभवा ॥ सुखं शोकप्रदोस्वा संभवो पूर्वपापजम् ॥ तस्य शान्तिः सुयत्नेन कृत्वा सर्वसुखं लभेत् ॥ पतिपुत्रान्विते भूयात्सफ
ले जन्मभूतले ॥ बातरोगेण पीडयन्ति प्रसवकष्टदारुणम् ॥ आपुरेखां करो चास्य दुरिता बाणरूपतः ॥ तत्र देवाल्पसन्धिश्च अल्प नीवित्त्व दोषदम् ॥ दा
नमन्त्रं सुपुण्येण पूर्णयुः सुखसम्पदा ॥ चन्द्रजीव परं प्रीती विनतिविधिधैरिणि ॥ पूर्वकर्मविपाके एतसुखं प्राप्यति क्रवम् ॥ क्लिश्यति विविधोद्देशाः
पतिपुत्रात्मजादयः ॥ पापशान्तिः प्रकृत्या सर्वेच्छासुखप्रजिता ॥ अत्रेवाच ॥ पूर्वजन्ममुपाख्यानं कथयस्व महामते ॥ किमसौ दारुणेपापं नारीदुःख
श्रयोमहान् ॥ भयुरुवाच ॥ श्रुत्वा त्वमुनि यत्पार्थ पूर्वजन्मकथाधुना ॥ विप्रवंशोऽवा वामा सर्वलक्षणसुन्दरी ॥ तीर्थाश्रमे निवसति पतिपुत्रादिभिर्बु
ता ॥ ईश्वराप्राधने प्रीती गृहकार्ये रता भवेत् ॥ सर्वे इव्यव्यले के किर्तना त्वतिक्रिष्यति ॥ प्रतिष्ठामानमधिकं इव्यस्तद्विचिन्तया ॥ यात्री तत्रैकतरे
हे निवसद्बुद्धप्रतिम ॥ तस्य इव्यहं सर्वं लोभग्रस्ता धर्मा मतिः ॥ निशामेज्यविधेदत्वा जनघानं चकारयेत् ॥ तेन पापाश्रयो भूयाद् विविधप्रतिजन्मनि
कालेन दयति स्तत्रः पुण्यात्यापाचयो महान् ॥ किंचिद्वादि मन्त्रेण ईश्वरं भक्तिभावनः ॥ संभवा चोत्तमे गेहे पुनः पापादुभोगता ॥ पतिव्याप्यति
क्रिश्यति वारिदं भयविकला ॥ बाल्यमृत्युभयं घोरं विविधोद्देशगत्यति ॥ नसुखं सुस्थिरो नारी यावद्यत्नं न पापहम् ॥ भुक्तेवाच ॥ कस्मिन्त्यत्न क
नेताकमहापापैर्विमुच्यति ॥ कथयस्व प्रसादेण कृपास्ति यदि ते मयिम् ॥ भयुरुवाच ॥ शृणु वत्स समासेण परं गोप्यमनं हि यत् ॥ यस्या श्र
ये सुखास्मयी ॥ प्राप्यति विविधांगता ॥ कांश्यपात्रे घटतं युक्तं प्रचुरं द्रव्यभूषणम् ॥ आच्छादितं स्वेन पहैराचार्यायः प्रदापयेत् ॥ मन्त्रजाप्य
तदर्थं वेदातपात्र हिजोत्तमः ॥ तत्र मन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शं शंकराय सर्वोपतिहरायः श्रीशिवाय ते नमः ॥ मम यजमानस्य पूर्वजन्मरुतं घोर
पापतापं नाशयः ॥ सर्वसुखसिद्धिप्रदाय स्वाहा श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ॥ इन्दुलक्षप्रमाणेन अनुष्ठानविधिर्यथा ॥ श्रुविस्थाने जपेद्वत्तासर्व
पापैर्विमुच्यति ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण सर्वसौख्यसमागमः ॥ सर्वकार्योपसिद्धयन्ति मनेच्छा बहु पूजितम् ॥ दानमन्त्रादितो नित्यं सुखं सर्वत्र
वर्तते ॥ मंगलं विविधांस्तोत्रो धनपुत्रादिजैराप ॥ गृहकेशविनश्यन्ति पत्युरत्यन्तबल्लभा ॥ दिनेदिने महतेजो सुपुण्यास्तर्बं सम्पदा ॥

३५ सं- जन्मादेद्वितिये वर्षे बालादृद्धिदिनेदिने ॥ दशोत्पतिजाकष्टं रुदनौभयविकला ॥ पुनरशान्तिस्सुयत्नेन तातमानसुखं लभेत् ॥ भ्रातजन्मम
स्त्री-फ- होत्सा होतातपुण्येण भूतले ॥ भोगाप्रवैभवोदृद्धिर्वत्सामां सुशोभिता ॥ बालकीडाविशेषेण सुहास्यं चरुोदितौ ॥ बन्धिवर्धचवेदादे क्रतु
१५ वर्षावधिक्रमात् ॥ मासेमासे सुखं ज्ञातं भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ तानलाभमहत्वेण सुपुण्यं फलदो महान् ॥ मंगलं चर्चयागो ह्यो नित्यमेव प्रकाशिता ॥
शरीरजायते कष्टं ज्वरतपत्रणदयः ॥ पुण्याच्छान्तिस्सुखं नित्यं विलुप्तं सर्ववैभवा ॥ नगादेव्योमचन्द्रेण गृहकार्यविचिन्तनम् ॥ विद्याभ्यासात्
किंचिच्चलत्राप्यलामातिः ॥ शिशुणांसंगमे प्रीती क्रोधेण तप्यति स्वप्नम् ॥ पतनाज्जायते कष्टं ज्वरातो वारिजभयम् ॥ सर्वमेव सुयत्नेन शान्तिभूयान्
सुखं लभेत् ॥ सुसंगा दानमंत्रेण भाग्यपात्री प्रशंसिता ॥ इन्दुतो माब्दमारभ्यः शरचन्द्रान्तरतया ॥ उद्वाहं सुमहोत्साहो कुलकीर्तिमहत्पि ॥ रुप्रयो
वनसंपन्ना वत्सामां सुशोभिता ॥ भोगाप्रवैभवोदृद्धिपतिप्रेमविवर्दिनी ॥ स्वकृत्य कुशलावाला महैश्वर्यप्रकारिणी ॥ नानाकार्यप्रवधेण शो
भिताग्रेहभूषणा ॥ सचन्द्रगताब्दे तु विंशवर्षावधिक्रमात् ॥ पुण्येच्छाप्रजितो नित्यं पतिपुत्रात्मजादयः ॥ मंगलं विविधोत्साहो गृह्येन प्रकाशिता ॥ मा
नकीर्तिविशेषेण महत्वं च पदेपदे ॥ सर्वकष्टक्षयनित्यं सुपुण्यं लाभदो महान् ॥ प्रताप्रभोगमैश्वर्यं सर्वमेव प्रशंसिता ॥ शशिपदगते वर्षे व्यालपक्ष
कमादितः ॥ सुतापुत्रसमायुक्ता पत्युरत्यन्तबल्लभा ॥ दम्पत्योरल्पजंकष्टं दानमन्त्रेण शानये ॥ पूर्णयुस्सुखमप्यतो भाग्यदृष्टिस्सुयत्नः ॥ नन्दने
चाब्दसंप्राप्यः वेदाम सुबत्सरे ॥ तयोरन्तर्महोत्साहो उद्वाहादिव्ययो महान् ॥ कुलकीर्तिमहत्वेण सद्गता सुप्रशंसिता ॥ विवादकलहारं विविधो
दुःखकारणं ॥ वैधव्यादिमहादोषं सुयत्नेन क्षयंसदा ॥ पौत्रजन्ममहोत्साहो शताब्दे वत्सरावधिः ॥ तीर्थयात्राव्रतं पुण्यं कृत्या सर्वार्थसिद्धिदम् ॥ महत्वं
मधिकं लोके प्राप्यति पुण्यमाश्रये ॥ भूमिलाभविशेषेण प्रजादृष्टि सुविलसता ॥ मुनिपंचाब्दमारभ्यः सात्वा प्राणहरिदशः ॥ तेभ्यः संरासितस्वापिनन्दा
ध्यायविधानतः ॥ छायापात्रान्दानेन सर्वावाधाविनश्यति ॥ पुत्रपौत्रादयस्सर्वो राजाकारी सुखप्रदा ॥ महैश्वर्यं प्रतापेण साफल्यं मानुषीवपुः ॥
त्वयत्नं क्लिश्यति पापं निस्फलं जन्मपत्रिका ॥ होतस्मान्कारणतुर्वैपापहं पुण्यमाचरेत् ॥ प्रतियत्नसुखोत्साहो नन्दव्यालाब्दजीवनी ॥ प्रपौत्रं राम
जन्मतोलोके कुलेच्छापि निवृत्तौ ॥ मासेमादुपदेशु क्लेनिधनं सर्वपूजिता ॥ कुले प्रशंसिता चापि प्राप्यति ह्यो सुभांगतिः ॥ पतिव्रता सुधर्मात्स्वावरं सर्वे पसितं
लभेत् ॥ ईश्वरं कथयन्त्याव्यः महाराज्ञीवसामवेत् ॥ पुनः स्वर्गगता यामा पुण्ये किंचिन्नुल्लभम् ॥ एवं पुण्यपरतत्त्वं सुज्ञानव्योहीनिश्चितम् ॥

सर्वस्वेष्टमानेनयोग्यं सुखकारकः ॥ एतद्योगोद्भावात् सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ सुभलहाणसम्पन्ना सुप्रणयात्मा दयामयी ॥ कोमलाङ्गी
सुसद्भा दिव्यालंकारभूषिता ॥ सर्वकार्यं सुकृशलास्वयं हेतुप्रशंसिता ॥ तातमानपरं प्रीतिपतिभक्तिपरायण ॥ नानाकार्यं प्रवर्धेण राजते
गहसम्पदा ॥ पूर्वभाषेद्भौकष्टं श्रुत्वा मृत्युमहद्वयम् ॥ पुत्रसौख्यमहाविघ्नं पतिरत्यन्तं केशिता ॥ प्रायश्चित्तमहादानं सुप्रणया दक्षिणसदा
तेन सर्वसुखं नित्यं राजीवं सर्ववैभवा ॥ प्रकाशविपणीभूया हासदासिधुमोदिता ॥ यत्र दृष्टिमतंतत्र सुखसौभाग्यदर्शितम् ॥ सिद्धं तिसर्वका
र्याणि दिव्यरत्नैः सुवेष्टिता ॥ सर्वेष्वा पूजितं लोके पतिपुत्रधनादिना ॥ अयं लोकापजं कष्टं भोक्तव्यं हो स्वकर्मणा ॥ श्रुत्वा उवाच ॥ कथय
स्वमहायोगिन् पूर्वपापस्य कारणम् ॥ येन लोकावयवो लोके वनिता पुण्यरूपिणी ॥ श्रुत्वा उवाच ॥ श्रुत्वा पुत्रसुपाख्यानं कथायाः परमाद्भुतम् ॥
पूर्वजन्मान्तरोगाया येन दुःखाधिकारिणी ॥ पुराविप्रकुले वत्सः जातो यं पुण्यभाजनी ॥ दानधर्मप्रभावेण सर्वसौख्यान्वितो भवेत् ॥ कृते
गाद्विशया शक्तमतिकामेण मोहिता ॥ पतिराज्ञानमण्यं निगृह्यन्त्या दुःखयति ॥ तीर्थयात्राविशेषेण नित्यं कृत्वा मनेच्छितम् ॥ सर्वदुःख
क्षयं कृत्वा पतिरत्यन्तदुःखदा ॥ क्लेशितं शापितस्तेन विजन्मदुःखितो महान् ॥ तेन पापाश्रयो नारी एतज्जन्मेति दुःखिता ॥ प्राप्यति विविधं
केशं पुण्याभावे हि भूरिशः ॥ तद्यत्नं संप्रवक्षामी प्रायश्चित्तक्रमेण वै ॥ श्रद्धां कृतो पात्रे विस्तृतं सुनगं गुलम् ॥ मुहूर्ते सुविधानेन रामके
ण मनोहरम् ॥ लेखयेद्भक्तगंधेण पतिदेवसुसर्तिमान् ॥ शंकरो मुद्रया युक्तो स्वेतपट्टेण वेष्टितम् ॥ संस्थाप्य विधिवत्कुंभं महेशभक्ति
भावतः ॥ पूजयेत्सुविधानेन यथाविभवविस्तरात् ॥ तद्देवाधिपतिमंत्रं शशिलक्षसुभक्तिः ॥ तत्र सन्त्रः ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शं हं नमः शं क
राय पूर्वजन्मान् ॥ जितं शापयापं हराय सर्वसौख्यं वरदाय पतिदेवप्रतन्नाय भद्रं कुरु ॥ स्वाहा हं शं श्रीं ह्रीं ऐं ओं ॥ सावित्री जापयेद्भक्त्या
पटुद्वारकं तथा ॥ न्यावाह्यं सर्वदेवाणां पुण्यं विभवविकारात् ॥ यशान्ते सृष्टि सत्कल्यैश्वर्यादानादियत्क्रमः ॥ आचार्यो यः प्रदानव्या आ
शिर्वादे च ग्राहयेत् ॥ ईश्वरभक्तिभावेण विप्रभोज्यं सुयत्नतः ॥ एवं सर्वविधानेन कृत्वा तन्त्रमुदारधिः ॥ सर्वपापविनिर्मुक्ता वनिता भाग्य
भाजिनी ॥ नित्यं सर्वसुखं लब्ध्वा पतिपुत्रधनादयः ॥ सिद्धन्तिः सर्वकार्याणि प्रकाशं पुण्यजो महान् ॥ राजीवं राजिता भूमौ सफलं न
जन्मभूतले ॥ पुत्रभाग्यमहत्वेण सुप्रसिद्धा सुपूजिता ॥ एवं पुण्याश्रये नित्यं फलं सर्वं सिद्धं भजेत् ॥ अथाद्यं च समाप्तं कथायाः पुण्यभाग्यः ॥

भूः संजन्माब्देनेत्रनधीनं दिवे मासे सुखं गता ॥ शरीरे जायते कष्टं भूतकायाश्च विवृणु ॥ किंचिद्दानादियत्नेन श्रेयोमानं सुखोत्सवम् ॥ रामादेवा
ल्लोक एवैष च बालादृष्टियथाक्रमः ॥ बादहास्यमनोरम्यं बालक्रीडामनोहरा ॥ शृणुं विस्कोटकी व्याधीं दन्तवाधयिरेचनम् ॥ तानजन्ममहेत्तापे
१६ कुले खलु मृतोत्सवम् ॥ पुण्ययत्नादितोर्नित्यं सर्वकष्टविनाशनम् ॥ भोगाप्रवैभवादृष्टिं तातमान सुखाकरी ॥ ऋतुवर्षचनन्दानन्देत्येव नन्ते
सुखागमः ॥ गृहकार्यं रता बाला क्रीडति विविधं तथा ॥ व्ययोतात महश्चिंता कुलकीर्तिविमोदिता ॥ पूर्वयत्नपुण्येण कृत्वा भाग्योदयं म
हत् ॥ ज्येमेन्वर्षभारभयथाबहेदनिशाकरे ॥ तावत्कालावाधिः पुण्यं सर्वसौभाग्यरूपिणी ॥ दिनेदिने महतेजो रूपयौघनमायता ॥ भोगमैश्व
र्यसंपन्ना नेत्रगेहप्रकाशिणी ॥ ज्वरार्तमुदरव्याधी सुप्रणयाच्छांति सर्वदा ॥ गते पंचदशे वर्षे विश्वधीवाधिः ततः ॥ सर्वोत्तमं सुखं लब्ध्वा पुत्रज
न्मविमोदिता ॥ मानकीर्ति सुखोत्साहे विस्तृति सर्वसम्पदा ॥ यावद्यत्नेन कर्तव्या पाशादुःखं विस्तप्यति ॥ अतस्तं शांतिपुण्येण सर्वसौख्यप्रदो महा
न ॥ शाशिपक्षाब्दमारभ्य शरपक्षाब्दमेव ही ॥ पुत्रकन्या सुखाविद्यो धनधान्यैस्तु पूरिता ॥ प्रकाशो विपणीभूया त्वकुले सुप्रशंसिता ॥ दिनेदिने
महेत्साहो व्ययलाभमहत्पि ॥ रसनैत्र सुवर्षाणि ज्योमरामक्रमादितः ॥ दानमंत्रं सुपुण्येण भगवद्वक्तिभावतः ॥ सर्वं कष्टक्षयं नित्यं मंगलं वि
विधो महान् ॥ उद्वाहादिमहत्वेण कीर्तिरेवं सुवित्तरात् ॥ गृहे केशादिवा दं च सर्वशान्तिस्तु यत्नतः ॥ सोमत्रिंशाब्दगेकाब्ध्याणं त्रिंशाब्दमेव ही ॥
प्रजाइव्याधिकं गोहे नारी पुण्यप्रकाशिणी ॥ दम्पत्यो रत्नजं कष्टं सुखे विप्रभयप्रदा ॥ महामृत्युं जयोनाप्यमापद्वारसंपुटम् ॥ स्वर्णिमृतिमहा
दानं सप्तश्रृङ्गानुत्पान्विता ॥ मुक्तकष्ट सुखाविष्टा क्रन्ता तन्त्रमुदारधिः ॥ पूर्णयुः सुखमेधावी मोदमानं गरीयसी ॥ रसरामाब्दगेकाब्ध्याः चत्वारि
शाब्दः ततः ॥ मनेच्छा पूजितो नित्यं श्रुति साध्वी सुखाकरी ॥ तीर्थयात्राजपपुण्यं कृत्वा चापि दयामयी ॥ सुखैश्वर्यं प्रकाशयति सुतभाग्यं दयं मह
त् ॥ सर्वेष्वा पूजितं लोके वर्षे व्योमशरावधिः ॥ पति कार्म्यं प्रवर्धेण राजते पुण्यवैभवा ॥ विलुतिर्वंशं लोके महैश्वर्यं सुविस्तारत ॥ भयं कष्टं वि
नश्यति गृहशोभा सुनूतनम् ॥ शाश्वतं च गते वर्षे व्योमघटानरावधिः ॥ पुत्रपौत्रैर्महत्वेण विमलं भाग्यशालिनी ॥ रासबाहनं जैनित्यं सुखं सर्वं सिद्धं राम
लभेत ॥ दानधर्मरतानित्यं भवजन्मस्य हेतवे ॥ तदान्ते वन्धि न्यालादे पूर्णयुः कथ्यते मुनिः ॥ धनप्रवर्षो वै सुकीर्तिम्याति निर्मल ॥ दानधर्मा
दिनोर्वर्णगतिरेव सुसतमा ॥ अथाग्रे सुकुलोत्पन्ना नृपसौख्याधिकारिणी ॥ सर्वसिद्धिं वरं लब्ध्वा दानधर्मैः सुसहता ॥ इति यं निश्चितं पूर्वं बान्धवघातो दिनं सुसुखं ॥

एतद्योगप्रभावेण बालासौम्यमुद्राकरी ॥ दिवेभासे सुखं जातं विस्तृतिं सर्ववैभवा ॥ नानाकार्यप्रबंधेण राजिता गेहसम्पदा ॥ रूपयौवनसंपन्ना सु
खसौभाग्यमाकरी ॥ तातमात सुखासर्वं पतिप्रेमविवर्द्धनी ॥ सिद्धिनिःसर्वकार्योणि वरुणाभरैः सुशोभिता ॥ शरीरजायते कष्टं रामञ्जल्यभयप्र
दा ॥ यतनाहारणे कष्टं पूर्वपापैर्विनाश्यति ॥ तेभ्यः संरक्षिता पुण्यं पूर्णयुस्तुखसर्वदा ॥ धनधान्यान्वितो लोके पुत्रकन्यासमावृता ॥ पतिभाग्य
महत्वेण शुचिसाध्वी प्रशंसिता ॥ कीर्तिश्च निर्मलीभूता उद्वाहादि व्यथामहान् ॥ ईश्वरभक्तिभावेण साफल्यमानुषी तनम् ॥ धनधान्यमहादाने
सर्वपापैर्विमुच्यति ॥ धनसंतानयानंच कुरुस्वे सुखसर्वयो ॥ किंशयति नात्र सन्देहो यावच्चलनपापहम् ॥ पतिपुत्रात्मा द्रव्येण न सुखं सुस्थिरा गृहे
॥ भुक्ता उवाच ॥ कथं तद्वातुले पापं कुर्यात् पूर्वजन्मनि ॥ येन क्लेशाश्च लोके शुचि सौभाग्यरूपिणी ॥ श्रीभृगुरुवाच ॥ कथयामि समासेण पूर्वं
जन्मकथां भूता ॥ येन दुःखप्रथो नारी मुखे शोकभया करी ॥ पुरा नृपकुले जाता ग्रामारामधनाधिपा ॥ महेश्वर्यप्रतापेण सुप्रसिद्ध प्रशंसिता ॥
मानेन महता विष्टा क्रियति ग्रामसाशनम् ॥ वैकोटिजवरे तत्रः रूपयौवनमुद्राम् ॥ धर्मे च तत्र तो नित्यं निवसद्वैवमन्दिर ॥ कामबाणमनोहरं तेन
रूपविमोहिता ॥ दानपुण्यकृता राज्ञी हि जलोभगृहागतः ॥ इयो प्रीतिमहत्वेण तेन विप्रधनी भवेत् ॥ बहुकाल सुखं भुक्त्वा नारी यं प्रेमवन्दनम् ॥
विप्रान्यस्त्रियं प्रीती तस्य रूपेण विवृणुः ॥ ज्ञानार्थं सर्वं च ज्ञानं यथा मातिरोहिता ॥ विप्रप्राणहरं तत्र तेन पायाश्च यो महान् ॥ दानधर्मरता पूर्व
तेन सौम्याधिकारिणी ॥ हि जघात महापापं विजन्मं किंशयति महान् ॥ एतच्चान्नं सुपुण्येण पापशान्तिः सुखं भजेत् ॥ भुक्ता उवाच ॥ कथयस्व प्रसंगे
ए प्रायश्चित्तविधिर्यथा ॥ पूर्वपापैर्विमुच्यति येन सर्वं सुखागमः ॥ भृगुरुवाच ॥ नान्दवी नीरगौ भूत्वा भुचितीर्थस्थलेषु वा ॥ हेमपत्रप्रकर्तव्या वा
ए मुद्रा सुशोभनम् ॥ लेखयेत्तु गंधेण हि जविमनोहरम् ॥ वैष्णवी मुद्रा युक्ते सर्ववीर्यमलंकृतम् ॥ वेष्टितो पीतपट्टेण संस्थाप्य कलशो प
रि ॥ तद्वृषभं त्रमाराध्यः पूजयेत्तु विधिर्यथा ॥ भगवद्भक्तिभावेण प्रायश्चित्तं तोहिजाः ॥ जाप्यमंत्रमिदम् ॥ ओं ऐं ह्रीं कीं श्रीं सर्वेश्वराय विष्णु रूपाय
महापुरुषाय ते नमः ॥ पूर्वजन्मकृत महापापतापशमनाय रक्षां कुरु स्वाहा श्रीं कीं ह्रीं ऐं ॥ इति मंत्रजपे लक्षं पापश्रीं सुपुटं कृता ॥ बहुकालं मंत्रमागधं
सर्वदेवैः सुप्रजिता ॥ हवनं विप्रमोक्ष्यं च कृत्वा विभव विस्तरात् ॥ शैयादानादिकं सर्वं कर्तुं संकल्पमाचरेत् ॥ एवं सर्वं हि जन्तोष्यः आशिर्वादं सुग्रा
हिता ॥ एतच्चलनप्रभावेण सर्वपापविनाशनम् ॥ पूर्णयुः सुखमेषां पतिपुत्रधनादिना ॥ नानाकार्यमहत्वेण पुण्यं सर्वं स्मृतः प्रदम् ॥

भृ.सं. आद्यादे यन्दि वर्धमानं बालादृदि दिने दिने ॥ मासे मासे महोत्साहो एहे मंगलमोदिता ॥ शरीरे कष्टं संपन्नो दंतबाधा विरेचनम् ॥ सर्वशान्तिस्तु
स्त्रीफलं यत्नेन तात लाभ सुखप्रदम् ॥ वेदवर्षसमारभ्य मुनिवर्धनोत्तरे तथा ॥ सर्वसौख्यसमृद्धिश्च बालिका सुप्रियंवदा ॥ शिशु क्रीडा महत्वेण दृष्टि
१० हास्यमनोहरा ॥ दणवातो द्वयो कष्टं यतनाहारणे भयम् ॥ सुखयत्नादितो नित्यं सर्वशान्तिस्तु खलं भेत् ॥ तात मात परंप्रीती वरुणाभरैः सु
शोभिता ॥ एहकार्यं मुकुशला पुण्यरूपा सुशोभना ॥ व्यालवर्षे च संप्राप्य नेत्रमौसतथान्तरे ॥ तात मात महच्चिन्ता व्ययलाभविवर्द्धनम् ॥
उद्वाहादि महोत्साहो एहे मंगलमेव च ॥ कीर्तिश्च निर्मलीभूता कुलनेन प्रकाशिता ॥ दिव्याम्बरं भूषणं च प्राप्यति यं परंप्रिया ॥ पुण्ययत्ना
दितो नैवे प्रकाशो विपिणीभवः ॥ सुयोग्यं पतिप्राप्यति एहे सर्व सुखलं भेत् ॥ त्रयोदशाष्ट चन्द्रादे तयोरन्तर्यं चाक्रमम् ॥ भोगमैश्वर्यं सम्य
न्ना प्रकाशं पुण्यजो महान् ॥ नानाकार्यप्रबंधेण गृहसम्पदिवर्द्धनी ॥ सर्वकार्यं मुकुशला पतिरत्यन्त बल्लमा ॥ ऊनविशेषचर्विशादे शरने
त्रतथान्तरे ॥ सर्वसौख्यसमृद्धिश्च भोगमैश्वर्यं नूतनम् ॥ पुत्रकन्यासमाविष्टो दम्पत्यो प्रेमवर्द्धनः ॥ मंगलं विविधो गेहे जायते नित्यन्
तनम् ॥ प्रकाशो विविधं नित्यं यशमानं विवर्द्धनम् ॥ सर्वशान्तिः सुयत्नेन यद्गोदातुल्यं भयम् ॥ रसपक्षगते वर्षे च भाराम तथा न्तरे ॥ सर्वेच्छा
पूजितं लोके पूर्वपुण्येण भूतले ॥ मंगलं सहदागम्य महत्त्वमधिकं कुले ॥ व्ययलाभमहोत्साहो वनिता पुण्यरूपिणी ॥ न सुखं प्राप्यति पूर्णं
यावच्चलनपापहम् ॥ इन्द्राभादमारभ्यः चत्वारिंशवर्धिततः ॥ पुण्ययत्नादितो नैवे विविधो मंगलं महान् ॥ उद्वाहादि महोत्साहो सर्वत्रै
व प्रशंसिता ॥ दम्पत्योरल्पजं कष्टं पुनरन्ते महद्भयम् ॥ महासुखं यो नाभ्यस्रन्न तुला तथा ॥ कृत्वा सर्व सुखं लोके परमैश्वर्यं दुर्लभाः ॥
शशि वेदाद्व संप्राप्यः व्योमभल्लाद्व के तथा ॥ तयोरन्तर्विशेषेण सायं सुमहतो दयम् ॥ पतिलाभमहन्ति त्वं रचना गेहमुन्दरम् ॥ पौत्रज
न्ममहोत्साहो सर्वत्रैव प्रशंसिता ॥ प्रतापमानमधिकं नित्यं वैधर्म्यतत्पराः ॥ देवदर्शनतीर्थेषु पवित्रं मानुषी तनम् ॥ पुत्रपौत्रसुखाः
सर्वे नित्यं वैधर्म्यकर्मणि ॥ अतः परिसुखं नित्यं नमस्यन्त राद्व के ॥ सुकीर्तिस्थितिपुण्येण सर्वेच्छा सुखपूजिता ॥ व्यालवर्षाद्व सा
युष्यं किंवा नेत्रनाद्व की ॥ प्राप्यति मुगतिं वर्मा अनायासे तनं त्यजेत् ॥ पुनर्हि जकुलो तन्ना सति साध्वी परं तथा ॥ पुण्यं प्रवर्धयेत् लभेत्स
र्वसत्यलोके गमिष्यति ॥ एवं पुण्यपरंतत्वं ज्ञातव्योऽनिदुर्लभः ॥ अयत्ने किंशयति पापं निःसृज्य नमः प्रजिका ॥ महाकृत्यपरंतत्वं पुण्यं भवमुच्यते ॥

एवंग्रहेष्टमानेन दिव्यभागा सुलक्षण ॥ मध्यमांगी सुसहृष्टा गौरवर्णमनोहरा ॥ सर्वश्रव्यसमायुक्ता तातमात सुखप्रदा ॥ नानाकाव्ये
प्रबन्धेण राजते बहुसम्पदा ॥ रासबाहूनैर्नित्यं मनेच्छा बहुपूजिता ॥ पूर्वपापेण संतप्ता सर्वसौख्याधिकारिणी ॥ रोगशोकेण क्षिप्यति स्फु-
ल्यमृत्युमहद्वयम् ॥ नानाचिन्तातुरो भूमौ पतिपुत्रात्मचिन्तनम् ॥ नमुखं सुखिरो नित्यं यावद्वर्त्तन पापहम् ॥ पतनादारुणे कष्टं विविधं
दुःखभाजिनी ॥ प्रायश्चित्तमहादानं मंत्रजाप्यं सुभक्तिः ॥ पापशान्तिः सुयत्नेन कृत्वा सर्वसुखं भजेत् ॥ यावद्वर्त्तनं कर्तव्यं भोक्तव्यं कर्म
जफलम् ॥ शुक्रो वाच ॥ पूर्वपापकष्टं तानः कष्टयत्नं प्रसादतः ॥ केन शान्तिः भवेत्तस्य श्रवणस्य ममेच्छया ॥ भृगुर्वाच ॥ शृणु वन्तः समा-
सेण सर्वमेतद्वदाम्यहम् ॥ क्षत्रीवंशसमुत्पन्ना नारीयं पूर्वजन्मनि ॥ शुभलक्षणसंपन्ना दिव्यरूपा मनोहरा ॥ पूर्वपुण्यप्रभावेण राजगृहाधि-
कारिणी ॥ तन्मपस्य इयोमाय्यो पुत्रकन्यासमावता ॥ नित्यं धर्मरता सा ध्वी पतिभक्तिपरायणा ॥ मदोन्मजोपि ससज्जो चास्यरूपविमो-
हिता ॥ पत्नी पुत्रमहत्केशं दत्वायं नित्यं तुष्यति ॥ तेन प्राप्य महदुक्तं धर्मभार्या सुतंगता ॥ तस्य पुत्रो विना उद्यति नारीयं पापमात्रयः ॥
त्रिजन्मं क्लिश्यति नूनं एतज्जन्मे वितप्यति ॥ पापशान्तिः न कर्तव्या सुखे विप्रमहत्यापि ॥ गृहे क्लेशविवादं च पतिपुत्रात्मदुरितेना ॥ अन्यैश्च
विविधो दुःखो प्राप्यति पापमात्रयः ॥ तस्य शान्तिरनुष्ठानं कथयामि त्वया पुनः ॥ स्वर्गपत्रविधानेन कृत्वा विभववित्तरात् ॥ ह्यस्मिन्नेते शुभे
लये सुदृष्ट्याने सुभक्तिः ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण प्रायश्चित्तं समारभेत् ॥ विष्णुशक्तियुतं चित्रं लेखयेत्तु चन्दनम् ॥ तत्रैव रातपतिं श्व-
रामपुत्रान्वितं लिखेत् ॥ संस्थाप्य विधिवत्कुम्भे प्रायश्चित्तविधानतः ॥ पूजयेद्भक्तिभावेण तदग्रे मन्त्रमाचरेत् ॥ तत्र ब्रम्हः ॥ ओं ऐं ह्रीं
क्लीं श्रीं विष्णुभगवानाद्य आदिशक्ति संहिताय सर्वजगद्गणाय ते नमः ॥ पूर्वजन्मान्तराजितं पापं हर हर रक्षा कुरु स्वाहा श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं
॥ इति मंत्रं जपेत्सर्वदेवैः सुपूजनम् ॥ सावित्री तन्मात्रेण जपतो नास्ति पातकम् ॥ आपद्दुःखकोमं च सर्वापनि क्षयं करः ॥ मृतिं दानं
ततः कृत्वा शैश्यादानादिभिर्युताः ॥ हवनं विप्रभो न्ये च सर्वपापैर्विमुच्यते ॥ नित्यं पुण्याश्रयलोके पुनः सर्वसुखं भजेत् ॥ पतिपुत्रात्मजा
दीर्घां मनोच्छा सर्वपूजिता ॥ शुचौ पक्षे यथा चन्द्रयोगस्तद्वत्सहत्फलम् ॥ मंगलं विविधो नित्यं पुण्ययुः सुखसर्वदा ॥ प्रतिष्ठामानविभवाः सुप्रसि-
द्धा प्रशंसिता ॥ त्वयं विपरीत्यं ही पापरूपेण दुःखजम् ॥ एतस्मात्कारणान्नित्यं सुखाद्यो पुण्यमाचरेत् ॥ शुचिमुदरसौभाग्यी सफलं जन्म मानुषी ॥

२८ सं. आद्यादेवाणवर्षान्तं बालक्रीडायाकर्म मासे मासे सुखं जातं शरीरे कष्टसंभवाः ॥ रुदन्ति भयमाक्रान्ता भूतछाया विनश्यति ॥ दण्डानोदरः व्या-
लीकधी दन्तपीडा विरेचनम् ॥ सर्वशांतिस्तु यत्नेन पतनादारुणे भयम् ॥ पूर्वपापक्षयोकाव्यः तातलाभप्रदो महान् ॥ भ्रातृजन्ममहोत्साहो कन्यकाभा-
१८ ग्यभाजनी ॥ चंचला श्रवणा बाला दृष्टिहास्यमनोहरा ॥ वल्गाभौर्लैस्तु शोभति तातमातपरंप्रिया ॥ रसादेव्योमचन्द्रादेतयोस्तु मंगलं ॥ भाग्यद-
द्विभवेनित्यं भाग्यैश्वर्यसंपदा ॥ तातचिन्ता हृदेयुमं कुलबंधुविरोधिता ॥ किंचिदानादिमंत्रेण भगवद्भक्तिभावतः ॥ श्रेयोमानं प्रतिष्ठाप्य मंगलमहदा-
गतः ॥ गृहकार्यैस्तु कुशला कन्यकाश्चिलक्षण ॥ इन्दुचन्द्रादमारभ्य शरचन्द्रादमेव ही ॥ भोगाप्रबैभवो दृढि वल्गाभौर्लैस्तु भूषिता ॥ रूपयौवन-
संपन्ना सर्वसौभाग्यरूपिणी ॥ पतिप्रेमविकर्षेति गृहकार्यैस्तु कुशला ॥ यद्वोगं जायते देहो सर्वशांतिः सुयत्नतः ॥ प्राप्यते योऽशेषं विषयवर्षावधितं
तः ॥ पुण्यैश्वर्यमहत्वेण मनेच्छा बहुपूजिता ॥ कष्टं च महतो भूयात्पुनरा नन्दमंगलम् ॥ पुत्रकन्यासुखाविष्टे दम्पत्यो प्रेमवर्द्धते ॥ गृहक्लेशविनश्यं-
ति त्वमदृष्टिः सुयत्नतः ॥ अयत्ने क्लिश्यति बामा सुखेशो कसमागमः ॥ एतस्मात्कारणान्नित्यं सुखाद्यो पुण्यमाचरेत् ॥ विशोको पंचविंशादे सुपुण्या
द्भाग्यभाजनी ॥ पतिपुत्रात्मा इत्येण तुष्यति विविधं गृहे ॥ विस्मृतिवैराजे नित्यं सुप्रकाश्यं भूतले ॥ मंगलं विविधोत्साहो यशमानविबर्द्धनम् ॥ अ-
नुष्ठानमहादानं सद्यः सिद्धिप्रदो महान् ॥ रसने शब्दत्रिशोतु पतित्वा भविष्यति नन्दम् ॥ कुलकीर्तिरुहन्तित्यं रिपुवो दासयच्चरेत् ॥ तुष्यति मिष्टवाक्येण पि-
तरं विप्रसाधवाः ॥ तीर्थयात्राजपं पुण्यं दम्पत्यो मोक्षसाधनम् ॥ शशिरामादसंजातं शररामतथान्तरे ॥ उद्वाहादिमहोत्साहो कुलं चातिप्रशंसिता ॥
अयत्ने विपरीत्यं ही पूर्वकर्मविपाकजम् ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन सुखाद्यो पुण्यमाचरेत् ॥ वांछापूर्तिप्रजायेत तपने जोमहत्तयः ॥ रसवन्ति नुवर्षाणि
व्योमचत्वारि बत्सरे ॥ तयो रत्नमहत्वेण सफलं मानुषी तनम् ॥ मनेच्छा पूजिता सर्वे कुलदृष्टा प्रशंसिता ॥ रामवेदगते वर्षे पौत्रजन्ममहोत्सवं ॥ पूर्व-
यत्नं कर्तव्यं निष्फलं जन्मप्रविका ॥ मृत्युपंचावधिकाव्यपुण्यतीर्थव्ययो महान् ॥ अत्यमृत्युभयं घोरं वर्षे रामशरान्तरे ॥ तेभ्यः संरक्षिता सु-
खं दीर्घायुः तत्र मानुषी ॥ शययमवर्षाणि प्रपौत्रजन्मभूतले ॥ ग्रामभूमिधनामित्रं बलवान्निरुजक्षयम् ॥ मंददृष्टिभवे द्वात्रौ हरिभक्ति सुतयरा ॥ पुत्रराम-
पौत्रमहाभागी संतोष्यति पीतलः ॥ नगव्यालगते वर्षे पुण्ययुः कथितो मुनिः ॥ निधनं जायते तस्य माघमासे शुचौ दले ॥ स इति प्राप्यति बामा सुप्रसिद्ध-
प्रशंसिता ॥ अग्रजन्मे समुत्पन्ना नृपगेहे सुधर्मिणी ॥ धर्मेणैव प्रभावेण यशमानमहत्तयम् ॥ एवं सर्वसुखं नित्यं ज्ञातव्यो पुण्यकारणम् ॥

सर्वखेटेष्टमानेन कन्यकासौम्य सुन्दरी ॥ गृह कार्ये सुकुशला सत्यवति सुलक्षणा ॥ तात मात परं प्रीती पति प्रेमविवर्द्धनी ॥ नानाकार्ये प्रवर्धने सुखसौभाग्यरूपिणी ॥ प्रकाशो विपरीण भूयात्सहस्वचपदे पदे ॥ भोगमैश्वर्य्य सम्पन्ना दासदासि श्वबाहनम् ॥ दिव्याम्बरधरो बामा भूषणं विविधो महान् ॥ प्रजादृष्टि सुखं नित्यं पुण्यादि विनाशनम् ॥ मंगलं विविधोत्साहो जायते नित्यनूतनम् ॥ कुलवृद्ध महत्कार्ये स्वकुले सुप्रशंसिता ॥ दानमंत्रं सुपुण्येण सर्वेच्छा पूजितो भुविः ॥ यत्र दृष्टि गतं तत्र विजयो लाभभूरिशः ॥ पुत्रकन्या समा युक्ता विमलं भाग्यदर्शना ॥ पापकर्मकृते बाधा सुखे विप्रमहत्पि ॥ कुले विप्रमुपाधि श्वपतेति शोकसागरे ॥ कदापत्तौ विशेषेण भोक्तव्यं होस्वक र्भ्याम् ॥ न सुखं सुस्थिरो पूर्णं यावद्यत्नं न पापहम् ॥ श्रुको वाच ॥ कथं तं दारुणे पापं जायते पूर्वजन्मनि ॥ येन क्लेशाश्रयो नारी कथयस्व महा मते ॥ भृगुरुवाच ॥ कथयामि समासेण विचित्रं कर्म कारणम् ॥ विप्रवंशोद्भवपूर्वं वनिता पुण्यरूपिणी ॥ सुप्रसिद्ध प्रसन्नात्मा पतिरत्यन्त वल्लभा ॥ सर्वैश्वर्य्यं समायुक्ता दासदासि श्वबाहनम् ॥ युवावस्था विशेषेण विषयाशक्त मानुषी ॥ किं कैरजायते प्रीती कामेण हतचेतसा ॥ बहुकालरतिः सौख्यं संति पापमाश्रयः ॥ स्वामिज्ञात्वा पितृदुत्तं रोषितं शापितो महत् ॥ नैव शांतिः भवेत्तत्रः शापपापदुरासदम् ॥ यावच्छान्तिः न कर्तव्या एतज्जन्मे भयप्रदा ॥ क्षिप्रयति विविधो बामा सुखे विप्रभवन्ति ही ॥ श्रुको वाच ॥ केन शांतिः भवेत्पापं पति शापोति दुस्तरम् ॥ कथयस्व महायोगिन्यदिते कथयामि ॥ भृगुरुवाच ॥ व्रतदानमहत्पुण्ये शापपापक्षयं करा ॥ तव स्नेहात्प्रकार्यामि यत्नं सर्वसुखप्रदम् ॥ हेमपत्रप्रकर्तव्या यथाविभव विस्तरात् ॥ हस्तदिने शुभलग्ने प्रायश्चित्तं समारभेत ॥ लक्ष्मी नारायणौ चित्रलेखे दत्तं च दनम् ॥ तत्रैव पतिमूर्तिं शपहंवी जयं व्रितम् ॥ वेष्टिता पीतपटौ संस्थाप्यं कलशो परि ॥ विष्णुपीठ विधानेन पूजयेद्भक्तिभावतः ॥ नदाने मन्त्रमाराध्यः हिजाः सत्यव्रते रताः ॥ इन्दुलक्षप्रमाणेन जपेदकाग्रमानसम् ॥ ओं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं सर्वेश्वराय महाशुभाय सर्वपापहाय ते नमः स्वाहा श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ओं ॥ इति मन्त्रः ॥ सावित्री संपुटं नित्यं जपेदकाग्रमानसम् ॥ यज्ञान्ते मूर्तिं दत्तव्यं शैयादनादिभिर्युक्ता ॥ ईश्वरापाधने प्रीती नित्यं धर्मपरायणा ॥ सर्वपापैर्विमुच्यंति एतद्यत्नप्रभावतः ॥ प्रकाशं विविधोत्साहो मंगलं होदिनेदिने ॥ आपद्दुःखारक्षेत्रं सर्वपापनि निवारणम् ॥ दानमंत्रव्रतेणैव नित्यं सर्वसुखागमः ॥ अयत्ने पापजं दुक्वं क्षिप्रयतिनात्र संशयः ॥ सर्वस्मितः प्रदोपुण्ये तत्त्वमेतत्परं सुखम् ॥

भू. सं. जन्मवर्धसमाभ्यः रामवर्धनोत्तरं क्रमात् ॥ कन्यकादृष्टिमाप्नोति गृहे मंगलनूतनम् ॥ शरीरे कष्टं संभूता चाल्पमृत्युमहद्वयम् ॥ दानमंत्रं सुयस्वीः फलेन सर्वशांतिः सुखं लभेत ॥ तातलाभमहोत्साहो विस्तृतिपुण्यैर्बभूवाः ॥ वेदाब्दे मुनिवर्धनं शिशुकीशसुखप्रदा ॥ किंचिन्कष्टमनोद्देशं शिशु १६ प्रीतिविवर्द्धिता ॥ चंचलश्रपलाबाला वादहास्यपरप्रिया ॥ मंगलं विविधो गेहे मासेर्वर्षं सुखं गता ॥ व्यालवर्षं समाभ्यः यावद्वर्षं च हादशे ॥ मेमापुर्वे भवोदृष्टि गृहकार्ये सुचंचला ॥ वस्त्राभरणैः सुशोभति पितुलाभव्ययो महान् ॥ कुलकीर्तिवृद्धनित्यं उद्वाहे सुप्रशंसिता ॥ यद्गो गं जायते कष्टं सर्वशांतिः सुयत्नतः ॥ चयो दशाष्ट चन्द्राब्दे पुण्यं सौभाग्यरूपिणी ॥ सर्वकार्ये सुकुशला गृहसौख्यविवर्द्धनी ॥ रूपयौवनसंपन्ना राजतिगोहभूषणा ॥ पतिप्रमविवर्द्धनी भोगमैश्वर्य्यसंपदा ॥ ऊनविंशतथाविंशे तथास्यात्यं च विंशके ॥ विस्तृतिविशजं पुण्यं पुत्रकन्या समायता ॥ नानाकार्यप्रबंधेणो हेतुसफलीकृता ॥ सर्वसौख्यसमायुक्ता सुपुण्यैश्वर्य्यभाजनी ॥ त्वयत्ने क्षिप्रयति पापं धत्ते पूर्वजन्मनि ॥ कर्तुं पश्चाद्मारभ्यः व्योमवन्ति नद्यान्तरे ॥ पूर्वयत्नादितः पुण्यं सर्वसौभाग्यमाकरो ॥ अयत्नाभमहत्कार्ये सुप्रसिद्धं च मामिनी ॥ प्रकाशो विपरीण भूयात्सहस्वचपदे कुले ॥ सत्यसुखभूयंकष्टं आपद्दुःखारणं जपेत ॥ अन्नदानमहादानं सर्वारिष्टविनाशनम् ॥ शशिवन्ति सुवर्षाणि शररामाब्दान्तरे ॥ उद्वाहो मंगलं कार्ये विविधं कीर्तिविस्तरात् ॥ प्रतिष्ठायादृशितत्रः गेहे विचिंतनादृशि ॥ न्योमवेदावधिर्वासा सर्वेच्छा सुखपूजिता ॥ देवदर्शनजा प्रीती पवित्रां क्रियति तनम् ॥ व्रतापमानमाधिकं जायते बहुविस्तरात् ॥ सर्वकार्याणि सिद्धंति भूमिलाभसु नूतनम् ॥ अतः परिसुखं नित्यं शतार्द्धं वत्सरावधिः ॥ पौत्रजन्ममहत्वेण सफलं जन्ममण्डति ॥ दानधर्मरता प्राप्ती मंगलं विविधो महान् ॥ गुणपंचगते वर्षे पतिकष्टभयंकरम् ॥ सर्वारिष्टहरं यत्नं महादानैः सुखं लभेत ॥ वेदवाङ्मने वर्षे तथा व्यालशराब्दे कैः ॥ सर्वेच्छा पूजिता पुण्यमयत्ने निस्फलं भवेत् ॥ शरीरे जायते कष्टं मृत्युरेव भयं महत् ॥ सप्त अन्नतुला दानं महाश्रुत्यं जपो जयेत् ॥ औषधी दानमंत्रेण सर्वव्याधि विनाशनम् ॥ ईश्वरभक्तिभावेण आयुदृष्टि सुखततः ॥ ग्रहपंचमवर्षाणि त्रनुपायमगो तथा ॥ पुत्रपौत्रपौत्रैश्च सर्वेच्छा तत्र पूजिता ॥ ईश्वराध्वं पुण्यमज्जन्मस्य हेतवे ॥ कृत्वा तेन सुपूज्यंति महद्वान्यपदाधिपा ॥ नेत्ररामस्योकाद्पर्यन्तं पूज्यः तस्य निश्चिता ॥ अनायासे तनंत्यत्तवा पूर्वपक्षेषु कार्तिके ॥ कुलकीर्तिविशेषेण महोत्साहं युक्तदा ॥ महत्पुण्यं सुयत्नेन चाग्रजन्मेच्छितं पदे ॥ प्राप्तिनात्र संदेहो सत्यलोकाधिकारिणी ॥ एवं पुण्यपरंतत्वं पुण्यै किंचिन् दुर्लभं ॥ पुण्याश्रये सुखं सर्वपापकर्मोद्धारो गतिः ॥

सर्वखेटेष्टमानेन योगस्यास्यफलं यमं ॥ शुभलक्षणं संपन्ना कन्यका शुचिसुन्दरी ॥ गौरवर्णी विशालाक्षी स्वल्पामत्या कृपा ॥ सुखभा
वमुशीलाच सुभगमिष्टभाषणी ॥ सर्वसौख्यसमायुक्ता क्रोधेण कलहं करा ॥ तातमान परं प्रीती पतिरत्यन्तवृत्तभा ॥ यथा देहप्रबद्धतः
मोदमानं गरीयसी ॥ चंचलश्चपलावाला गृहकार्यं सुकोशला ॥ धनधान्यसमृद्धिश्च विविधभोगतत्परा ॥ रूपयौवनसंपन्ना दृष्टि हास्यमनो
रमा ॥ पूर्वपापक्षतेवाधाविधिधोद्वैतं नमः ॥ सुखे विप्रमुखास्त्वत्कलहं बद्धमन्दिरे ॥ क्रियति कष्टपीड्यान्ते वाणस्पदाहणभयम् ॥ पति
पुत्रात्मना द्रव्यं नैव पूर्णं सुखं भजेत ॥ व्याचक्षलं न कर्तव्यं पूर्वपापवितर्प्यति ॥ प्रायश्चित्तमहादानं कत्वा पापैर्विमुच्यति ॥ ईश्वरभक्तिभावेण
सर्वसम्पत्सुखाकरा ॥ पूर्णयुगएवमेधावीफलं सर्वसितलभेत ॥ अयत्ने विविधापत्तौ भोक्तव्यं ही स्वकस्मिन् ॥ श्रीशुक्रोवाच ॥ पूर्वजन्म क
र्तव्यं कथयस्व प्रसादतः ॥ कथं शान्तिर्भवेत्तस्य ध्वजसममेच्छया ॥ श्रीभृगुरुवाच ॥ शुणु वत्स समासेण कथायाः परमाद्भुतम् ॥ तपस्ते ह्यन्यव
क्षामी गोपनीयमते महत् ॥ पुरा विप्रकुले जाता विमलं भाग्यभाजनी ॥ सर्वैश्वर्यं समायुक्ता दानपुण्यं सुखेच्छिता ॥ तीर्थयात्राव्रतधर्मादिजोद
वैः सुनुष्यति ॥ एकदामुमहापर्वं व्रतं यत्र समास्तेत ॥ तत्रैको विप्रमायतः तपस्वी पुण्यभाजनम् ॥ दृष्ट्वा हि जगृहे यत्तं उपविश्य सुधातुरः ॥
बहुविप्रसमायान्तयेषां यत्ने निमग्नम् ॥ भुञ्जीता स्वगृहं जमु रतिथियं विनिर्मुक्तः ॥ यशान्ते पावनं कृत्वा तयोर्वीदमभून्महत् ॥ धुधाल्या
मुगतं दुर्वा केषांति केशिता ॥ तेन शापप्रभावेण नारी यं पापमाश्रयः ॥ भूयसेपि महत्यापमतिषि विप्रनिर्मुक्तः ॥ नैव यत्न कृता वत्सः
तत्र पापानुत्तये ॥ कालेन ह्ययतिश्चापि पुरा स्वर्गसुखं भजेत ॥ समुत्पन्ना च भूभागे पुनः पुण्यावसानके ॥ पूर्वपापवितर्प्यति सर्वसौख्याधि का
रिणी ॥ नस्य शान्तिर्मादानं कथयामि विविधया ॥ तत्र हेममयो पत्रं कृत्वा विभवविस्तारम् ॥ शुद्धितं सुविधानेन हि जनित्रसुखे खेतम् ॥ वेष्टि
तां पीतं घृहेण त्याग्यं कुंभघृते धनम् ॥ पूजयेत्सुविधानेन मंत्रमाराध्य भक्तिनः ॥ मंत्र ॥ ओं ऐं ह्रीं लीं श्रीं सः सर्वोक्तिहराय ब्रह्मरूपाय नमः स
र्वस्मिन् वरदाय ह्रीं श्रीं सः स्वाहा ॥ इति मंत्रं जपेत्तु क्षणायत्री शाय हं पुटम् ॥ मूर्ति सकल्ययेद्भुत्वा पात्रविप्राय धीमता ॥ सर्वविप्रैः सुमंतोष्मं मे
त्रदीप्तं समर्पयेत् ॥ एवं सर्वं विधिं कृत्वा पूर्वपापविनाशनम् ॥ कुंभमूर्ति महादानं मन्त्रसंयुक्तं सिद्धिदम् ॥ एतच्चल प्रभावेण सर्वैश्वर्यं
समावृताः ॥ यत्र दृष्टिगतं तत्र सुखं सर्वं प्रीतिः ॥ पुत्रपौत्रपौत्रचर्चन धान्यैः सुप्रसूता ॥ इति यनिश्चितं पुण्यं सर्वसौभाग्यकारणम् ॥

२० भूतं जन्मतः प्रथमे वर्षे शरीरं जायते सुखम् ॥ तातचिंता हृदे युतं लभयोगविमन्दता ॥ नेत्राब्दे वह्निवर्धनं दिवेमासे सुखं गता ॥ तातनन्म
ल्लोकं महोत्साहो गृहे मंगलमेव च ॥ शरीरे जायते कष्टं दन्तपीडा विरेचनम् ॥ ज्वरान्तं सुदरव्याधी सर्वशान्तिः सुयत्नतः ॥ चतुर्थे पंचमाब्दे तु
क्रतुवर्षावधिक्रमात् ॥ बालक्रीडारतो नित्यं कन्यकाश्चिलक्षणम् ॥ दानमंत्रं सुयत्नेन सर्वसौख्यं क्रमादितः ॥ दण्डं विस्फोटको व्याधी
स्वयमेवो विशान्तये ॥ गृहकार्यं रतो नित्यं बालिकाप्रियवादिनी ॥ सुनिवर्धते काव्यः व्योमचन्द्रान्तरे तथा ॥ मासे वर्षे महोत्साहो
पुण्यात्सर्वसुभंगलम् ॥ स्वकृत्य कुशलावाला तातमात सुखप्रदा ॥ मंगलं चर्चयागे हो उद्वाह्यदिविचिन्तनम् ॥ पतनादिभयं कष्टं सुपुण्या
ज्ज्ञानि सर्वदा ॥ इन्दुचन्द्रादसारभ्यः यावद्वा एनिका करे ॥ तावत्कालावधिर्न न सुखयुक्तलसाधिता ॥ भाग्यवद्विदमहत्वेण प्रकाशो विस्तृ
तिसदा ॥ मानेन महता विद्याभर्तारं सुखकईनी ॥ दिव्याम्बरधरो बामाना नाभौ विभूषिता ॥ प्राप्यते कोडशे वर्षे विशवर्षावधिक्रमात् ॥ रूप
यौवनसंपन्ना सर्वभोगसुखाकरा ॥ गर्भबाधामहत्कष्टं बालजन्मश्च मोदिता ॥ प्रकाशो देवजो नित्यं पूर्वपुण्यफलप्रदा ॥ विंशौ कोपंचविंशब्दे
तयोस्तं क्रमादितः ॥ भोगाप्रवैभवो दृष्टिः पुत्रकन्यासमावृता ॥ मंगलं विविधोत्साहो गृहं येन प्रकाशितम् ॥ अन्त्यायुर्दुःखदं योगं पूर्वकला
हितयति ॥ महत्वं चाधिकं तत्र मोदमानं गरीयसी ॥ क्रतुनेत्राब्दत्रिंशे च सौभाग्यं परमं सुखम् ॥ धनधान्यसमृद्धिश्च प्रजादृष्टि सुविसरात् ॥
केशकृष्णगोमेहे संशयाविष्टमानसं ॥ दानपुण्ये चारेण सर्वशान्तिस्सुखागमः ॥ इन्दुरामगते वर्षे शरवन्ति तथा नारः ॥ उद्वाहादिमहोत्सा
हो कुलकीर्तिस्सुविलरात् ॥ कुले विप्रमुखाधिश्च शान्तवृत्तिः प्रशंसिता ॥ चत्वारिंशावधिर्वत्सः मनेच्छा सर्वप्रजिता ॥ व्ययलभमहानित्यं गृहं
नूतनमुन्दरम् ॥ तीर्थयात्राव्रतं वनितापुण्यरूपिणी ॥ द्वायायात्रान्नदानं च कुले सर्वसुखप्रदा ॥ सोमचत्वारि वर्षाणि व्योमभल्लाब्दे केत
या ॥ मासे वर्षे सुखं जातं गृहे चापि सुप्रजिता ॥ पौत्रजन्म महोत्साहो सफलं जन्ममायति ॥ सर्वैश्वर्यं सुयत्नेन मोदिता पतिभिः सह ॥ अयत्ने
पापजं केशं भोक्तव्याचक्षन् जीविती ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन पूर्वपुण्यं सुभक्तिनः ॥ कृत्वा पापविनिर्मुक्तानित्यं धर्माश्रये सुखाः ॥ कीर्तिश्च निर्मिराम
ली मृता रामव्यालाद्भायुषम् ॥ प्रपौत्रजन्म तेलो के विसलं भाग्यदर्शना ॥ ईश्वरभक्तिभावेण सर्वसौभाग्यरूपिणी ॥ खनायासितनयन्यः मधु
मासे शुचौदले ॥ सुकीर्तिर्विस्तृता लोके प्राप्यति चोत्तमागतिः ॥ अग्रजन्म सुपुण्येण जायति सहतां कुले ॥ लोके च्छाप्यति पुण्यं मुरात्री परमाद्भुतिः ॥

एतद्योगोद्वाजमाश्रयमवर्णमुलोचना ॥ वेमलांगी सुललनामध्यरूपापतिप्रिया ॥ ह्रीनयेहोपिजायन्ति सौभाग्यं परमं सुखम् ॥ धनधान्य
समृद्धिश्च पुत्रकन्यासमायता ॥ नानाकार्यं प्रबंधेण राजतिगेहसम्पदा ॥ प्रकाशो विपणीभूयात्प्रतापगुणगौरवम् ॥ मानकीर्तिमहत्वे
ए प्राप्यन्ति हीदिनेदिने ॥ सर्वैश्वर्यसमायुक्ता सुप्रसिद्धा प्रशंसिता ॥ उद्वाहदिमहोत्साहो मंगलविधिं महान् ॥ दासदासीसमायुक्ता
बस्त्राभरणैः सुशोभिता ॥ केचिज्जीवपरं प्रीती गुप्ताशक्त विचिन्तनम् ॥ पुण्यात्सर्वसुखं नित्यं वित्तिं पूर्णं वैभवाः ॥ पूर्वपापप्रभावेण
घनोदुःखसंभवाः ॥ वियोगो तात जं दुःखं वैधव्यां ते महद्दयम् ॥ क्षिप्रयति विविधं लोके रोगशोकेण पीडिता ॥ सुखे दुःखप्रदारेखा पूर्व
पापेण दुस्तरम् ॥ यावच्चलनं कर्तव्या श्रिजन्तं तप्यति महा ॥ दानमंत्रं सुपुण्येण नित्यं सर्वसुखं लभेत् ॥ शुक्रउवाच ॥ कथयस्व प्रसादेण
पूर्वपापस्य कारणम् ॥ केन क्लेशाश्रयो नारी आघने दुःखवभाजनी ॥ भृगुरुवाच ॥ शुणु पुत्रसुपाख्याने कथायाः परमाद्भुतम् ॥ इराधर्मरता
प्राप्ती वैश्यवंशसमुद्भवाः ॥ वनदानादितोर्नित्यं हि जदैवानुतोप्यति ॥ महत्त्वमधिकं लोके वहुदुव्येण गर्विता ॥ साकदा विद्वन्महर्षेर्वै तीर्थ
यात्राचकारयेत् ॥ तत्र स्नानं महादानं स्वपुण्येण तिगर्विता ॥ निशायां स्वग्रहं गन्तौ नन्मार्गे मुनिराश्रमम् ॥ तत्रैतद्व्यचक्रेण गवीशोपात
मृत्युदा ॥ तेन भूयो महत्पापं नैव शान्तिश्च कारयेत् ॥ तस्मात्पापाश्रयो भूयादेतज्जन्मेति दुर्किं बत ॥ दानपुण्यघनेनैव दिव्यांगी सुकुलो
द्भवाः ॥ सर्वसौख्यान्वितालोके पूर्वपापाद्भयं भजेत् ॥ शुक्रोवाच ॥ केन शान्तिर्भवेन्नाथा गवीशोपापदुस्तरम् ॥ कथयस्व प्रसादेण यदि
ते रूपया मपि ॥ भृगुरुवाच ॥ कथयामि महाभागः यत्तत्सुखं करः ॥ हेमपत्रप्रकृवीतः रामकोणदिगां गुलम् ॥ लेखयेत्तु कर्षि
ण भागार्धं पूर्वशंकरम् ॥ शेषार्धं सुक्रमेणैव गवीशोचितशोभनम् ॥ वेष्टितां त्वेति पहेण प्रायश्चित्तविधियुथा ॥ संस्थाप्य कलशं पु
न्यः भक्तियुक्तेन चेतसा ॥ मंत्राराध्यं सुयत्नेन नन्दनन्दसहस्रकम् ॥ आपदुद्धारणं जाप्यः सावित्री वीथ्यं यन्त्रिता ॥ मन्त्रः ॐ
ह्रीं क्लीं श्रीं शं शंकराय भूतानां माधिरतय नमः पूर्वजन्मान्तराजितं वृषभदोषं हरहरस्वाहा शं श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ॥ हवनं मार्जनं दिक्पा
त्वासर्वविधियुथा ॥ मूर्तिसंकल्पयेद्भक्त्या माचाख्यैः प्रदामयेत् ॥ यथा शक्तिं हि जेतोष्यः आशिर्वीदं च ग्राहता ॥ एवं पुण्याश्रको नित्यं सर्व
पापैर्विमुच्यति ॥ मनेच्छापूर्वितारुकी पूर्णसौख्याग्रन्मनि ॥ धनसंतानयानंच कुदुवसुखं कर्तुम् ॥ अयले विपरीत्यं हीश्वराद्युपुभागेवः ॥

भू-सं-जन्मवर्षोदरः व्याधीद्वितीये दर्शनं रुजं ॥ रामादेवेदवर्षे च प्रीतिरुधिरः व्यथा ॥ दानमंत्रं सुयत्नेन भगवद्भक्तिभावतः ॥ सर्वांस्तु तयोनि
स्वीकृत्यं मासे वर्षे सुखं गता ॥ शिशुकीं दारतो बाला तातमातसुखप्रदा ॥ शरादेव्यालवर्धनं तयो रन्तर्महोत्सवम् ॥ मंगलं जायते गेहो वित्तिं सर्व
वैभवाः ॥ भ्रातवधुसमायुक्तापितुलाभिवर्द्धनम् ॥ गृहकार्यरता किं विद्वत्सामर्थ्यैः सुशोभिता ॥ नन्दादेवाण चन्द्रादे सुलसौभाग्यवर्द्धनम् ॥
उद्वाहदिमहोत्साहो कुलकीर्तिः सुनिर्मला ॥ मानवीयासुसद्गुणबहुभूषणभूषिता ॥ प्रकाशो विपणीभूयात्सहत्वं च पदपदे ॥ महादानादिमं
त्रेण पूर्वपापैर्विमुच्यति ॥ अल्पमृत्युभया पत्नी सर्वव्याधिराशनम् ॥ क्रतुचन्द्राब्दसारम्यः विंशतर्षावधिततः ॥ महत्त्वमधिकं प्राप्य रु
पयौवनमायता ॥ पतिप्रेमविवर्धनं निजकार्यैः सुकौशला ॥ पुत्रजन्ममहोत्साहो कष्टचिंतासुखं लभेत् ॥ पतिलाभप्रभावेण सर्वकार्यैः सुखा
गमः ॥ कलहारिष्टसंतप्ता यावच्चलनं मापहं ॥ चाल्यमृत्युभयं घोरं पतिपुत्रेण क्लेशिता ॥ इन्दुपक्षाब्दसंज्ञानं शरपक्षाब्दमेव ही ॥ वित्तिं त्रिंश
जं पुण्यं पूर्वयत्नेन सुरक्षिता ॥ धनधान्यसमृद्धिश्च भोगैश्चैव नृत्तनम् ॥ कुले विप्रमुपाधिश्च सत्रभंगविचिन्तनम् ॥ ईश्वरं भक्तिभावेण सुपुण्यं
लाभदो महान् ॥ रसने त्रिमिते वर्षे व्योमरामान्तरे तथा ॥ व्ययलाभं वहन्ति न्यं विवाहो मंगलं महत् ॥ सर्वकार्याणि सिद्धं ति महत्त्वमुपदाधिषा ॥
कुलकीर्तिविशेषेण सुप्रसिद्धा प्रशंसिता ॥ पतिपुत्रात्मजं कष्टं सुपुण्याच्छान्तिं सर्वदा ॥ शशिवन्ति सुवर्षाणि शररामाब्दमेव ही ॥ उद्वाहदिमहो
त्साहो जायते विविधं तदा ॥ चत्वारिंशवर्षं सुखेच्छा सर्वपूजिता ॥ देवदर्शनतीर्थेषु पवित्रं क्रियति तनम् ॥ दानमन्त्रं महादानैः सुखं सर्वं प्ति
लभेत् ॥ युगवेदमिते वर्षे पुत्रभाग्योदयं भवेत् ॥ दासबाहनजैर्नित्यं प्रकाशो पुण्यजो महान् ॥ पौत्रजन्मोत्सवगेहे कुलं तेन प्रकाशिता ॥ सर्वसौख्ये
इवो नित्यं यावद्भ्रातृशरादेके ॥ नानाकार्यं प्रबंधेण गृहशोभा सुविस्तारतः ॥ शरीरं दारुणे कष्टं मुनिपंचमवत्सरे ॥ तत्र लोहमये पत्रे कालमूर्ति
सुपूजनम् ॥ महामृत्युं जयो जाप्यं महादानं च कारयेत् ॥ छाया पात्रान्नदानेन सर्वारिष्टनिवारणम् ॥ पुनः सर्वसुखं लोकेशरव्यालाब्दमायुधम् ॥
समनामजमे नित्यं दानधर्ममतिस्थयेत् ॥ पुत्रपौत्रपौत्रैश्च वां ह्यर्पति प्रजायते ॥ पापकर्म ह वाधा पुण्ये विप्रमुपस्थिता ॥ तेन क्लेशाश्रयो नारी राम
पूर्वपापेण पीडिता ॥ अतस्तानि नियम्याय शान्तयेत्सुखमिच्छति ॥ पूर्णयुः सुखसर्वाणि सुप्रसिद्धा प्रशंसिता ॥ स्वल्पश्रमेतन्त्यक्त्वा प्राप्यति
गतिरुत्तमा ॥ पुण्याद्भाग्यमहत्वेण सर्वत्रैव प्रशंसिता ॥ कर्माधीनं भवेत्सर्वं फलं यच्च शुभाशुभं ॥ एवं शान्ता सुतन्त्रजो सुखं चैवाग्रजन्मनि ॥

एतद्योगोद्भावात्वा शुचि तां धीमनोहरा ॥ शुभलक्षणसंपन्ना एहकार्ये सुकौशला ॥ कोमलांगी तौ स्यु रूपा मध्यभागा प्र-
 कीर्तिवसहायसर्वतोऽप्यधिकारिणी ॥ यथादेहप्रवर्द्धतः विलसति सर्ववैभवाः ॥ मासेवर्षमहोत्साहो तानकीर्तिवहन्त्यपि ॥ विलसतिर्वर्षं
 लोके भुवि स्थाना प्यमानिनी ॥ अल्पमृत्युभयं कष्टं सर्वशान्तिः सुखलतः ॥ दिव्यास्वरे तनुशोभति बहुभूषणभूषिता ॥ नानाकार्यप्रबंधेण
 स्वकुले सुप्रशंसिता ॥ रूपयौवनसंपन्ना पतिप्रेमविकर्षिणी ॥ पुत्रपौत्रसुखासर्वदास्तदातिशयोदिता ॥ आयुश्चित्तविधानेन पूर्वपापोविशो
 न्तये ॥ सर्वेष्वाप्रतिनोके पतिपुत्रधनादिना ॥ यावद्यत्नं न कर्तव्या मुखेशो कविचिन्तनम् ॥ किं स्यति विविधोपासा पूर्वपापहरत्यया ॥
 भुक्त्वा च ॥ कथं तद्गुणेषु पापं जायते पूर्वजन्मनि ॥ कथयस्व प्रसादेण दुस्तरा कर्मजं कथा ॥ श्रीमद्युगुवाच ॥ विचित्रमिदमाख्यानं भू-
 एव तस्मात्ततः ॥ पूर्वजन्मान्तरोपासा भूडवंशसमुद्भवा ॥ द्विजसेवारी तानित्यं बहुकालसुखंगता ॥ युवावस्था मदात्मनो भोगे हतचेत
 सा ॥ केचिन्मित्रपरंप्रीती सर्ववार्ता प्रकाशयति ॥ द्विजगेहे महद्व्यभूषणविविधानि च ॥ दृष्ट्वा ते प्रहरयत्वं चिन्तयेद्बहुनिवृत्त्या ॥ कदाचिदे-
 वयोगेण सकुटुम्बा द्विजो हि सा ॥ तीर्थयात्रासु गंतव्या दासीयं गेहसंस्थिता ॥ सर्वद्वयहरतस्य पूर्वमित्रसमायुता ॥ इदं देशगमिष्यंति य-
 त्रकौपिन विद्यत ॥ द्विजनीर्थागतो गेहे शापं दत्वा निदुःखिता ॥ तेन पापश्रयो लोके नारी विश्वासघातनी ॥ पुण्यमार्गे व्ययोद्भूतं ईश्वरा-
 धनेमति ॥ भोगमैश्वर्यसंयुक्ता क्वचित्काले सुखं भजेत् ॥ पुनः पापश्रयो लोके एतज्जन्मेति दुःखिता ॥ ईश्वराधनेन पुण्यं सर्वलक्षणमु-
 दरी ॥ सुखसौभाग्यसंपन्ना पूर्वपापविनिवृत्ति ॥ अतस्तं शान्तिहेतुं प्रप्रायश्चित्तयदाम्यहम् ॥ पूर्वपापक्षयं नित्यं येन सर्वसुखागमः ॥ हे-
 मप्रप्रकर्तव्या शुचिभूदमनोहरा ॥ लेखयेद्वक्तगंधेण द्विजमूर्तिमुशोभनम् ॥ ताम्रकुम्भे घृतं युष्मायथा श्रद्धामहद्वनम् ॥ सुतिष्ठेत्संस्थाप्य-
 पोतपट्टेण येद्विता ॥ पूजयेद्भक्तिभावेण वस्त्राभूषणैरलंकृतम् ॥ एतन्मंत्रमुखोच्चार्य विधिवद्दानमाचरेत् ॥ मंत्र ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं नमो ब्रह्म-
 लेभूतानामधिपतये पूर्वजन्मान्तरान्ति शापपापहरस्वाहा नमः ॥ सावित्री जापयेत्संमंत्रमेतत्तद्वैकम् ॥ तददं बटुकोमंत्रं तद-
 वैधनदयम् ॥ जाप्यदावमिदं सर्वं कृत्वा पापैर्विमुच्यति ॥ ईश्वरभक्तिभावेण सर्वसौख्यसमागमः ॥ काथ्योऽयं पितृसिद्धिनिवर्ति स-
 र्ववैभवाः ॥ पतिपुत्रान्तदेव्येण तुष्यति विविधोत्सवाः ॥ कष्टचिन्ताभयं सर्वं विलीयन्ते पितृशत्रवाः ॥ महन्वभधिकं लोके पुण्यतत्त्वब्रवीमिने ॥

२२ भू सं प्रथमाब्दे महोत्साहो मंगलं गेहमागतः ॥ तातमातमहोत्साहो प्रपितुश्चततोधिकम् ॥ न्यरार्तमुदरव्याधीभूतश्चाप्यभिविह्ला ॥ ततः शो-
 ली-फ-तिः सुयत्नेन कन्यका बहिः प्रयात ॥ द्वित्रिवर्षान्तरोकाव्यः सुखदा सर्वमंगलम् ॥ दशतोत्पति जा कष्टं न्यरान्ता सास्कादयः ॥ द्वायापात्रो
 न्नदानेन सद्यस्तौ सौख्यमवाप्नुयात् ॥ तातचित्ता समायुक्तो ग्रीष्मे लाभसुखप्रदा ॥ मातृकष्टान्वितो भूयात्पुनरन्ते सुमंगलम् ॥ चतुर्थे वर्षे मध्ये
 मुनिवर्षावधिः क्रमात् ॥ स्त्रमं च विविधो तातः गेहमंगलचर्चिता ॥ शिशुकीडारतो बाला निजकृत्य सुकौशला ॥ दण्वातेन पीडयंति पतनामह-
 द्रयम् ॥ मंगलं कामयोगोपि संवर्धेन प्रशंसिता ॥ बल्लभैस्सुशोभति मोदमानं दिने दिने ॥ दानमंत्रं सुपुण्येण सर्वसौख्यसमागमम् ॥ सर्ववर्षस-
 माख्यः पावहर्षचहादशे ॥ भोगप्रवेभयोनित्यं बर्धते पितृशेषवत् ॥ एहकार्ये सुकुशला सर्वसौख्यविकर्षिणी ॥ उद्वाहो जायते वास्यमोदवद्विष-
 णाक्रमः ॥ सुपुण्याच्च सुखं नित्यं कुसंगान्केशभाजनी ॥ ईश्वरभक्तिभावेण मनेच्छा सर्ववर्जिता ॥ पुण्यसामादमारभ्य दशसुवत्सरे ॥ स्वक-
 न्यकुशला वासां बुद्धितस्य प्रकाशिता ॥ पतिप्रीतिविशेषेण कामक्रीडामनो रमा ॥ सुखं च विविधोपुण्यं जायते तत्र दीर्घता ॥ ऊर्वादेशतश्च विशेष-
 निर्विशाब्दमध्यमा ॥ मंगलं विविधो गेहे सुतापुत्रसमुद्भव ॥ विदेशोगमनं भूया इशा श्रेष्ठफलप्रदा ॥ वेदविशगते वर्षे व्यालपक्षतयान्तरे ॥ गृह-
 लाभविशेषा प्रजादृष्टि सुखप्रदं ॥ सुप्रबंधं सुयत्नेन सुखं सर्ववर्धते ॥ पापाच्छोकामोगेहे पतिपीडाभयप्रदा ॥ औषधिदानमंत्रेण पुनः शान्तिं सु-
 खागमः ॥ स्वशरीरमहाकष्टं प्रसूतं प्राणजं भयम् ॥ पूर्वयत्नमहादानं सुपुण्याच्छ्रेयभाजनी ॥ मंगलं विविधो नित्यं मानकीर्तिं सुनिर्मला ॥ नंदने च-
 चर्चिशाब्दे वेदवन्ति यान्तरे ॥ व्ययलाभमहच्चापि उद्वाहादिमहोत्सवं ॥ सुशोभितकुलं तेन गृहं चातिमनोहरा ॥ शरत्रिंशतिवर्षेण ज्योमचत्वारिमध्य-
 मा ॥ चित्तचित्तातुरो भूयात्पुण्यशान्तिः सुखप्रदा ॥ त्वयन्ते विपरीत्यं ही फलमेतद्विजायते ॥ नेत्रवेदगते वर्षे पौत्रजन्मसुखलतः ॥ सुखदृष्टिमहोत्साहो मा-
 सेवर्षसुखागमः ॥ ज्योमवाणावधिवत्स सर्वेच्छसुखप्रजिता ॥ आनन्दकेशकार्यं च जानं कर्माभयोसदा ॥ क्रतुबाणगते वर्षे पतिप्राणहरी दशा ॥
 ज्वालपवाद्भारभ्यः जायते गेहविग्रहं ॥ द्विजदेवसुहृत्पुण्यं दशाश्रेयस्करी सदा ॥ चित्तचित्ता विनश्यति दानधर्माभयेमतिः ॥ अतः परितुखासर्व-
 सघघ्नाद्भयमम ॥ रामनामजपेनित्यं दानादिमतिनयरा ॥ अतापमानमधिकं सर्वदा सुखसम्यदा ॥ ज्योमसमावदगे कित्यं मुनिव्यालाब्दे नो-
 वति ॥ ईश्वरकृपायात्पुण्यं फलं सर्वं मितं लभेत् ॥ अग्रजन्मे समुत्पन्ना सुप्रसिद्धनाधिपा ॥ रात्रीवराजति भूमौ पुण्यते जामहत्ता ॥

सर्वदेवदेवमानेन योगोयंलाभोभवः॥ भोगमैश्वर्यसंयुक्ता सुकीर्तिख्यातिभूतले॥ विप्रदेवार्चने प्रीतीतीर्थदेवालयेरति॥ व्रतने
 शुचिसाध्वीपतिव्रता॥ मुशीलाठ्यसंपन्ना स्वलाचमनोहरा॥ वस्त्राभूषणसुशोभनिस्त्रजानिमानवर्द्धनी॥ सरुजपीठपतिपारंप्रपयत्नात्सु
 खाकरी॥ आलस्यजायते देहो व्यंगवातेन मोडिता॥ प्रायश्चित्तकृते पापदानमंत्रसुभक्तिनः॥ सर्वत्र सुखदोकाब्धेः भनेच्छानेन पूजिता॥ अथ
 लेमानसोचितानुसुखप्राप्त्यतिफलम्॥ पौंड्रानिबहुपापेण यत्कृतं पूर्वजन्मनि॥ पतिपुत्रात्मकषट्चनेव पूर्णसुखागमः॥ रिपुबोलेषितादूनं ह्य
 निचिंताबलीयसी॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन स्वस्वसाधनमाचरेत्॥ सर्ववस्थासुखं नित्यं विरूढितिसर्ववैभवाः॥ पतिपुत्रतथापौत्रं प्रजावृद्धिधना
 गमः॥ पूर्णयुःसुखमेधावी सबापत्तौ विनश्यति॥ सोभाग्यमहतोभूयात्पूर्णयोगधनाधिपा॥ प्रायश्चित्तमभावेण निस्फलं जन्मपत्रिका॥ श्रीसु
 केशवाच॥ किमसौ दारुणे पापं जायते पूर्वजन्मनि॥ प्रायश्चित्तान्वितो सवेकथयस्वप्रसादतः॥ श्रीभगुरुवाच॥ शुणु वत्स प्रवक्ष्यामि परं गोप्य
 मतं हि यत्॥ अन्नं प्रभवो गेहे नारीयं पूर्वजन्मनि॥ सर्वसौख्यान्वितालोके दानधर्मपरायणा॥ मानकीर्तिं समाधुता कौधेण तप्यतिक्रदा॥
 कदाचिद्देवयोगे गतीर्यत्नाने गमिष्यति॥ तदा वसुमहापते पतिगोहमुपस्थिता॥ धर्मव्रततोभूयादेतदानं चकारयत्॥ लानं कृत्वा नतः तीर्षा
 न्नारीयं गेहमागता॥ धनुवत्स न दृष्टव्या ये पापे ममुपाल्यति॥ कौधेण तप्यति वामाश्च तंत दानकारणम्॥ विप्रगेहगमिष्यति कृवाक्येण ति
 धर्षिता॥ धेनवत्सागता गेहे धर्मवार्तानं सवयति॥ मम धेनु कथं दानं पतिरत्यन्तं वादिता॥ शापपापाश्रये तेन एतज्जन्मे दुखावृता॥ अन्धानम
 ह्यदानं सद्यः तिद्धिप्रदो महान्॥ कथयानि समांसां विधितस्य यथाक्रमम्॥ त्वण्यत्र प्रकर्तव्या यथावित्तं मुविमलान्॥ धेनुवत्सावितो चिबं हि
 जभर्ता सुशोभनम्॥ वेष्टितैरुक्तपटैः संस्थाप्यं कलशोपरि॥ प्रायश्चित्तविधानेन पूजयेत्पुनर्विधिर्यथा॥ लक्ष्मणं जपेद्विप्रहरिभक्तिपरायणा॥
 मंत्रः॥ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं शंकराय सर्वपापहराय मेहे शाय शिवाय ते नमः॥ पूर्वजन्मान्तराजितपापहरहरश्चैवो मां देहि स्वाहा॥ शं श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं उं॥ गोपा
 लस्तोत्रपठितं सावित्री जाप्यं संयुता॥ कुंभमूर्तिप्रदातव्या वस्त्राभूषणैः सुशोभिता॥ एवं दानमह्यदानैराचार्य्यायः सुतोषेता॥ धेता॥ आशिर्वादे ल
 भेत्तेन सर्वसौख्यप्रदो महान्॥ पूर्वपापैर्विमुच्यति एतच्छलं सुभक्तिनः॥ पुनः सर्वसुखं लोके वित्तं निपुण्य वैभवाः॥ नानाकायैः प्रबन्धैः सम
 र्वे सोभाग्यरूपिणी॥ पुत्रपौत्रान्माजादीनां सर्वसाफल्यवैभवा॥ प्रतापमानसधिकं मुकीर्तिख्यातिभूतिः॥ एवं पुण्याश्रये नित्यं विमलभाग्यभाजनी॥

२२. संजन्मादेव निवर्णान्मातृकष्टसुखोत्सवम्॥ मंगलं जायते गेहो मासे प्राप्ते सुखं गता॥ दन्तपीडाज्वरोत्पन्नं जायते च विरेचनम्॥ शरीरकष्ट
 त्योक्तं संपन्ना कन्यकाद्वारुवरमणी॥ किंचिद्दानादियत्नेन भगवद्भक्तिर्भवतः॥ सर्वकष्टक्षयं लोके सो दत्तानं दिने दिने॥ दृष्टिहास्यमनोरम्यं वा
 २३ लक्ष्मीदा सुचंचला॥ तातलाभमहोत्साहो सुखतो भाग्यवर्द्धनी॥ वेदादेव्या लवणीनां वित्त्वति सर्ववैभवाः॥ गृहकार्ये रता बाला वत्सा
 भार्गवः सुशोभिता॥ उद्वाहं च च्यागेहे तातमात विचिन्तनम्॥ रुजं चान्पभयं सर्वं नित्यं शान्तिस्तु यत्नतः॥ पुण्ययत्नादितो नूनं विमलं भाग्यव
 र्द्धनी॥ वत्सादेव वेदचन्द्रादेव यो रन्तर्गथाक्रमः॥ भाग्यवृद्धि महत्वेण विवाहो मंगलं महान्॥ वस्त्राभूषणसुतोष्यंति कुलकीर्तिः सुविस्त
 रान्॥ पतिप्रीतिविवर्द्धन्ति रूपयौवनसंभवाः॥ भोगा प्रवेभवावृद्धि निजकन्यसुकोशला॥ प्रतापमानमैश्वर्यं जायते च दिने दिने॥ शर
 सोमाब्दमारभ्यः विशावर्षावधिः तथा॥ कुलवृत्तिप्रभावेण सुखतो भाग्यवर्द्धनम्॥ अल्पस्मृत्युभयं घोरं पुण्ययत्ना दिनश्यति॥ प्रकाशो वि
 पाणी सुयात्पुजावृद्धि सुमंगलम्॥ सुशोभितं गृहं तेन विमलं भाग्यशालिनी॥ सोमपक्षगते वर्षे शरपक्षे मध्यमा॥ कुलवृद्धि सुपुण्येण पु
 त्रकन्यासमायुता॥ व्ययलाभमहोत्साहो गृहं द्रव्यं न सुस्थिरः॥ पूर्वयत्नादितो नूनं पुण्यैः प्रवर्धयिष्यति॥ वंशयोः सपुत्रं कष्टं नश्यति
 सुकर्मिणा॥ क्रतुपक्षाब्दत्रिंशे च तयो रन्तर्गमादितः॥ किंचिच्छोकागमोगेले क्षुण्णच्छानिर्निमित्तशः॥ मंगलं विविधानि नित्यं जायते बहु
 तनम्॥ सोमवर्षे सुखं जातं पतिलाभ विवर्द्धनम्॥ इन्द्रामगते वर्षे चत्वारिंशाब्दके तथा॥ कुलकीर्ति वृहन्ति तस्य सुहाहादिव्यपो महान्॥ ध
 र्मवृत्तिप्रभावेण सुप्रसिद्धं प्रशंसिता॥ मनेच्छा पूजितं लोके पुण्यपात्री सुपूजिता॥ राजति सुप्रवर्धेण पतिर्गो सुखाकरी॥ सोमचत्वारिंशो
 णी ज्योमभल्लब्धमेवही॥ पतिपुत्रात्स द्रव्येण विविधं नित्यं नृप्यति॥ पौत्रजन्मविशेषेण सफलं जन्म भवति॥ महत्वे जायते गेहो कुलव
 द्प्रशंसिता॥ ग्राममूमिधनं लब्धं पुण्यात्सर्वं सुवैभवाः॥ सोमपंचमवर्षाणि यावद्भवो मरसाब्दके॥ तावत्पुण्यमुत्वा स्तं वैभवेन च्छातव पु
 जिते॥ अथ त्वेति पतिर्यो भोक्तव्यं कर्मजं फलम्॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन यत्नं कृत्वा सुखेच्छिता॥ शतं जीवी भवेत्तमा पुनः पुण्येण भूतम्॥
 पुत्रपौत्रप्रपौत्रं च दिव्यरत्नधनादयः॥ लोके च्छा पूजिता सर्वे रत्नस्यैव मुन्धरा॥ अनेकं प्रयत्नं न दृष्टा पुण्यपात्री सुपूजिता॥ अनायासेन तं न्यस्य
 सर्वत्रैव प्रशंसिता॥ अग्रजन्मपुत्रायेण चो गमे कुलसंभवाः॥ महाराज्ञो वसावाला फलं सर्वे भिनं भवतः॥ एवं सर्वसुखं लोके ज्ञात्वा पु